

Жул Верн

Робюр Покорителя

Първа глава

В КОЯТО СТАВА ЯСНО, ЧЕ УЧЕНИ И НЕВЕЖИ СА ЕДНАКВО ОБЪРКАНИ

– Бам! Бам!

Двата револверни изстрела изтрещяха почти едновременно. Единият куршум улучи гръбнака на кравата, която пасеше на петдесетина крачки от мястото на дуела. Макар че тя всъщност нямаше нищо общо с цялата тази история.

Нито един от двамата противници не беше засегнат.

Кой бяха тия двама джентълмени? Неизвестно, но несъмнено точно това послужи за повод техните имена да достигнат до бъдещите поколения. Всичко, което може да се каже, е че по-възрастният беше англичанин, а по-младият – американец. Колкото до мястото, нищо по-лесно от това, да се определи къде безобидното преживно животно беше дошло да изхрупа последната си стиска трева. Това се случи на десния бряг на Ниагара, недалеч от висящия мост, който свързва американския бряг с канадския – три мили по-долу от водопада.

Англичанинът се приближи до американеца и заяви:

– И все пак продължавам да твърдя, че беше британският химн „Rule Britannia“.

– Не! „Yankee Doodle“ беше! – възрази американецът. Разправията тъкмо щеше да избухне отново, когато единият от секундантите – очевидно в интерес на рогатия добитък – се намеси:

– Да приемем, че е било „Rule Doodle“ и „Yankee Britannia“, и да вървим да закусваме!

За общо удоволствие компромисът между двата национални химна – американския и великобританския – беше приет. Американците и англичаните, които вървяха по левия бряг на Ниагара, се настаниха за закуска в странноприемницата „Гоут Айлънд“ – неутрално кътче между двата водопада. Тъй като им поднесоха традиционните варени яйца и шунка, студен ростбиф с лютивя туршия и такова изобилие от чай, на което биха завидели всички известни водопади, да не ги безпокоим повече. И без това твърде малко вероятно е пак да стане дума за тях в тази история.

Кой имаше право – англичанинът или американецът! Трудно би

било да се каже. Но тъй или иначе, този дуел показва колко много се бяха разгорещили духовете не само в Новия, но и в Стария свят от едно необяснимо явление, което почти цял месец объркваше умовете.

... *Os sublime dedit caelumque tueri*¹ – е казал Овидий за най-голяма възхвала на човешкия род.

И наистина никога досега от появата на човека върху земното кълбо не бяха се вглеждали толкова в небето.

Впрочем точно предната вечер небесната тръба беше разляла медните си звуци през простора над онази част от Канада, която е разположена между езерата Онтарио и Ери. На едни се стори, че чува „Yankee Doodle“, на други „Rule Britannia“. Оттам се разпали и тази разпрания между англосаксонците, завършила със закуска в „Гоут Айлънд“. А може би всъщност нито един от тези патриотични химни не бе прозвучал. За никого обаче нямаше съмнение, че странните звуци сякаш се носеха от небето към земята.

Дали някой, ангел или архангел, надуваше небесна тръба?... Или може би весели въздухоплаватели свиреха на този звучен инструмент, който богинята Реномея² беше използвала така шумно.

Нищо подобно. Не се мяркаха нито балон, нито въздухоплаватели. Някакво необикновено явление ставаше във високите небесни слоеве, явление, на което не можеха да определят нито същността, нито произхода. Днес то се извършваше над Америка, четиридесет и осем часа след това над Европа, седмица по-късно в Азия над Небесната империя. Ако тази тръба, известяваща своето преминаване, не беше тръбата на страшния съд, каква беше тогава?

За това във всички страни по земята, и в кралства, и в републики, цареше тревога, която трябваше да бъде разпръсната. Ако чуете в къщата си странни и необясними шумове, нима веднага не бихте се помъчили да откриете причината и ако не намерите нищо, не бихте напуснали дома си, за да отидете да живеете в друга къща? Да, разбира се! Но в случая домът беше земното кълбо. Нямаше начин да го напусне човек, за да отиде на Луната, Марс, Венера, Юпитер или която и да е друга планета от слънчевата система. Така че необходимо беше да се открие не какво става в безкрая, а в атмосферните слоеве около земята. И действително, няма ли въздух, няма звук, а тъй като звуци се чуваха – пак стигаме до прословутата тръба! – ясно беше, че явлението се извършва

1. „Дадено е на човека лице, обърнато към небето.“ (Метаморфози, I, 85 стр.) Б. пр.

2. Митологично същество, осиновено от Земята, изобразявано като крилата жена, надуваща тръба. Б. пр.

близо до земята, във въздушния слой, чиято плътност намалява нагоре и който заобикаля нашия сфероид на не повече от две левги.

Естествено, хиляди вестници се занимаха с това явление, разгледаха го от всички страни, осветлиха го или го затъмниха, съобщиха истински или лъжливи факти, разтревожиха или успокоиха читателите – в интерес на тиража, – докато най-сетне развихриха и без това малко разпаленото въображение на широките маси. Изведнъж политиката бе изоставена, ала въпреки това положението не се влоши. Но какво се беше случило?

Този въпрос бе зададен на обсерваториите в цял свят. Ако не могат да отговорят, за какво са тогава обсерваториите? Ако астрономите, които удвояват и утрояват звездите на сто хиляди милиарда левги, не са способни да открият произхода на едно космическо явление на разстояние само от няколко километра, то за какво са тогава астрономите?

Не би могло да се изчисли колко телескопи, очила, далекогледни лорнети, бинокли, монокли се насочваха към небето през тези хубави летни нощи, колко очи не се отделяха от окулярите на най-различни уреди от всички размери и видове. Десет пъти, двадесет пъти повече, отколкото могат да се преброят с просто око звезди на небесния свод. Не! Никога затъмнение, наблюдавано едновременно от всички точки на земята, не е било удостоявано с такова внимание.

Обсерваториите отговаряха, но недостатъчно ясно. Всички дадоха някакво тълкование, но нито едно от тях не съвпадна с друго. Именно това предизвика междуособната война в учения свят през последните седмици на април и първите седмици на май.

Парижката обсерватория прояви голяма въздържаност. Нито един от отделите не излезе със заключение. В отдела за математическа астрономия презрително се бяха отказали да правят наблюдения, в отдела за меридианни операции не откриха нищо, в отдела за физически наблюдения не забелязаха нищо, в отдела по геодезия – също, в метеорологическия – нищо, и най-сетне и в изчислителния също не бяха видели нищо. Поне си признаха откровено. Същата откровеност прояви и обсерваторията в Монсури, в магнитната станция на парка Сен Мор. Не по-малко уважение към истината показва и службата за географски дължини. Тъй че смело можем да твърдим – французин ще рече „откровен“³.

Провинцията се изказа малко по-точно. Така през нощта на 6 срещу

3. Игра на думи – franglais и franc (откровен). Б. пр.

7 май се появила електрическа светлина, която продължила не повече от двадесет секунди. От Пик дю Миди я видели между девет и десет часа вечерта. В метеорологичната обсерватория на Пюи дьо Дом я уловили между един и два часа сутринта, на връх Ванту и в Прованс между два и три часа, в Ница – между три и четири часа, и най-сетне в Семнозките Алпи между Анси, Бурже и Леман точно когато зенитът побелява от лъчите на зората.

Очевидно не можеха да се отхвърлят изцяло тези наблюдения. Нямахме съмнение, че светлината е била забелязана последователно на различни места в промеждутък от няколко часа. Така че тя или произхождаше от няколко източника, преминаващи през земната атмосфера, или от един-единствен източник, който можеше да се движи със скорост, достигаща сигурно до двеста километра в час.

Изникваше въпросът, бяха ли забелязали през деня нещо особено във въздуха?

Нищо.

Но нали тръбните звуци се бяха разнесли през въздушните слоеве?

Никакъв звук обаче не беше чул между изгрев и залез слънце.

В Обединеното кралство бяха съвсем объркани. Обсерваториите бяха на различно мнение. Гринуич не можеше да се съгласи с Оксфорд, макар че и двете обсерватории поддържаха, „че не е имало нищо“.

– Зрителна измама – казваха едните.

– Слухова измама – твърдяха другите.

И така започнаха спорове. Но тъй или иначе, приемаха, че е измама.

Спорът в Берлинската и Виенската обсерватория едва не доведе до международни усложнения. Но Русия в лицето на директора на Пулковската обсерватория им доказа, че и двете са прави. Всичко зависеше от каква гледна точка се определя естеството на явлението – на теория невъзможно, на практика – възможно.

В Швейцария в обсерваторията в Саутис, в кантона Апенцел, в Риги, в Габрис, в наблюдателните постове на Сен Готар, Сен Бернар, Жулие, Симплон, Цюрих, в Зомблик в Тиролските Алпи проявиха изключителна сдържаност по повод факта, който никой не бе могъл да докаже – всъщност нещо твърде разумно.

Но в Италия в метеорологичните станции на Везувий, в наблюдателния пост на Етна, настанен в старинната Каза Инглезе на Монте Кава, наблюдателите не се поколебаха да припишат материалност на явлението, тъй като успели да го видят през деня във вид на малко кълбо

пара, а през нощта като падаща звезда. Но все пак никои нямаше понятие какво точно представлява то.

Истината е, че тази тайна започваше да уморява хората на науката, докато продължаваше да разпалва и дори да плаши скромните и невежите, които са съставлявали, съставляват и ще съставляват огромното мнозинство на този свят благодарение на един от най-мъдрите закони на природата. Така че астрономите и метеоролозите сигурно щяха да се откажат да се занимават повече с това явление, ако през нощта на 26 срещу 27 в обсерваторията в Кантокейно, във Финмарк, Норвегия, и през нощта на 28 срещу 29 в Исфиорд, Шпицберген, норвежците, от една страна, и шведите – от друга, не бяха постигнали съгласие по един въпрос – на фона на северното сияние се беше появила някаква своего рода огромна птица, въздушно чудовище. Макар да беше невъзможно да се определи структурата му, нямаше съмнение, че то изпуска някакви телца, които гърмят като бомби.

В Европа не се усъмниха в наблюденията на станциите във Финмарк и Шпицберген. Но най-удивителното в цялата работа беше, че шведи и норвежци са постигнали съгласие по някакъв въпрос.

Това велико откритие обаче бе взето на подбив в обсерваториите на Южна Америка, в Бразилия, Перу, както и в Ла Плата и Австралия, в Сидни, Аделаида, Мелбърн. А знае се, че австралийският смях е много заризителен.

В края на краищата един-единствен директор на метеорологична станция се изказа определено по този повод въпреки всичките сарказми, които би могло да предизвика неговото мнение. Той беше китаец, директор на обсерваторията в Ци Ка Вей, издигната сред просторна равнина, на десет левги от морето, с необятен кръгзор, окъпан в чист въздух.

– Въпросният предмет – заяви той – би могъл чисто и просто да бъде въздушен кораб, летяща машина!

Каква шега!

Впрочем, след като споровете бяха толкова оживени в Стария свят, можем да си представим какви трябва да са били в онази част от Новия, където Съединените щати заемат най-обширната територия.

Един янки, то се знае, никога не търси обиколни пътища. Избира един, обикновено този, който води право към целта. Така че обсерваториите на Американската федерация не се поколебаха да кажат какво мислят. И ако не разпространиха мнението си, то беше, защото биха могли да го променят в решителния момент.

По този спорен въпрос обсерваториите във Вашингтон, щат

Колумбия, и в Кембридж, щат Дюна, бяха на различно мнение с обсерваторията на Дармутския колеж в Кънектикът и на Ан Арбър в Мичигън. Предметът на спора им не беше същността на наблюдаваното тяло, а точният час на наблюдението. Защото всички твърдяха, че са го забелязали в една и съща нощ, в един и същи час, в една и съща минута, в една и съща секунда, макар че траекторията на тайнственото подвижно тяло беше на не особено голяма височина над хоризонта. И тъй, от Кънектикът до Мичигън, от Дюна до Колумбия разстоянието е твърде голямо, за да може това двойно наблюдение, направено в един и същ момент, да бъде смятано за възможно.

Дъдли, в Олбъни, щата Ню Йорк, и обсерваторията Уест Пойнт във Военната академия опровергаха колегите си с една бележка, в която посочваха изчислението на издигането и спускането на наблюдаваното тяло.

Но по-късно беше установено, че наблюдателите са сбъркали тялото, като са го взели за обикновен болид, преминал през средния атмосферен пласт. Така че въпросният предмет не можеше да бъде болид. Пък и би ли могъл споменатият болид да свири на тръба?

Колкото до тръбата, напразно се опитаха да поставят мощните й звуци сред слуховите измами. Ушите в този случай не се лъжеха, както и очите. Действително бяха видели, действително бяха чули. През нощта на 12 срещу 13 май – много тъмна нощ – астрономите от Йеилския колеж, от Академията на науките в Шефилд бяха успели да запишат няколко такта от музикална фраза в ре мажор, в четири четвърти, която нота по нота, ритъм по ритъм възпроизвеждаше припева на „Прощална песен“.

– Чудесно! – заявиха шегаджиите. – Това е френски оркестър, който свири сред въздушните пластове.

Но шегата не е отговор. Това именно отбеляза обсерваторията в Бостън, основана от Атлантик Айрън Уъркс Сосайети, с чието мнение по въпросите на астрономията и метеорологията учените започваха да се съобразяват.

Намеси се и обсерваторията на Синсинати, създадена през 1870 година на връх Лукаут благодарение щедростта на господин Килгор и добила широка известност с микрометричните си измерения на двойните звезди. Нейният директор заяви, и то напълно искрено, че действително имало нещо, някакво движещо се тяло се появявало в твърде близки часове в различни точки от атмосферата, но било невъзможно да се произнесе по неговото естество, размери, скорост, траектория.

Точно тогава един от най-разпространените вестници „Ню Йорк Херълд“ получи от един свой абонат следното съобщение:

„У нас още не са забравили враждата, пламнала преди няколко години между двамата наследници на Бегюм Раджинахра, френския доктор Саразен от Франсвил и немския инженер хер Шулце от Щалцадт, и двете селища, разположени в южната част на Орегон, Съединените щати.

Сигурно още никой не е забравил, че с цел да унищожи Франсвил хер Шулце пусна огромен снаряд, който трябваше да връхлети върху френския град и да го разруши с един-единствен удар.

Още по-малко възможно е някой да е забравил, че този снаряд, чиято първоначална скорост при изстрелването от топа чудовище беше лошо изчислена, излетя с бързина, превишаваща шестнадесет пъти бързината на обикновените снаряди – нека да е сто и петдесет левги в час, – не падна отново на земята, а се превърна в болид, който се върти и ще се върти вечно около земното кълбо.

Защо той да не е въпросното тяло, чието съществуване не може да се отрече?“

Много е остроумен абонатът на „Ню Йорк Херълд“. Ами тръбата? В снаряда на хер Шулце нямаше тръба!

Така че всички тези обяснения не обясняваха нищо и всички наблюдатели наблюдаваха твърде лошо.

Оставаше хипотезата на директора на обсерваторията в Ци Ка Вей. Да, но да се приеме мнението на китаец!...

Не мислете, че читателите от Стария и Новия свят се наситиха на цялата тази история. Нищо подобно. Споровете се разпалваха все по-буйно, без да могат да постигнат съгласие. И все пак настъпи временен отпих, изминаха няколко дни, без предметът, болид или нещо друго, да се появи, без да се чуят във въздуха дори най-слаби звуци. Дали тялото не беше паднало върху някоя точка от земното кълбо, където би било мъчно да се открие следата му – в морето например? Дали лежеше в дълбините на Атлантическия, на Тихия или на Индийския океан. Как да се произнесат по този въпрос?

Но тогава именно между 2 и 9 юни станаха редица нови събития, които не можеха да бъдат обяснени само с някакво космическо явление.

Цяла една седмица хамбургчаните от върха на кулата „Свети Михаил“, турците от най-високото минаре на „Света София“, руанците от върха на тяхната катедрала, страсбургците от най-високата точка на Мюнстер, американците от главата на статуята на свободата в началото

на Хъдсъновия залив и от върха на паметника на Вашингтон в Бостън, китайците от покрива на храма „Петстотин гении“ в Кантон, индусите от шестнадесетия етаж на пирамидата на храма в Танжур, стражите на „Сан Пиетро“ в Рим, англичаните от камбанарията на „Сейнт Пол“ в Лондон, египтяните от острия ъгъл на голямата пирамида на Гиза, парижаните от гръмоотвода на Айфеловата кула, построена за Изложението през 1889 година, висока триста метра, всички видяха как един флаг се развява над всяка една от тези тъй мъчно достъпни точки.

Този флаг беше от черен плат, осяян със звезди и със златно слънце в средата.

Втора глава

в която членовете на института „Уелдън“ спорят, но не идват до никакво споразумение

- И първият, който твърди обратното...
- Виж ти! Ще твърди, разбира се, ако има защо!
- И то без да го е грижа за вашите заплахи!...
- Подбирайте думите си, Бет Фин!
- И вие вашите, Чичо Прюдънт!
- Поддържам, че витлото не бива да бъде на кърмата!
- Ние също!... Ние също!... – подхванаха като един петдесет гласа.
- Не!... Непременно трябва да бъде на носа! – извика Фил Евънс.
- На носа! – отзоваха се с не по-малка сила други петдесет гласа.
- Никога няма да бъдем на това мнение!
- Никога!... Никога!... – Тогава за какво да спорим?
- Това не е спор!... Това е дискусия!

Човек да не повярва, че чува всичките тези възражения, укори, гневни крясъци, които от четвърт час изпълваха заседателната зала.

Наистина това беше най-голямата зала в института „Уелдън“, най-известен от всички клубове на Уолтън стрийт във Филаделфия, щата Пенсилвания, Съединени американски щати.

И така, предната вечер в града във връзка с избора на градски фенерджия се бяха състояли публични манифестации, шумни митинги, които не се разминаха без удари от едната и другата страна. Може би от този още неуталожен кипеж произлизаше това свръхнапрежение, което бяха проявили членовете на института „Уелдън“.

А всъщност това беше най-обикновено събрание на „балонисти“, спорещи все още по вълнуващия въпрос – дори в тази епоха – за управяването на балоните.

Това ставаше в един град на Съединените щати, който с бързото си развитие надмина дори развитието на Ню Йорк, Чикаго, Синсинати, Сан Франциско, град, който при това не беше нито пристанище, нито каменовъглен и петролен басейн, нито манифактурен център, нито последната гара на железопътна мрежа, град, по-голям от Берлин, Манчестър, Единбург, Ливърпул, Виена, Петербург, Дъблин, град, притежаваш парк, в който биха могли да се поместят заедно седемте парка на

английската столица, град най-сетне, който наброява понастоящем близо милион и двеста хиляди жители и минава за четвърти по големина в света след Лондон, Париж и Ню Йорк.

Филадельфия може да бъде назована мраморен град с величествени те си къщи и обществени сгради, които нямат равни на себе си. Най-известният от всички колежи в Новия свят е колежът „Джирърд“ и той е във Филадельфия. Най-широкият железопътен мост на земното кълбо е мостът над реката Скуайлкил и той също е във Филадельфия. Най-хубавият франкмасонски храм е Масонският храм и той е във Филадельфия. Най-сетне най-големият клуб на привържениците на въздухоплаването е във Филадельфия. И ако читателят би желал да го посети тази вечер на 12 юни, може би това ще представлява за него известен интерес.

В тази голяма зала се вълнуваха, беснееха, жестикулираха, разпразяха се, спореха, препираха се – всички, без дори да свалят шапките си – сто балонисти под височайшето ръководство на един председател, подпомаган от секретар и ковчезник. При все това те не бяха инженери специалисти. Не, просто обикновени любители на всичко, отнасящо се до аеростатиката, но любители страстни и изключително враждебно настроени към всички, които искаха да противопоставят на аеростатите апарати, „по-тежки от въздуха“, летателни машини, въздушни или други кораби. Възможно е тези славни хора да открият някой ден начин за управление на балони. Засега обаче техният председател донякъде мъчно управляваше самите тях.

Този председател, много известен във Филадельфия, беше прословутият Чичо Прюдънт – Прюдънт по фамилия. Колкото до прякора „Чичо“, той не би изненадал никого в Америка, където човек може да бъде чичо, без да има племенник, нито племенница. Там казват чичо, както другаде казват „татко“ на хора, които никога не са били бащи.

Чичо Прюдънт беше видна личност и въпреки името му⁴ го сочеха като образец на смелост. При това беше много богат, което не е за пренебрегване дори в Съединените щати. А и как да не е богат, след като притежаваше голяма част от акциите на Ниагарския водопад. По това време група инженери основаха в Бъфалоу дружество за експлоатация на водопада. Чудесна сделка! Седемте хиляди и петстотин кубически метра вода, които изтласква за секунда Ниагара, произвеждат седем милиона конски сили. Тази огромна сила, разпределена между всичките заводи, построени в един район от петстотин километра, даваше

4. Прюдънт на английски означава предпазлив, благоразумен. Б. пр.

годишно икономия от един милиард и половина франка, част от които влизаше в касите на дружеството, а не малко и в джобовете на Чичо Прюдънт. Впрочем той беше ерген и живееше скромно с единствения си прислужник Фрайколин, който никак не заслужаваше такъв смел господар. Случват се такива аномалии.

От само себе си се разбира, че както беше богат, на Чичо Прюдънт не му липсваха приятели. Но като председател на клуба, той също така имаше и врагове – сред другите и всички, които му завиждаха и биха желали да бъдат на негово място. Между най-разпалените трябва да споменем секретаря на института „Уелдън“.

Той се казваше Фил Евънс, беше също много богат, директор на Уолтън Уотч Къмпани, огромен завод за часовници, който произвеждаше по петстотин механизма на ден и даваше производство, неотстъпващо по количество на най-хубавите швейцарски часовници.

Така че Фил Евънс би могъл да мине за един от най-щастливите хора на света и дори на Съединените щати, ако Чичо Прюдънт не беше председател. Той също като него беше четиридесет и пет годишен, като него притежаваше желязно здраве и неоспорима смелост, също като него беше твърде малко склонен да замени сигурните изгоди на ергенството със съмнителните изгоди на брака. Това бяха двама души, създадени да се разбират, обаче те не се разбираха; и двамата, трябва да го признаем, се отличаваха с необикновено силни характери – Чичо Прюдънт беше избухлив, Фил Евънс – хладнокръвен.

Какво тогава попречи на Фил Евънс да стане председател на клуба? Чичо Прюдънт и той получиха равни гласове. Двадесет пъти провеждаха избори и двадесет пъти нито единият, нито другият успя да получи мнозинство. Затруднително положение, което би могло да продължи повече от живота на двамата кандидати.

Тогава един от членовете на клуба предложи начин да се разделят гласовете. Това беше Джем Сип, ковчезникът на института „Уелдън“. Джем Сип беше заклет вегетарианец или иначе казано, един от тези привърженици на зеленчуците, врагове на всяка животинска храна, на всякакви спиртни напитки, наполовина брамини, наполовина мюсюлмани, съперник на нюмановци, питмановци, уърдановци, дейвидовци, които прославиха сдружението на тези безобидни смахнати.

Поради това обстоятелство Джем Сип беше поддържан от друг член на клуба Уилям Т. Форбс, директор на голям завод, който произвеждаше гликоза чрез преработка на парцали със сярна киселина, което ще рече, че получаваше захар от вехто бельо. Уилям Т. Форбс беше

добре поставен в обществото, баща на две очарователни попрезрели мими: мис Дороти, наричана Дол, и мис Марта, наричана Мат, които даваха тон на висшето общество във Филадельфия.

В резултат на предложението на Джем Сип, подкрепено от Уилям Т. Форбс и неколцина други, решиха да изберат председател на клуба по способа „средна точка“.

Откровено казано, този начин на избори би трябвало да се прилага във всички случаи, когато става дума за избор на най-достойния, и мнозина разсъдливи американци отдавна са се замислили дали да не го приложат при избора на президент на Щатите.

Върху две чисти бели дъски бяха прекарани две черни линии със съвсем еднаква дължина, математически изчислена с такава точност, сякаш се отнасяше до основата на първия триъгълник в триангулацията. След това двете дъски бяха поставени в един и същи ден по средата на заседателната зала и двамата претенденти, въоръжени всеки с тънка игла, се отправиха едновременно всеки към определената му дъска. Този от двамата съперници, който забиеше иглата колкото може по-близо до средата на линията, щеше да бъде провъзгласен за председател на института „Уелдън“.

От само себе си се разбира, че забиването трябваше да стане с един удар, без ориентири, без налучкване, единствено с точно око. Както се казва, трябва да имаш компас в окоето.

Чичо Прюдънт заби иглата си в същия миг, в който и Фил Евънс заби своята игла. После измериха, за да решат кой от двамата претенденти е по-близо до средата на линията.

О, чудо! Двамата съперници бяха действували с такава точност, че измерването не даде забележима разлика. Дори да не беше математически точна средата на линията, отклонението на двете игли беше съвсем незначително и като че ли еднакво и за двете.

Така събранието пак беше затруднено.

За щастие един от членовете на клуба, Трък Милнър, настоя да измерят още веднъж с градуирана линийка по метода на микрометричния уред на господин Перо, който дава възможност милиметърът да бъде разделен на хиляда и петстотин части. Тази линийка, на която с диамантена люспа милиметърът е разделен на хиляда и петстотин части, послужи за повторното измерване и след като провериха под микроскоп деленията, получиха следните резултати:

Чичо Прюдънт се беше доближил до средата на дъската с шест хиляда и пет стотни от милиметъра, а Фил Евънс с девет хиляда и пет

стотни.

Ето как Фил Евънс стана секретар на института „Уелдън“, а Чичо Прюдънт беше обявен за председател на клуба.

Така едно отклонение от три хиляда и петстотин от милиметъра беше достатъчно Фил Евънс да възненавиди Чичо Прюдънт с прикрита, но затова пък още по-яръстна омраза.

По това време след опитите, предприети в последната четвъртина на XIX век, по въпроса за управлението на балоните, бяха постигнати известни успехи. Кошовете, снабдени с придвижващи напред витла, прикрепени през 1852 година към аеростатите с продълговата форма на Анри Жифар, през 1872 година към аеростатите на Дюпюи дьо Лом, през 1883 година на братя Тисандие, през 1884 година – на капитаните Кребс и Рьонар, бяха дали някои резултати, с които не можеше да не се съобразяват. Но дори тези апарати, пуснати в по-тежка от тях среда, движейки се с помощта на витло, избягвайки вятъра, преодолявайки дори насрещен бриз, за да се върнат до изходната си точка, да бяха по този начин действително „направлявани“, всичко това ставаше благодарение на изключително благоприятните условия! В обширни покрити и затворени хангари, чудесно! В спокойна атмосфера, отлично! С лек вятър от пет до шест метра в секунда, как да е! Но всъщност нищо не бе постигнато на практика. Срещу вятър, който би могъл да движи крилата на вятърна мелница – осем метра в секунда, – тези апарати биха останали горе-долу неподвижни. Срещу малко по-силен бриз – десет метра в секунда – биха полетели назад; срещу буря – двадесет и пет, тридесет метра в секунда – щяха да бъдат отнесени като перца; срещу ураган – четиридесет и пет метра в секунда – сигурно биха се разпаднали на части; и най-сетне при циклони, чиято скорост надминава сто метра в секунда, от тях не би останало нищо.

И тъй, съвсем ясно беше, че дори след нашумелите опити на капитаните Кребс и Рьонар, макар направляваните аеростати да бяха постигнали известна скорост, тя им даваше възможност да се движат само срещу обикновен бриз. Ето защо беше невъзможно да се използва на практика този начин на въздухоплаване.

Както и да е, наред с проблема за управление на аеростатите, тоест с намирането на начини да им се придаде тяхна, независеща от нищо скорост, въпросът за моторите беше направил несравнимо по-бърз напредък. След парните двигатели на Анри Жифар и след опитите за използване на мускулната сила на екипажа на Дюпюи дьо Лом, малко по малко дойде ред на електромоторите. Акумулаторните батерии на братя

Тисандие с елементи, заредени с калиев бихромат, осигуряваха скорост четири метра в секунда. Електрическите двигатели на капитаните Кребс и Ръонар развиваха дванадесет конски сили и даваха средна скорост шест и половина метра в секунда.

Тогава, усъвършенствувайки това изобретение, мнозина инженери и електротехници се помъчиха да се доближат колкото може повече до този идеал, получил името „една конска сила в часовникова кутия“. Така полека-лека мощността на батериите, чиято тайна капитаните Кребс и Ръонар бяха запазили, бе надмината и след тях аеронавтите започнаха да използват мотори, чиято лекота се увеличава едновременно със силата.

Имаше наистина от какво да се окуражат привържениците на напращаните балони. И все пак колко много здравомислещи се отказваха да приемат тази възможност! Действително, ако аеростатът намери опорна точка във въздуха, той се наглася към средата, в която изцяло се потапя. При такива условия как неговата маса, която е играчка на атмосферните течения, би могла да се съпротивява срещу средно силни ветрове, колкото и мощен да е нейният двигател?

Все още в това се състоеше въпросът. Но се надяваха да го разрешат, като използват апарати с големи размери.

Случи се така, че по време на тази борба между изобретателите за откриване на мощен и лек апарат американците най-много от всички се бяха доближили до този прословут идеал. Електродвигател, захранван с нови елементи, чийто състав се пазеше в тайна, беше откупен от изобретателя, някакъв неизвестен дотогава бостънски химик. Изчисления, направени най-грижливо, диаграми, изработени с най-голяма точност, показваха, че с този апарат, снабден с витло с подходящ размер, би могло да се лети със скорост от осемнадесет до двадесет метра в секунда.

Действително това би било прекрасно!

„И евтино?“ – беше прибавил Чичо Прюдънт, давайки на изобретателя срещу разписка, съставена и подписана по всички правила, последната пачка от сто хиляди долара, с които му заплащаше изобретението.

Институтът „Уелдън“ незабавно се зае с изпълнението. Щом става дума за опит, от който може да се добие практическа полза, парите доброволно излизат от джобовете на американците. Постъпленията потекоха така бързо, че дори не се наложи да основават акционерно дружество. Триста хиляди долара – тоест милион и половина франка, напълниха още при първата покана касите на клуба. Работите започнаха под ръководството на най-известния аеронавт в Съединените щати Хари У.

Тиндър, който се беше обезсмъртил с три от своите хиляда полета: в първия се издигна дванадесет хиляди метра по-високо от Гей-Люсак, Коксуел, Сайвъл, Кроче-Спинели, Тисандие, Глешър; втория, по време на който прекоси цяла Америка от Ню Йорк до Сан Франциско, надминавайки с няколкостотин мили маршрутите на надеровци, годаровци и мнозина други, без да се смята Джон Уайз, който беше прелетял хиляда сто и петдесет мили от Сейнт Луис до графството Джеферсън; и най-сетне третия, който завърши с ужасно падане от височина хиляда и петстотин фута, като се отърва само с леко навяхване на дясната китка, докато на Пилатр дьо Розие не му беше провървяло и макар че беше паднал от седемстотин фута височина, се беше убил на място.

По времето, когато започва тази история, можеше вече да се смята, че институтът „Уелдън“ се е заел здраво с работата. В работилниците на Търнър във Филаделфия беше проснат огромен аеростат, чиято здравина трябваше да бъде проверена чрез съгъстен въздух под силно налягане. Този аеростат повече от всички други заслужаваше името балон чудовище.

Всъщност какъв беше обемът на „Гигантът“ на Надар? Шест хиляди кубически метра. А обемът на балона на Джон Уайз? Двадесет хиляди кубически метра. Какъв беше обемът на балона на Жифар на Световното изложение в Париж през 1878 година? Двадесет и пет хиляди кубически метра при радиус осемнадесет метра. Сравнете тези три аеростата с въздушната машина на института „Уелдън“, чийто обем се равняваше на четиридесет хиляди кубически метра, и ще разберете, че Чичо Прюдънт и колегите му наистина имаха известно право да се пръскаат от гордост.

Този балон не беше предназначен за изследване на най-горните атмосферни пластове, затова не се наричаше „Екселсиор“, име, с което донякъде американските граждани злоупотребяват. Не. Той чисто и просто се наричаше „Go a head“, което ще рече „Напред“, и му оставаше само да оправдае името си, като се подчини на всички маневри на своя капитан.

По това време динамоелектрическата машина беше почти изцяло завършена по патента, придобит от института „Уелдън“. Можеше да се предполага, че още преди да минат шест седмици, „Go a head“ ще полети в простора.

И все пак ясно беше, че не всички технически трудности са преодоляни. Много заседания бяха посветени на спорове не за формата и размерите на витлото, а за това, къде да бъде: дали на кърмата, както бяха

направили братята Тисандие, или на носа, както бяха направили капитаните Кребс и Рьонар. Излишно е да прибавяме, че в този спор привържениците на двете системи стигнаха до саморазправа. Групата на „носостивистите“ беше по брой напълно равна на групата на „кърмовистите“. Чичо Прюдънт, чийто глас би трябвало да има решаващо значение в случай на равни гласове, Чичо Прюдънт, възпитан несъмнено в училището на професор Бъридан, не успя да каже мнението си.

Така че невъзможно беше да се разберат, невъзможно беше да решат къде да сложат витлото. Без намесата на правителството тази история можеше да се проточи дълго. Но в Съединените щати, както е известно, правителството не обича да се меси в частни работи, нито да се бърка в това, което не го засяга, и има право.

В това положение се намираха нещата и заседанието на 13 юни заплашваше да не завърши никога или по-скоро да се превърне в страшна бъркотия – с размяна на ругатни, след ругатните – юмруци, след юмруците – бастуни и след бастуните – револверни изстрели, когато изведнъж в осем часа и тридесет и седем минути настъпи внезапен обрат.

Вратарят на института „Уелдън“, студено и спокойно, като полицаи при бурен митинг, се приближи до масата на председателя. Той му подаде визитна картичка. И зачака да получи нарежданията, които сметне за нужно да му даде Чичо Прюдънт.

Чичо Прюдънт даде сигнал с парната свирка, която му служеше за председателско звънче, защото сега дори камбаната на Кремъл нямаше да му бъде достатъчна!... Но от това бурята само се усили. Тогава председателят си свали шапката и благодарение на тази „крайна“ мярка беше вдворено полузатишие.

– Трябва да ви направя едно съобщение! – каза Чичо Прюдънт, след като смръкна голяма щипка емфие от табакерата си, от която никога не се разделяше.

– Говорете! Говорете! – извикаха деветдесет и девет гласа, случайно еднородни по този въпрос.

– Уважаеми колеги, един чужденец моли да го допуснем в нашата заседателна зала.

– Никога! – възразиха пак едновременно всички.

– Той, изглежда, иска да ни докаже – обясни Чичо Прюдънт, – че да се вярва в направляваните балони, означава да се вярва в най-нелепата от всички утопии.

Сърдит ропот посрещна това изявление.

– Да влезе!... Да влезе!...

– Как се нарича тази странна личност? – запита секретарят Фил Евънс.

– Робюр – отговори Чичо Прюдънт.

– Робюр!... Робюр!... Робюр!... – зарева цялото събрание.

Така бързо постигнаха съгласие при споменаването на това странно име само защото институтът „Уелдън“ се надяваше да излее върху притежателя му излишъка от своето озлобление.

За миг бурята затихна – поне привидно. Пък и как ли би могла да отmine напълно буря при народ, който изпраща към Европа по две-три бури на месец под формата на урагани.

Трета глава

в която едно ново действащо лице няма нужда да бъде представено, защото само се представя

– Граждани на Съединените американски щати, наричам се Робюр.⁵ Достоен съм за това име. На четиридесет години съм, макар че не изглеждам дори тридесетгодишен, имам желязно телосложение, несъкрушимо здраве, изключителна мускулна сила и стомах, на който биха могли да завидят дори щраусите. Това са моите физически качества.

Всички го слушаха. Да! Тези, които досега бяха шумели, отначало бяха объркани от тази неочаквана реч *pro facie sua*.⁶ Безумец или мистификатор беше този човек? Все едно, важното е, че импонираше и се налагаше. Муха да бръмне, щеше да се чуе сред това събрание, в което преди малко бушуваше истински ураган. Пълно затишие след буря.

И на всичко отгоре Робюр изглеждаше точно такъв човек, какъвто се описваше. Среден на ръст, широкоплещест – фигура като правилен трапец, дългата страна на който бяха раменете. На тази линия върху мощна шия – топчеста глава. На главата на кое животно би могло да я оприличим, за да подкрепим някои теории за аналогията? На бик, но бик с умно лице. Очи, които при най-малко противоречие пламваха, а над тях свити вежди – знак за изключителна енергия. Къси, леко къдрави коси с метален блясък, както би изглеждал перчем от железни стърготини. Широки гърди, които се повдигаха и спускаха като ковашки мях. Рамене, ръце, бедра, крака, достойни за туловището.

Нито мустаци, нито бакенбарди, само широка моряшка брадичка по американски – така че челюстните връзки изпъкваха и подсказваха огромната сила, която сигурно притежаваха дъвкателните мускули. Пресметнали са – какво ли не изчисляват хората? – че натискът на челюстта на обикновен крокодил може да достигне четиристотин атмосфери, докато челюстта на голямо ловджийско куче не надминава повече от сто. Въведоха дори тази любопитна формула: „Ако един килограм куче произвежда осем килограма сила на натиска, то един килограм крокодил произвежда дванадесет.“ Е, добре тогава, един килограм тъй наречен Робюр би трябвало да произведе поне десет. Така че той беше нещо

5. *Robur* на латински значи сила, мощ. Б. пр.

6. Лично за себе си (лат). Б. пр.

средно между куче и крокодил.

От коя страна идваше този забележителен човек? Мъчно би било да се каже. Във всеки случай той се изразяваше свободно на английски, без този малко провлечен акцент, по който се отличават янките от Нова Англия.

Той продължи да говори по същия начин:

– А сега, уважаеми граждани, ще ви запозная и с нравствените си качества. Вие виждате пред себе си изобретател, чиито морални качества не отстъпват на физическите. Не се страхувам от нищо и от никого. Имам силна воля, която никога не отстъпва пред друга. Щом си поставя някаква цел, дори цяла Америка, дори целият свят да се съюзят, за да ми попречат, ще бъде напразно. Когато ми хрумне някоя мисъл, аз искам всички да я споделят и не търпя противоречие. Наблягам на тези подробности, уважаеми граждани, защото е необходимо да ме опознаете изцяло. Може би ви се струва че говоря прекалено много за себе си? Няма значение. А сега размислете добре, преди да ме прекъснете, тъй като аз дойдох да ви кажа неща, които може би няма да ви харесат.

В първите редици на залата вълните зашумяха – признак, че морето скоро ще забушува.

– Говорете, уважаеми чужденецо – задоволи се да отговори Чичо Прюдънт, който се съдържаше не без мъка.

И Робюр продължи, както преди, без да го е грижа за слушателите:

– Да, зная! След цяло столетие опити, които не доведоха до нищо, експерименти, които не дадоха никакъв резултат, все още съществуват неуравновесени умове, които упорито вярват, че балоните могат да се управляват. Въобразяват си, че е възможно някакъв двигател – електрически или друг – да бъде прикрепен към техните превзети мехури, които толкова лесно стават играчка на въздушните течения. Представят си, че ще бъдат господари на един аеростат, както сме господари на корабите по морската повърхност. Нима е възможно само защото неколцина изобретатели в тихо или в почти тихо време са успели да изхитрят вятъра или да надвият лекия бриз, управлението на въздушните апарати, полети от въздуха, да бъде прието на практика? Хайде де! Вие тук сте стотина души и вярвате в осъществяването на мечтите си, като хвърляте не във водата, а във въздуха хиляди долари. Е, добре, това значи да се боиш срещу невъзможното!

Много странно, но членовете на института „Уелдън“ дори не помръднаха след това изявление. Дали не бяха оглушали, както бяха станали търпеливи? Или се въздържаха, желаяйки да видят докъде ще се

осмели да стигне този дързък противник?

Робюр продължи:

– Какво, балон ли? След като, за да получите подемна сила от един килограм, е необходим един кубически метър газ! Балон, с претенциите да устои на вятъра с помощта на своя механизъм, след като напорът на силен вятър върху платното на един кораб не е по-малко от четиристотин конски сили и след като видяхме как при злополуката на моста на река Тей ураганът произведе налягане от четиристотин и четиридесет килограма на квадратен метър! Балон, след като природата никога не е създала по тази система нито едно летящо същество, способно да лети с крила като птиците, или с летателни перки като някои риби и някои млекопитаещи...

– Млекопитаещи ли?... – възкликна един от членовете на клуба.

– Да! Прилепът например, който лети, ако не се лъжа! Нима моят опонент не е чувал, че това хвъркато животинче е млекопитаещо, или е виждал някога да се прави омлет от яйца на прилеп?

При това положение опонентът преглътна бъдещите си реплики, а Робюр продължи със същия плам:

– Но означава ли това, че човек трябва да се откаже от мисълта да покори въздуха и да преобрази гражданските и политическите нрави на Стария свят, използвайки удивителните въздушни пътища? Не, никога! Както е станал владетел на моретата с кораба, управлявайки го с весла, платна, колела и витла, така трябва да стане владетел и на въздушния океан с апарати, по-тежки от въздуха, защото само когато си по-тежък от въздуха, можеш да бъдеш и по-силен от него!

Този път събранието кипна. Взрив от кръсъци се изтръгна от всички уста, зинали срещу Робюр като цеви на пушки или дула на топове! Не беше ли това отговор на един явен призив за война, запратен в лагера на балонистите? Не се ли разгаряше отново борбата между привържениците на „по-лек“ и „по-тежък от въздуха“.

Робюр дори не мигна. Скръстил ръце на гърдите, той храбро чакаше да се въдвори тишина.

Чичо Прюдънт с жест заповяда да се прекрати огънят.

– Да – поде Робюр, – бъдещето е на летателните машини. Въздухът е достатъчно здрава опорна точка. Предадем ли на струя въздух възходящо движение със скорост четиридесет и пет метра в секунда, човек ще може да се задържи отгоре, ако подметките на обувките му по площ се равняват само на една осма част от квадратния метър. Ако пък скоростта на струята достигне деветдесет метра, той ще може да ходи бос.

Така, изтласкайки с тази бързина под перките на витлото въздуха, може да се получи същият резултат.

Това, което Робюр казваше сега, беше казано по-рано от всички привърженици на въздухоплаването, чиито трудове бавно, но сигурно трябваше да доведат до успех този проблем. На господата дьо Понтон д'Амекур, дьо Ла Ландел, Надар, дьо Люси, дьоЛуврие, Лие, Белегик, Моро, братята Ришар, Бабине, Жобер, дю Тампл, Салив, Пьоно, дьо Вилньов, Гошо и Татен, Мишел Лу, Едисън, Планаверн и мнозина други се пада честта за разпространението на тези всъщност толкова прости идеи! Много пъти отхвърляни и възприемани, те не можеха да не възтържествуват един ден. Не отговориха ли те със сериозни доводи на неприятелите на авиацията, които твърдяха, че птицата се задържа, защото затопля въздуха, който вдишва. Не доказваха ли, че орел, тежаш пет килограма, трябва да поеме петдесет кубически метра топъл въздух, за да се задържи в простора.

Всичко това Робюр изтъкна с неопровержима логика сред надигачата се от всички страни врява. И като заключение ето какви думи захвърли в лицата на балонистите:

– С вашите аеростати вие не можете да направите нищо, няма да стигнете до нищо, няма да се решите на нищо! Най-смелият от вашите аеронавти, Джон Уайз, макар че вече прелетя хиляда и двеста мили над американския континент, трябваше да се откаже от плана си да прелети Атлантическия океан! И оттогава не сте напреднали нито крачка по този път.

– Господине – прекъсна го тогава председателят, като напразно се мъчеше да запази спокойствие, – вие забравяте думите на нашия безсмъртен Франклин при появата на първия монголфиер в момента, когато балонът току-що се раждаше: „Той е още дете, но ще порасне!“ И той порасна.

– Не, господин председателю, не! Той не е пораснал!... Той само надебеля... а това не е едно и също.

Това беше пряко нападение срещу проектите на института „Уелдън“, който беше одобрил, подкрепил и субсидирал изработването на аеростат чудовище. Тогава в залата се кръстосаха фрази от този род и дори още по-малко успокоителни:

– Долу нахалникът!

– Изхвърлете го от трибуната!...

– За да му докажем, че е по-тежък от въздуха!

И много други подобни.

Но все пак всичко беше само на думи, не преминаваха към дела. Невъзмутим, Робюр успя да извика:

– Бъдещето принадлежи не на аеростатите, граждани балонисти, а на летателните машини. Птицата лети и тя не е балон, а машина!

– Да, тя лети – извика буйният Бет Т. Фин, – но лети въпреки всички правила на механиката.

– Наистина! – сви рамене Робюр. После добави: – Откакто беше проучено летенето на големите и малките птици, надделя простата мисъл, че трябва само да се подражава на природата, защото тя никога не лъже. Между албатроса, който прави не повече от десет размаха с крилата в минута, между пеликана, който прави седемдесет ...

– Седемдесет и един! – обади се насмешлив глас.

– И пчелата, която прави сто деветдесет и два в секунда...

– Сто деветдесет и три! – извикаха подигравателно.

– И обикновената муха, която прави триста и тридесет... – Триста тридесет и половина!

– И комарът, който прави милиони...

– Не!... Милиарди!

Но Робюр, макар и прекъсван, не прекъсна обясненията си.

– Между всичките тези различия ... – продължи той.

– Има едно най-голямо! – подхвърли някой.

– ... има възможност да се намери практическо разрешение на въпроса. В деня, когато господин дьо Люси доказа, че бръмбарът рогач, насекомо, което не тежи дори два грама, може да вдигне тежест от четиристотин грама, тоест двеста пъти повече от собствената си тежест, проблемът за авиацията беше разрешен. Той доказа също така, че повърхността на крилото намалява относително, колкото повече се увеличават размерът и теглото на летящото животно. Оттогава са изработени и построени повече от шестдесет машини...

– Които никога не полетяха! – извика секретарят Фил Евънс.

– Които са летели и ще летят – отговори Робюр, без да се смущава. – И както и да ги наричат – стреофори, хеликоптери, ортоптери или да им дадат каквото и да било друго име, все ще се стигне до създаването на машината, която трябва да направи човека господар на простора...

– Ах, витлото! – прекъсна го пак Фил Евънс. – Нали, доколкото ни е известно, птицата няма витло!

– Напротив – отговори Робюр, – както доказа господин Пьоно, в действителност птицата сама се превръща във витло и лети като хеликоптер. Така че двигателят на бъдещето е витлото...

От подобна магия
запази ни, света Елис!...⁷

изтананика един от присъстващите, случайно запомнил мелодията от „Зампа“ на Ерол.

И всички подеха този припев в хор, с гласове, от които френският композитор сигурно се е обърнал в гроба си.

После, когато последните ноти бяха удавени в страшна врява, Чичо Прюдънт се възползува от мигновеното затишие и счете за нужно да каже:

– Гражданино чужденец, дотук ви оставихме да говорите, без да ви прекъсваме.

Изглежда, че за председателя на института „Уелдън“ всички тези възражения, викове, подигравки не бяха прекъсвания, а проста размяна на мнения.

– Пак смятам за необходимо – продължи той – да ви напомня, че теорията за въздухоплаването предварително е осъдена и отхвърлена от повечето американски и чуждестранни изобретатели. Теория, която има като пасив смъртта на Саразен Волан в Константинопол, на монаха Воадор в Лисабон, на Лютур през 1832 година, на Груф през 1864 година, без да смятаме жертвите, за които не мога да се сетя, дори да е и само митологическият Икар...

– Тази теория – възрази Робюр – не е по-осъдителна от другата, чийто списък на загинали съдържа имената на Пилатр дьо Розие в Кале, на госпожа Бланшар в Париж, на Доналдсън и Гримууд, паднали в езерото Мичигън, на Сайвъл и на Кроче Спинели, на Елоа и на толкова други, които ще останат винаги незабравими.

Това беше да отвърнеш на удара с контраудар, както във фехтовката.

– Освен това – поде Робюр – с вашите балони, колкото и да са усъвършенствувани те, вие никога няма да достигнете истински голяма скорост. Ще изгубите десет години за околосветско пътуване, което летателната машина ще извърши за една седмица.

Избухна нов взрив от възмущения, който не стихна цели три минути, докато най-сетне Фил Евънс успя да вземе думата.

– Господин въздухоплавателю – каза той, – след като така добре ни похвалихте преимуществата на въздухоплаването, кажете, дали вие

7. Игра на думи – името на света Елис и helice, което значи витло. Б. пр.

самият сте „въздухоплавали“?

– Разбира се.

– И сте покорили въздуха?

– Може би, господине.

– Ура, за Робюр Покорителя! – извика ироничен глас.

– Защо не! Приемам това име, Робюр Покорителя, и ще го нося, защото имам право на него!

– Позволяваме си да се съмняваме в това! – извика Джем Сип.

– Господа – смръщи вежди Робюр, – когато обсъждам сериозно сериозни въпроси, не допускам да оспорват думите ми и ще бъда много щастлив да узная името на този, който ме прекъсна...

– Наричам се Джем Сип и съм вегетарианец...

– Гражданино Джем Сип – каза Робюр, – знаех, че вегетарианците обикновено имат черва, по-дълги от червата на другите хора – поне цял фут по-дълги. Това вече е достатъчно... затова не ме принуждавайте да ви ги удължа още, започвайки с ушите ви ...

– Вън!

– Изхвърлете го!

– Да го разкъсаме на парчета!

– Да го линчуваме!

– Да го извием като витло!...

Яростта на балонистите беше достигнала връхната си точка. Те наскачаха. Заобиколиха трибуната, Робюр изчезна сред гората от ръце, които се размахваха като клони по време на буря. Напразно парната свирка на председателя призоваваше звънко към ред! Тази вечер Филадельфия имаше пълно право да си помисли, че се е подпалил някой от нейните квартали и че всичката вода на реката Скуайлкил не би била достатъчна да го изгаси.

Внезапно гълпата отстъпи – Робюр извади ръцете си от джобовете и ги протегна към първите редици на вилнеещите балонисти.

Във всяка ръка държеше по един от онези американски боксове, които в същото време представляват и револвери и които стрелят само с едно натискане на пръстите – малки джобни автомати.

Тогава, възползувайки се не само от отстъплението на нападателите, но и от тишината, която го беше съпроводила, той каза:

– Положително не Америко Веспучи е открил Новия свят, а Себастиен Кабо!⁸ Вие не сте американци, граждани балонисти! Вие сте само кабо...

В този момент изтрещяха четири-пет изстрела, изпратени нахалост.

Те не раниха никого. Сред образувалия се дим изобретателят изчезна и когато димът се разпръсна, не успяха да открият нито следа от него. Робюр Покорителя беше отлетял, сякаш летателна машина го бе отнесла в простора.

8. Игра на думи – Себастиен Кабо – известен мореплавател, Sabot на френски значи и „куче“ и се употребява като обида. Б. пр.

Четвърта глава

в която по повод слугата Фрайколин авторът се опитва да реабилитира Луната

Разбира се, неведнъж след бурни дискусии, на излизане от заседанията, членовете на института „Уелдън“ огласяха с викове Уолнът стрийт и съседните улици. Неведнъж жителите на квартала справедливо се бяха оплаквали от тези шумни завършъци на споровете, които ги безпокояха дори в техните жилища. Най-сетне неведнъж се бе налагало да се намесят, за да осигурят движението на минавачите повечето от които бяха напълно безразлични към въпроса за въздухоплаването. Но никога до тази вечер врявата не беше се разраствала до такива размери и никога оплакванията не са били по-основателни, никога намесата на полицаята не е била така необходима.

И все пак членовете на института „Уелдън“ заслужаваха известно снизхождение. Бяха дръзнали да ги нападнат у самите тях. На разпалените привърженици на идеята „по-лек от въздуха“ един не по-малко разпален привърженик на идеята за „по-тежък“ беше наговорил крайно неприятни неща. А после точно в момента, когато щяха да се справят с него, както заслужаваше, той се беше измъкнал.

Такова безобразие крещеше за отмъщение. Невъзможно е да се оставят ненаказани оскърбления, ако във вените ви тече американска кръв! Да се отнасят към синовете на Америко като към синове на Кабо! Не беше ли това непросжима обида, още повече, че всъщност исторически отговаряше на истината?

Ето защо членовете на клуба нахлуха на групи по Уолнът стрийт, по съседните улици и накрая из целия квартал. Те разбудиха жителите. Накараха ги да подложат на обиск къщите си, като им обещаха да ги обезщетят по-късно за вмешателството в частния им живот, който е на особено уважение сред народите от англосаксонски произход. Напразни главоболия и обиски. Никъде не откриха Робюр. Нито следа от него. Дори да беше заминал с „Go a head“, балона на института „Уелдън“, не би могъл по-безследно да изчезне. След цял час претърсване трябваше да се откажат и балонистите се разделиха, като се заклеха да продължат търсенията си из цялата територия на двойната Америка, която образува Новия свят.

Към единадесет часа спокойствието в квартала беше почти възстановено. Филадельфия най-сетне потъна в здрав сън, предимство за завиждане на градовете, които имат щастието да не са индустриални центрове. Членовете на клуба мислеха вече само кой как да се прибере у дома си. Да споменем някои от по-известните: Уилям Т. Форбс се отправи към своята голяма захарна вехтошарница; където мис Дол и мис Мат му бяха приготвили вечерния чай, подсладен със собствената му гликоза. Трък Милнър се отправи към фабриката си, чиито машини пъхтяха ден и нощ в едно от най-отдалечените предградия. Ковчезникът Джем Сип, публично обвинен, че червата му са с един фут по-дълги от червата, които съдържа човешкият механизъм, влезе в трапезарията, където го очакваше вегетарианската му вечеря.

Само двама, не повече, от най-известните балонисти, изглежда, не смятаха да се приберат скоро в къщи. Те се бяха възползували от случая, за да си поговорят още по-раздразнено от друг път. Това бяха непримиримите Чичо Прюдънт и Фил Евънс, председателят и секретарят на института „Уелдън“.

При вратата на клуба прислужникът Фрайколин очакваше своя господар Чичо Прюдънт.

Той тръгна след него, без да го е грижа за темата, която настървяваше един срещу друг двамата колеги.

Впрочем ние употребихме от желание да смекчим нещата глагола „поговорят“, за да обясним с какво се занимават председателят и секретарят на клуба. В действителност те спореха с жар, чиито предпоставки се криеха в старото им съперничество.

– Не, господине, не! – повтаряше Фил Евънс. – Ако аз имах честта да бъда председател на института „Уелдън“, никога, уверявам ви, никога нямаше да стане такъв скандал!

– И какво щяхте да направите, ако имахте тази чест? – запита Чичо Прюдънт.

– Щях да отнема думата на този човек, който обижда публично още преди да си беше отворил устата.

– Струва ми се, че преди да отнемем думата на някого, би трябвало поне да го оставим да проговори!

– Само не в Америка, господине, не в Америка.

И разменяйки си думи по-скоро остри, отколкото любезни, тези две личности вървяха по улици, които все повече и повече ги отдалечаваха от домовете им; те прекосяваха квартали, откъдето щяха да бъдат принудени да обикалят много.

Фрайколин продължаваше да ги следва. Но той започна да се безпокои, като виждаше, че господарят му навлиза във все по-пусты места. Не се нравеха те на прислужника Фрайколин, особено малко преди полунощ. Действително беше много тъмно и луната в първата си четвърт едва започваше да изминава „своите двадесет и осем дни“.

Фрайколин се оглеждаше наляво и надясно дали не ги следят подозрителни сенки. И точно затова му се стори, че вижда пет-шест огромни дяволи, които като че ли не ги изпусаха от поглед.

Фрайколин инстинктивно се приближи до господаря си; но за нищо на света не би се осмелил да го прекъсне посред разговор, чиито последици щеше да изпита на гърба си.

Случи се така, че председателят и секретарят на института „Уелдън“, без да разберат, се отправиха към парка Феърмънт. Там в разгара на спора те прекосиха прословутия металически мост на река Скуайлкил. Срещнаха само неколцина закъснели минавачи и най-сетне се озоваха сред просторна площ, част от която беше покрита с огромни ливади, а другата беше засенчена с красиви дървета, които правят от този парк едно от най-прелестните кътчета в света.

Тук вече силен страх обзе слугата Фрайколин, и то не без причина, защото петте или шестте сенки се бяха плъзнали след тях по моста на река Скуайлкил. Фрайколин и без това имаше широко отворени зеници, но сега те просто се сляха с ириса. В същото време той се мъчеше да се смали, да се свие така, сякаш притежаваше свойството да се скъсява, присьщо на моллюските и на някои други членестоноги.

Наистина прислужникът Фрайколин бе доста страхлив.

Чистокръвен негър от Южна Каролина, хилав, двадесет и една годишен, което ще рече, че никога не е бил роб, дори и по рождение.⁹ От три години прислужваше на Чичо Прюдънт, господар винаги готов да се хвърли в най-дръзки начинания, и Фрайколин често беше принуден да излага на тежки изпитания страхливото си сърце. В замяна на това пък в службата му имаше и хубави неща. Не му се караха кой знае колко за лакомията му, а още по-малко за мързела му. Ах, прислужнико Фрайколин, ако можеше да отгатнеш бъдещето!

Защо Фрайколин не беше останал в Бостън на служба у известното семейство Снефъл, което се готвеше да замине в Швейцария, но се откажа поради срутвания в планините? Не беше ли тяхната къща по-подходяща за Фрайколин, а не къщата на Чичо Прюдънт, където се хвърляха от

9. Официално робството е отменено през 1865 година. Б. пр.

една безразсъдна дързост към друга.

Тъй или иначе, Фрайколин беше там и неговият господар свикна дори с недостатъците му. Впрочем той имаше едно качество. Макар и негр по рождение, не говореше на негритянско наречие, което не е без значение, защото няма нищо по-неприятно от този жаргон, в който употребата на притежателни местоимения и неопределената форма на глагола стига върхната си точка.

И така, вече е добре известно, че прислужникът Фрайколин беше страхлив или, както се казва, „страхлив като луната“.

Тук справедливостта изисква да възразим срещу това оскърбително сравнение със светлокосата Фебея, нежната Селена, целомъдрената сестра на лъчезарния Аполон. С какво право обвиняваме в страхливост звезда, която, откакто свят светува, винаги е гледала земята в лицето, без никога да ѝ обърне гръб?

Но както и да е, в този час – беше вече почти полунощ – сърпът на „оклеветената бледа Красавица“ започваше да изчезва на запад зад високите дървета на парка. Лъчите ѝ, промъкващи се през клоните, осейваха със светли петна земята. Поради това дънерите на дърветата все пак не изглеждаха толкова мрачни.

Това даде възможност на Фрайколин да се огледа изпитателно наоколо си.

„Бррр! – потръпна той. – Тези негодници са все още тук. Положително те се приближават!“

Той не издържа повече и пристъпи към господаря си:

– Мастър Чичо...

Наричаше го така, а и точно така желаше да го наричат председателят на института „Уелдън“.

В това време спорът между двамата съперници бе стигнал върхната си точка. И тъй като те тъкмо се пращаха един друг по дяволите, Фрайколин беше помолен грубо да приеме своя дял в тази разходка.

И докато си говореха на четири очи, Чичо Прюдънт все повече навлизаше в пустите ливади на парка Феърмънт, отдалечавайки се непрекъснато от река Скуайлкил и от моста, по който трябваше да се върнат в града.

Тримата се озоваха по средата на висока горичка, чиито върхове бяха осветени от последните лунни лъчи. На границата на тази горичка се простираше широка поляна, обширна кръгла площ, чудесна за конни състезания. Нито една неравност на терена не би могла да попречи на галоп на конете, нито една китка дървета не би спряла погледа на

зрителите по кръглата писта, дълга няколко мили.

И все пак, ако Чичо Прюдънт и Фил Евънс не бяха така увлечени в споровете си, ако бяха се огледали малко по-внимателно, те биха открили, че поляната не изглежда както обикновено. Фабрика за брашно ли беше построена тук от предишната вечер? Действително човек би казал, че вижда фабрика за брашно с множеството ѝ вятърни мелници, чиито неподвижни в момента крила се кривяха в полумрака.

Но нито председателят, нито секретарят на института „Уелдън“ забелязаха тази странна промяна в пейзажа на парка Феърмънт. Фрайколин също не видя нищо. Той само си мислеше, че скитниците се приближават, стесняват кръга като при подготовка за нападение. И трепереше от страх, парализиран, настръхнал, загубил ума и дума.

Все пак, въпреки че колената му се подгъваха, събра сила, за да извика за последен път:

– Мастър Чичо!... Мастър Чичо!...

– Е, какво има? – запита Чичо Прюдънт.

Може би Фил Евънс и той не биха имали нищо против да успокоят гнева си, като насоят здраво клетия прислужник. Но нямаха време да го сторят, както и той нема време да им отговори.

В гората се чу свирка. Тутакси някаква своего рода електрическа звезда светна сред полусянката.

Очевидно това беше сигнал и в този случай показваше, че е настъпил мигът да бъде извършено насилие.

За по-кратко време, отколкото биха могли да си представят, шестима мъже изскочиха от горичката, двама се хвърлиха върху Чичо Прюдънт, двама върху Фил Евънс и двама върху прислужника Фрайколин – последните двама очевидно бяха излишни, тъй като негърът беше способен да окаже съпротива.

Председателят и секретарят на института „Уелдън“, макар и изненадани от това нападение, все пак се опитаха да се борят. Но не им стигна нито време, нито сила. Само за няколко секунди бяха превърнати в безсловесни същества, като им натъпкаха кърпи в устата, слепи, като им превързаха очите, и така укротени и увързани, бързо ги пренесоха през поляната. Първата им мисъл беше, че сигурно имат работа с онази категория безскрупулни хора, които без колебание обират закъснелите минувачи в гората. Нищо подобно. Дори не ги претърсиха, макар че Чичо Прюдънт по навик винаги носеше по няколко хиляди книжни долара.

Накратко казано, минута след това нападение, по време на което нападателите не размениха нито дума, Чичо Прюдънт, Фил Евънс и

Фрайколин усетиха, че ги поставят леко не върху тревата на поляната, върху нещо като под, който изскърца под тежестта им. Там ги наредиха един до друг. Някаква врата се затвори над тях. После изтракването на ключалка им показа, че са пленници.

Чу се равномерно бръмчене, някакво трептене, едно безкрайно „фъррр“, без каквото и да било друг шум да нарушава спокойствието на нощта.

В какво вълнение осъмна Филадельфия! Още в първите часове на утрото узнаха какво беше станало вечерта на заседанието в института „Уелдън“: за появата на тайнствената личност, някой си изобретател, на име Робюр – Робюр Покорителя, – за борбата, която той като че ли искаше да води срещу балонистите, и за необяснимото му изчезване.

Но това беше нищо в сравнение с новината, разпространена в целия град, че председателят и секретарят на клуба също бяха изчезнали през нощта на 12 срещу 13 юни.

Къде ли не търсиха в целия град и в околностите! Напразно. Вестниците на Филадельфия, после вестниците на Пенсилвания, а накрая и на цяла Америка съобщаваха този факт и го обясняваха по сто начина, нито един от които не отговаряше на истината. Значителни суми бяха обещани чрез съобщения и афиши не само ако бъдат намерени почтените изчезнали граждани, но и на всеки, който би съобщил и най-малкото указание, годно да наведе на следа. И това не доведе до нищо. Земята да се беше отворила да ги погълне, председателят и секретарят на института „Уелдън“ не можеха да изчезнат по-безследно от повърхността на земното кълбо.

По този повод правителствените вестници препоръчваха съставът на полицията да бъде значително увеличен, щом подобни покушения могат да се извършват срещу най-добрите граждани на Съединените щати – и те имаха право...

Опозиционните вестници обаче на свой ред предлагаха полицейският състав да бъде освободен като ненужен, щом подобни покушения могат да се извършват, без изгледи да се открият вредителите – и може би те не грешаха.

В края на краищата полицията си остана такава, каквато беше и каквато ще бъде винаги в най-хубавия от световите, който е далеч от съвършенството и едва ли някога ще го достигне.

Пета глава

в която председателят и секретарят на института „Уелдън“ временно прекратяват враждебните действия

С превързани очи, със запушени уста, с вързани с въже ръце и крака беше невъзможно да виждат, да говорят, да се движат. Естествено, това поставяше в твърде неизгодно положение Чичо Прюдънт, Фил Евънс и прислужника Фрайколин. Отгоре на всичко да не знаят кои са похитителите, къде ги бяха захвърлили като най-обикновени чували в товарен вагон, да нямат представа за мястото, на каква съдба са обречени, наистина имаше от какво да се развълнуват и най-търпеливите представители от овча порода, а на всички е известно, че членовете на института „Уелдън“ съвсем не бяха търпеливи като овци. Като имаме предвид избухливия характер на Чичо Прюдънт, лесно можем да си представим в какво състояние се намираше той.

Във всеки случай както Фил Евънс, така и той имаха пълно основание да мислят, че едва ли ще могат да заемат на другия ден вечерта обичайните си места в заседателната зала на клуба.

Колкото до Фрайколин, затворил очи, със запушена уста, той беше съвършено неспособен да мисли за каквото и да било. Беше ни жив, ни умрял.

Цял час положението на пленниците не се измени. Никой не дойде да ги посети, нито да им върне свободата на движенията и на говора, от което така много се нуждаеха. Можеха само да въздишат приглушено, да охкат през кърпите и да се мятат на място като шарани на сухо. Ясно е какъв мълчалив гняв, каква съдржана или по-скоро завързана ярост означаваше това. След всичките тези безплодни усилия те останаха известно време неподвижни. Тогава, понеже бяха лишени от зрение, се опитаха да напрегнат слух, за да чуят нещо, което би им обяснило това обезпокоително състояние на нещата. Напразно обаче се мъчеха да доловят друг шум освен непрекъснатото и необяснимо „фъррр“, което сякаш ги обгръщаше с трептящ въздух.

Най-сетне действайки хладнокръвно, Фил Евънс успя да разхлаби въжето, което стягаше ръцете му. После малко по малко взелът се развърза, пръстите му се плъзнаха едни върху други и най-сетне ръцете

му заеха обикновеното си положение.

Силна разтривка и кръвообръщението, затруднено от въжето, е възстановено. Миг след това Фил Евънс махна превръзката, която покриваше очите му, издърпа кърпата от устата си и преряза въжетата с тънското острие на своя bowie-knife.¹⁰ Американец, който не носи винаги в джоба си bowie-knife, не е американец.

По този начин Фил Евънс доби възможност да се движи и да говори и това беше всичко. Но в този момент очите не му бяха нужни. В килията цареше непрогледна тъмнина. Само през някакво прозорче, пробито в стената на височина шест-седем фута, се процеждаше малко светлина.

Разбира се, независимо от всичко Фил Евънс не се поколеба нито за миг да освободи своя съперник. Няколко размаха с ножа и въжетата, които стягаха краката и ръцете му, бяха прерязани. Чичо Прюдънт, все още беснеещ, веднага застана на колене и махна превръзката и кърпата. После каза със сподавен глас:

– Благодаря.

– Няма защо!... Благодарностите са излишни – отговори другият.

– Фил Евънс?

– Чичо Прюдънт?...

– Тук вече няма председател, няма секретар на института „Уелдън“.

Няма противници.

– Вие сте прав – отговори Фил Евънс. – Има само двама души, които трябва да отмъстят на трети за покушение, заслужаващо строго наказание. И този трети...

– Е Робюр!... – Робюр!

Ето една точка, по която двамата бивши съперници бяха напълно съгласни. По този въпрос нямаше опасност от спорове.

– А вашият прислужник? – сети се Фил Евънс, показвайки Фрайколин, който пухтеше като тюлен. – Да го развържем ли?

– Не още – отговори Чичо Прюдънт. – Ще ни дотегне с вайканията си, а ние имаме по-важна работа, отколкото да му отговаряме.

– Каква точно, Чичо Прюдънт?

– Да се спасим, ако е възможно.

– И дори ако е невъзможно.

– Имате право, Фил Евънс, дори ако е невъзможно.

Нито председателят, нито неговият колега биха могли дори за миг

10. Ловджийски нож. Б. пр.

да се усъмнят, че са попаднали в ръцете на онзи странен Робюр. И наистина обикновени честни крадци, след като им оберяха часовниците, скъпоценностите, портфейлите и кесиите, щяха да ги хвърлят на дъното на река Скуайлкил, като им забият по един нож в гърлото, вместо да ги затварят на дъното на... На какво? Действително труден въпрос, който трябваше да бъде изяснен, преди да започнат пригответленията за бягство с известна надежда за успех.

– Фил Евънс – поде Чичо Прюдънт, – след като излязохме от заседанието, вместо да си разменяме любезности, на които няма защо да се връщаме, щеше да бъде по-добре да не сме толкова разсеяни. Ако бяхме останали по улиците на Филадельфия, нищо подобно нямаше да ни се случи. Она Робюр очевидно е отгатнал какво ще стане в клуба. Предвидил е какъв гняв ще възбуди с предизвикателното си държание и сигурно е поставил на вратата някои от своите бандити, за да му се притекат на помощ. Когато ние свърнахме от Уолнът стрийт, тези шпиони са ни проследили, дебнали са ни и щом са ни видели, че влизаме непредпазливо в алеите на парка Феърмънт, веднага са решили да се възползват от изгодното положение.

– Съгласен съм – каза Фил Евънс. – Да, ние направихме голяма грешка, че не си отидохме направо в къщи.

– Човек винаги греши, когато е сбъркал – отговори Чичо Прюдънт.

В този миг от най-тъмния ъгъл на килията се чу дълга въздишка.

– Какво става? – запита Фил Евънс.

– Нищо, Фрайколин сънува.

И Чичо Прюдънт добави:

– От мига, когато ни плениха на няколко крачки от поляната, до мига, когато бяхме хвърлени в този килер, не са изминали повече от две минути. Очевидно е значи, че тези хора не са ни отмъкнали във от парка Феърмънт...

– Ако го бяха сторили, щяхме да почувствуваме, че ни пренасят някъде.

– Съгласен – кимна Чичо Прюдънт. – Възможно е да сме затворени в някоя кола – може би от тези дългите фургощи, с които си служат в приятя, или пък сме в колата на комедианти.

– Точно така! Ако беше лодка, завързана за бреговете на река Скуайлкил, щеше да се разбере по люлеенето, предизвикано от течението.

– Съгласен, винаги съгласен – повтори Чичо Прюдънт. – И аз мисля, че понеже сме все още на поляната, сега или никога, трябва да избягаме, а по-късно ще се разправим с този Робюр...

– И ще го накараме да заплати скъпо за посегателството върху свободата на двама граждани на Съединените американски щати.

– Скъпо... много скъпо!

– Но кой е този човек?... Откъде иде?... Дали е англичанин, германец или французин?...

– Той е негодник и това е достатъчно – отговори Чичо Прюдънт. – А сега на работа! ...

Двамата протегнаха ръце, разпериха пръсти и опипаха стените на помещението, надявайки се да намерят някой ръб или цепнатина. Нищо. Също така нищо и на вратата. Беше херметически затворена и беше невъзможно да разбият ключалката. Значи трябваше да направят дупка и да се измъкнат през нея. Оставаше да опитат дали е възможно да пробият стената с ножовете си и дали остриетата им няма да се притъпят, или да се счупят от тази работа.

– Но откъде идва това непрекъснато трептене? – запита Фил Евънс, крайно удивен от непрекъснатото „фъррр“.

– Сигурно е вятърът – отговори Чичо Прюдънт.

– Вятърът ли?... Струва ми се, че до полунощ времето беше съвсем тихо...

– Точно така, Фил Евънс. Но ако не е вятърът, тогава какво е? Фил Евънс, след като отвори най-хубавото острие на своя нож, се опита да пробие стената близо до вратата. Може би щеше да е достатъчно да направят дупка, през която да отворят отвън, ако е затворена само с резе или ако ключът е оставен в ключалката.

Единственият резултат от няколкоминутната работа беше, че остриетата на ножовете се нащърбиха, притъпиха и се превърнаха в триони с хиляди зъбци.

– Какво, не върви ли, Фил Евънс?

– Не.

– Да не би да сме в ламаринена клетка?

– Не, Чичо Прюдънт. При удар стените не издават металически звук.

– Може би желязно дърво?

– Не, нито желязо, нито дърво.

– Какво е тогава?

– Невъзможно е да се определи, но тъй или иначе, явно е някаква материя, която стоманата не може да пробие.

Чичо Прюдънт се разбесня, изруга, тропна с крак по кънтящия под и размаха ръце, сякаш да удуши един въображаем Робюр.

– Спокойствие, Чичо Прюдънт. Спокойствие. Опитайте и вие.

Чичо Прюдънт опита, но ножът не можа да пробие тази стена, която той не успяваше да одраска дори с най-хубавите остриета на ножа си, сякаш беше кристална.

И така, всяко бягство ставаше невъзможно със забележката, че биха могли да направят опит, ако успеят да отворят вратата.

Трябваше да се примирят временно, което е в противоречие с темперамента на янките, и да се осланят на случайността, което направо отвърщава във висша степен практичните духове. Но всичко това стана без ругатни, обиди, груби нападки по адрес на оня Робюр, който сигурно не беше от хората, способни да се вълнуват, колкото и малко да се бе показал в частния живот, когато го видяха в института „Уелдън“.

Междувременно Фрайколин започваше да дава недвусмислени признаци на неразположение. Дали защото го болеше стомахът, или го болеше цялото тяло, но той се гърчеше мъчително.

Чичо Прюдънт реши, че е крайно време да прекъсне тази гимнастика, като пререза въжетата, които стягаха негъра.

Може би щеше да се разкайва за това. Веднага започна безкрайно вайкане, в което мъките от страха се смесваха със страданията от глада. Фрайколин беше еднакво засегнат и стомашно, и мозъчно. Мъчно би било да се каже кой от тези два органа на негъра беше по-важната причина за това, което чувствуваше той.

– Фрайколин! – извика Чичо Прюдънт.

– Мастър Чичо!... Мастър Чичо! ... – отговори негърът между две злокобни квичения.

– Може би сме осъдени да умрем от глад в този затвор. Но ние сме решили да не загиваме, преди да изчерпим всичките възможни средства за храна, за да продължим живота си...

– Да ме изядете? – извика Фрайколин.

– Както става винаги в такива случаи с негрите!... Затова, Фрайколин, постарай се да се държиш така, че да те забравят...

– Или ще те направим на котлети – добави Фил Евънс. Фрайколин сериозно се уплаши да не бъде употребен за продължаване на две очевидно много по-ценни съществувания от неговото. Така че той се ограничи да скимти *in petto*.¹¹

А времето течеше и всеки опит да се изкърти вратата или стената оставаше безплоден. Невъзможно беше да се определи от какво е

11. Сподавено, тихичко (ит.). Б. пр

направена стената. Тя не беше нито метална, нито дървена, нито каменна. Освен това подът на килията като че ли беше направен от същата материя. Когато трепваха с крак, той издаваше особен звук, който Чичо Прюдънт едва ли би могъл да сложи в списъка на познатите шумове. Друга особеност: под пода кънтеше на кухо, като че ли не бяха върху почвата на поляната. Да! Необяснимото „фъррр“ сякаш докосваше долната част. Всичко това не беше особено успокоително.

– Чичо Прюдънт! – каза Фил Евънс.

– Фил Евънс? – отговори Чичо Прюдънт.

– Мислите ли, че нашата килия се е преместила?

– В никакъв случай.

– И все пак още в първия миг, когато ни затвориха, съвсем ясно усетих свежата миризма на тревата и смолистото ухание на дърветата от парка. А сега колкото и да душа, струва ми се, че миризмите са изчезнали.

– Така е.

– Как да се обясни това?

– Можем да го обясняваме, както ни е угодно, Фил Евънс, само не с хипотезата, че нашият затвор е променил мястото си. Повтарям ви, ако бяхме в движеща се кола или в плуващ кораб, щяхме да го усетим.

Фрайколин издаде такова дълго стенание, че би могло да мине за последната му въздишка, ако не беше последвано от още много подобни.

– Надявам се, че она Робюр скоро ще ни извика при себе си – поде Фил Евънс.

– Аз също се надявам – възкликна Чичо Прюдънт – и тогава ще му кажа...

– Какво?

– Че след като започна като нахалник, той завърши като подлец.

В този миг Фил Евънс забеляза, че започва да се зазорява. Смътна светлина се процеждаше през тесния отвор, издълбан в горната част на стената срещу вратата. Сигурно беше около четири часът сутринта, понеже точно в този час през месец юни, на тази географска ширина, филделфийският кръгозор побеляваше под първите утринни лъчи.

Но когато Чичо Прюдънт бутна за звънене своя часовник будилник – шедьовър от завода на неговия колега, – малкото звънче отмери три без четвърт, макар часовникът да не беше спирал.

– Странно! – забеляза Фил Евънс. – В три без четвърт би трябвало да е още нощ.

– От това следва, че часовникът ми е останал назад ... – отговори Чичо Прюдънт.

– Часовник от Уолтън Уотч Къмпани! – възкликна Фил Евънс. Но тъй или иначе, денят се раждаше. Полека-лека отворът се очерта в бяло сред дълбокия мрак на килията. Дори да се зазоряваше по-рано, отколкото позволяваше четиридесетият паралел, където се намира Филадельфия, то това не ставаше с бързината, присъща на южните ширини.

Ново наблюдение на Чичо Прюдънт по този повод – ново необяснимо явление.

– Не можем ли да се доберем до прозорчето – предложи Фил Евънс – и да се опитаме да разберем къде сме?

– Разбира се, че можем – отговори Чичо Прюдънт и се обърна към Фрайколин: – Хайде, Фрай, ставай!

Негърът се изправи.

– Облегни се на стената – нареди му Чичо Прюдънт, – а вие, Фил Евънс, благоволете да се качите на раменете му, докато аз го придържам да не ви изпусне.

– С удоволствие – съгласи се Фил Евънс.

Миг след това, на колене върху раменете на Фрайколин, той достигна прозорчето.

Това прозорче беше затворено не с лещовидно стъкло като илюминаторите на кораб, а с обикновено стъкло. Макар че не беше дебело, Фил Евънс не виждаше през него, защото то ограничаваше много погледа.

– Какво пък, счупете това стъкло – каза чичо Прюдънт, – и може би ще виждате по-добре.

Фил Евънс удари силно с дръжката на ножа си стъклото, което издаде металически звук, но не се счупи. Втори силен удар. Същият резултат.

– Ха така! – извика Фил Евънс. – Нечупливо стъкло!

Действително това стъкло трябва да беше направено по метода на изобретателя Сименс, защото въпреки многото удари остана невредимо.

Междувременно вече се беше развиделило, така че се виждаше понадалеч дори в ограниченото от рамката на прозорчето пространство.

– Какво виждате? – запита Чичо Прюдънт.

– Нищо.

– Как? Дори и дървета?

– Дори и дърветата.

– Дори и върхове на дървета?

– Дори и върхове.

– Значи не сме вече на поляната?

– Нито на поляната, нито в парка.

– Не виждате ли поне покриви на къщи, върхове на паметници? – запита Чичо Прюдънт, чието разочарование, смесено с яд, непрестанно нарастваше.

– Нито покриви, нито паметници.

– Как? Нито вдигнато знаме, нито флаг и черковна камбанария или поне фабричен комин?

– Нищо освен небе.

Точно в този миг вратата на килията се отвори. На прага се появи човек.

Беше Робюр.

– Уважаеми балонисти – каза той със сериозен глас. – Сега сте свободни да се разхождате...

– Свободни! – извика Чичо Прюдънт.

– Да ... В пределите на „Албатрос“!

Чичо Прюдънт и Фил Евънс изскочиха бързо от килията. И какво видяха?

На хиляда и двеста, хиляда и триста метра под тях се разстиляше страна, която те напразно се мъчеха да разпознаят.

Шеста глава

която не би било лошо да прочетат изобретатели, инженери и други учени

„Кога най-сетне човек ще престане да пълзи в низините и ще заживее в тихите лазурни небесни висини?“

На този въпрос на Камий Фламарион¹² може лесно да се отговори: това ще стане, когато постиженията на механиката дадат възможност да се разреши проблемът за въздухоплаването. От няколко години – както се предвиждаше – практическото приложение на електричеството водеше към разрешаването на проблема.

През 1783 година, много преди братята Монголфие да изобретят първия монголфиер и физикът Шарл – първия си балон, някои предприемчиви хора вече мечтаеха да покорят простора с механични летателни машини. Първите изобретатели не бяха мислили за въздушни кораби, по-леки от въздуха – нещо, което при тогавашното развитие на физиката човек не би могъл дори да си представи. Тогава те смятаха да разрешат задачата за въздухоплаването с апарати, по-тежки от въздуха, с летателни машини, направени по подобие на птиците.

Точно това, което беше направил и онзи безумец Икар, син на Дедал, чиито криле, прикрепени с восък, паднаха при приближаването на слънцето.

Но без да се връщаме чак до митологическите времена, без да говорим за Архитас Тарентски, вече откриваме в трудовете на Данте Перузки, на Леонардо да Винчи и на Гуидоти идеята за машини, предназначени да се движат в атмосферата. Два века и половина по-късно тези изобретатели започват да се увеличават. През 1742 година маркиз дьо Баквил изобретява система от крила, опитва се да прелети над Сена и си счупва ръката, като пада. През 1768 година Пауктън създава проект за машина с две витла – подемно и двигателно. През 1781 година Меервайн, архитект на Баденския принц, построява машина с правокрило движение и се обявява срещу току-що изобретените управляеми аеростати. През 1784 година Лоноа и Биенвъоню правят опит с хеликоптер, движен с особени пружини. През 1808 година следва пробен полет на австриеца Жак Деген. През 1810 година в Нант излезе брошурата на

12. Известен астроном. Б. пр.

Денио, в която са изложени основните положения за „по-тежък от въздуха“. От 1811 до 1840 година се редуват изследвания и изобретения на Берблингер, Вигал, Сарти, Дюбоше, Канияр, дьо Латур. През 1842 година англичанинът Хенсън изобрети наклонените крила и парните витла. През 1845 година Косю изобретява своята машина с подедни витла. През 1847 година Камий Вер – своя хеликоптер с крила от пера. През 1852 година Лютюр – своя управляем парашут, изработването на който му струва живота. През същата година Мишел Лу изобрети машина с четири въртящи се крила. През 1853 година Белегик – своя аероплан с двигателни витла. Восен Шардан – своя свободно управляем бръмбар, Джордж Коли – летателни машини с газови мотори. От 1854 до 1863 година следват изобретателите Жозеф Плин, който получава патенти за няколко летателни машини, Бреан, Карлингфорд, Льо Бри, Дю Тампл, Брайт – машини, чиито подедни витла се въртят на обратна страна, Смитиз, Панафийо, Кроние и други. Най-сетне през 1863 година благодарение усилията на Надар в Париж беше основано дружество на привържениците на „по-тежък от въздуха“. Така изобретателите започват да изпробват своите машини, някои от които получават патенти: парния хеликоптер на Понтон д'Амекур, машината на Ла Ландел, състояща се от витла, крила и парашути, аероскафа на Луврие и механичната птица на Естерно, машината с крила, движени с лостове, на Гроуф. Началният тласък беше даден, изобретателите изобретяват, математиците изчисляват всичко, което трябва да направи приложимо въздухоплаването. Буркар, Льо Бри, Кауфман, Смит, Стрингфелоу, Приджънт, Данжар, Помес и дьо Ла Поз, Моа Пено, Жобер, Юро дьо Вилньов, Ахенбах, Гарापон, Дюшен, Дандюран, Паризел, Дийоед, Мелкисф, Форланини, Брери, Татен, Дандрийо, Едисън, едни с крила и витла, други с наклонени крила; изобретяват, създават, произвеждат, усъвършенствуват своите летателни машини, които ще бъдат готови да полетят в деня, когато им бъде прибавен от някой изобретател мотор със забележителна мощност и изключителна лекота.

Нека читателят ми прости този малко дълъг списък. Но нима не беше необходимо да покаже всичките стъпала на стълбата по въздухоплаване, на върха на която се появи Робюр Покорителя? Без налучкванията и експериментите на неговите предшественици би ли могъл изобретателят да замисли толкова съвършена машина? Разбира се, не! И ако отхвърляше презрително тези, които все още упорито търсеха начин за управление на балона, той високо ценеше всичките привърженици на „по-тежък от въздуха“: англичани, американци, австрийци, французи,

особено французи, чиито изобретения, усъвършенствувани от него, му бяха позволили да създаде, а после и да направи летателната машина – „Албатрос“, полетяла през атмосферните течения.

– Хвърчи-хвърчи!... – беше се провикнал един от най-упоритите привърженици на въздухоплаването.

– Ще утъпчем въздуха, както тъпчем земята! – беше се отзовал един от най-разпалилите привърженици.

– На локомотив, аеромотив! – беше вмъкнал най-гръмогласният от всички, който така шумно тръбеше рекламите си, че да разбуди и Стария, и Новия свят.

И наистина нищо по-добре установено чрез опит и теория от това, че въздухът е напълно устойчива опорна точка. Окръжност с диаметър един метър, представляваща парашут, може не само да забави спускането във въздуха, но дори да го направи равномерно. Ето какво беше отдавна известно.

Известно беше също така, че когато скоростта на полета е голяма, притегателната сила се изменя почти обратно пропорционално на квадрата на тази скорост и става почти незначителна.

Известно беше също, че колкото повече се увеличава теглото на едно летящо животно, толкова по-малко се увеличава пропорционално повърхността на крилата, необходима, за да го поддържат, макар че движенията, които трябва да прави, стават по-бавни.

Следователно летателната машина трябва да бъде построена по такъв начин, че да се използват тези естествени природни закони, да се подражава на птицата, „този достоен за възхищение образец на въздухоплаване“, както се беше изразил доктор Марс от Френския институт.

Общо взето, машините, които могат да разрешат този проблем, накратко се делят на три вида:

1. Хеликоптери или спиралифери, които представляват витла с вертикални оси.

2. Ортоптери, машини, които се стремят да възпроизведат естественото летене на птиците.

(Сега се наричат орнитоптери. Бел. на Виктор от <http://bezmonitor.com>)

3. Аероплани, които всъщност са наклонени плоскости като хвърчилото, но влачени или тласкани от хоризонтални витла.

Всяка една от тези три машини беше имала и има още привърженици, решени да не отстъпват нищо по въпроса.

Но Робюр след дълго обмисляне беше отхвърлил двете първи.

Нямаше съмнение, че ортоптерът или механичната птица има известни преимущества. Трудовите и опитите на господин Рьоно през 1884 година го бяха доказали. Но така, както му бяха казали, не трябва да се подражава сляпо на природата. В края на краищата локомотивите не са точни копия на зайци, нито пък параходите – на риби. На първите поставиха колела, които не са крака, на вторите – витла, които не са перки. И въпреки това те не се движат по-лошо. Напротив. Впрочем известно ли е какъв е механизмът на летенето на птиците, чиито движения са много сложни? Доктор Маре не беше ли подозирал, че перата се полутварят при повдигането на крилото, за да може въздухът да мине, движение, ако не невъзможно, то твърде трудно, за да се възпроизведе при изкуствена машина?

От друга страна, нямаше съмнение, че и с аеропланите се получиха някои добри резултати. Витлата, противопоставящи полегата плоскост на въздушния слой, подпомагаха издигането и малките опитни апарати доказваха, че разполагаемата тежест, тоест полезният товар, с който могат да разполагат във от тежестта на машината, се увеличава пропорционално на квадрата на скоростта. В това имаше големи преимущества, много по-важни дори от тези на аеростатите, подчинени на Движението за прелитане от едно място на друго.

Въпреки това Робюр беше преценил, че това, което беше най-просто, щеше да бъде и най-хубаво. Витлата, тези „свети витла“, както му бяха подхвърлили подигравателно в института „Уелдън“, бяха достатъчни за всички действия, извършвани от неговата летателна машина. Едните задържаха машината във въздуха, а другите я придвижваха, осигурявайки ѝ по този начин скорост и безопасност.

Действително, теоретично с помощта на витло с къса перка, но с голяма повърхност, както беше изчислил господин Виктор Татен, би могло „да се повдигне безкрайно голям товар с минимална сила“.

Ако ортоптерът – с размах на крила като птица – се издига, създавайки си нормална опора във въздуха, хеликоптерът се издига, удряйки косо въздуха с перките на витлото си, сякаш се издига по наклонена плоскост. В действителност крилата стават витло, вместо крилата да бъдат перка, Витлото се движи непременно в посока на своята ос. Вертикална ли е тази ос? Тогава се движи вертикално. Хоризонтална ли е? Тогава се движи хоризонтално.

Цялата летателна машина на изобретателя Робюр представляваше съчетание на тези две движения.

Ето точното ѝ описание, което може да се раздели на три главни

части: платформа, подемно-двигателен механизъм и машинно отделение.

Платформа. Тя беше дълга тридесет метра и широка четири метра, истинска корабна палуба с нос във форма на шпора. Под нея в заобления солиден корпус бяха затворени механизми, предназначени да произвеждат енергия, оръжеен склад, уреди, инструменти, всякакви видове продукти и, разбира се, бурета с вода. Платформата беше обкръжена с леки подпори, свързани с телена мрежа, поддържащи перилото. На повърхността ѝ се издигаха три кабини, чиито отделения бяха предназначени за екипажа и машините. В централната кабина работеше машината, която привежда в движение подемния механизъм; в предната – машината, привеждаща в движение предното витло; в задната – машината за задното витло. Тези три машини работеха независимо една от друга. В първата кабина на носа бяха сервизните помещения, кухнята и помещението за екипажа. На кърмата, в последната кабина, имаше няколко каюти, между които каютата на изобретателя, трапезарията, а над тях стъклена будка, в която стоеше кормчията, управляващ кораба с голямо кормило. Всички кабинни се осветяваха от илюминатори със закалено стъкло, което е десет пъти по-здраво от обикновеното. Под корпуса имаше цяла система от еластични пружини, за да смекчават тръскането при приземяване, макар че то можеше да се направи съвсем леко, тъй като изобретателят беше пълен господар на движенията на машината.

Подемно-двигателен механизъм. Над платформата се издигаха вертикално тридесет и седем оси, по петнадесет от всяка страна и седем, по-високи, в средата. Сякаш беше тридесет и седем мачтов кораб. Само че тези мачти вместо платна имаха всяка по две хоризонтални витла, с твърде къси височина на перката и диаметър, но затова пък необикновено бързо движещи се. Всяка от тези мачти извършваше сама движение, независимо от движението на другите, и всяка двойка мачти се въртяха в обратно направление една към друга – необходимо положение, за да не започне машината да извършва въртеливо движение. По такъв начин витлата, издигайки се над вертикалната въздушна струя, запазват равновесие срещу хоризонталното съпротивление. Следователно машината беше снабдена със седемдесет и четири подемни витла, трите перки на които се поддържаха отвън с металически кръг, който, играейки роля на кормило, спестяваше енергия. На носа и на кърмата, монтирани върху хоризонтални мачти, две двигателни витла с по четири перки и с много дълъг обратен ход се въртяха в обратна посока и придаваха движението на двигателя. Тези витла с диаметър, много по-голям от диаметра на

подемните витла, можеха също да се въртят с необичайна скорост.

Изобщо корабът на изобретателя Робюр представляваше усъвършенствувана система от машините, изобретени от господата Косю, дьо Ла Ландел и дьо Понтон д'Амекур. Но в избора и приложението на двигателната сила Робюр беше безспорно истинският изобретател на машината.

Машинно отделение. За поддържане във въздуха и движение на своята машина Робюр не използваше мощност нито от парата, нито от други течности, нито от сгъстения въздух или други сгъстени газове, нито от експлозивни смеси, способни да произвеждат механична енергия. Той беше прибягнал до електричеството, това явление, което един ден ще бъде душата на индустриалния свят. Впрочем Робюр не беше направил никаква особена машина, която да произвежда електричество. Употребяваше само батерии и акумулатори. Но какви елементи бяха включени в състава на тези батерии и какви киселини ги привеждаха в действие? В това се криеше тайната на Робюр. Същото може да се каже и за акумулаторите. От какво естество бяха техните положителни и отрицателни пластинки? Неизвестно. Изобретателят се беше въздържал – и то много правилно – да получи патент за изобретението си. Тъй или иначе, резултатът беше неоспорим: батерии с изключителна мощност, киселини с почти абсолютна устойчивост на изпарение и замръзване. Акумулатори, които оставят далеч зад себе си акумулаторите на Фор-Селон-Фолкмар, и най-сетне ток, чиито амperi се изчисляват в неизвестни досега цифри. Оттам, така да се каже, безкрайната мощност от електрически конски сили, задействащи всички витла, които придаваха на машината изключителна подемна и двигателна сила, превишаващи всички нейни нужди при каквито и да е условия.

Но, повтаряме, заслугата за това принадлежи изцяло на изобретателя Робюр. При това той беше запазил пълна тайна. Ако председателят и секретарят на института „Уелдън“ не успеят да я открият, много вероятно е тази тайна да остане неизвестна за човечеството.

От само себе си се разбира, че тази машина притежаваше достатъчно устойчивост благодарение разумното разполагане на центъра на тежестта. Нямаше никаква опасност да се окаже под опасен ъгъл с хоризонтала, нито пък че може да се обърне.

Остава да се разбере от каква материя беше направил изобретателят Робюр своя летящ кораб – име, който сполучливо прилягаше на „Албатрос“. Каква беше тази толкова твърда материя, която Фил Евънс не може да продупчи със своя нож и естеството на която Чичо Прюдънт не

мога да си обясни? Чисто и просто хартия.

От много години вече производството на хартия беше достигнало голямо развитие. От хартия без лепило, напоена с декстрин и скорбяла, а после прекарана под хидравлична преса, се получава материя, твърда като стомана. От нея правят скрипци, релси, колела на вагони, по-здрави и в същото време по-леки от металните колела. Именно тази здравина и тази лекота беше използвал Робюр за построяването на своя въздушен кораб. Всичко: корпус, палуба, кабините, беше от сламена хартия, превърнала се в метал чрез пресуване и придобила свойство, което никак не беше за пренебрегване при машина, летяща на големи височини – огнеупорност. Колкото до различните части – подедни и двигателни, оси и перки на витла, те бяха фибър – вещество, устойчиво и гъвкаво едновременно. Тази материя, която може да приеме всякакви форми, неразтворима в повечето газове, течности, киселини и масла – без да споменаваме изолационните ѝ качества, – беше много ценна и в електрическата инсталация на „Албатрос“.

Изобретателят Робюр, главният му помощник Том Търнър, един механик и двамата негови помощници, двама кормчии и един готвач – всичко осем човека – съставляваха екипажа на въздушния кораб и бяха напълно достатъчни за всички маневри на въздухоплаването. Различни видове оръжие, ловни и военни, риболовни пособия, електрически прожектори, уреди за наблюдение, компаси, секстанти за измерване височината на звездите, термометри за определяне на температурата, различни барометри, едни за определяне на измененията в атмосферното налягане, други за определяне достигнатата височина, щормглас за предвиждане на бури, малка библиотека, портативна печатница, топ, поставен на въртяща се поставка в средата на платформата, зареждащ се с барут и изпращащ шесткалибрен снаряд, запаси от барут, куршуми, динамитни патрони, кухня, отоплявана от акумулаторите, запаси от месни и зеленчукови консерви, наредени в специален сандък, няколко буренца с бренди, уиски и джин, така че да могат да пътуват няколко месеца, без да бъдат задължени да се приземяват – такива бяха съоръженията и провизиите на летящия кораб, без да смятаме прословутата тръба.

Освен това на борда имаше лека непотъваща каучукова лодка, която можеше да удържи осем души върху повърхността на река, езеро или тихо море.

А беше ли взел Робюр парашути в случай на злополука? Не. Той не се страхуваше от катастрофи. Осите на витлата работеха независимо една от друга. Спирането на едните не пречеше на въртенето на другите.

Действието на половината от осите беше напълно достатъчно да поддържа „Албатрос“ в неговата естествена среда.

– С този кораб – каза Робюр Покорителя на своите гости – по неволя гости, – с този кораб аз съм господар на седмата част от света, по-голяма от Австралия, Океания, Азия, Америка и Европа, тази Икария, която хиляди икариевци ще населят един ден.

Седма глава

в която Чичо Прюдънт и Фил Евънс все още не се оставят да бъдат убедени

Председателят на института „Уелдън“ беше поразен, приятелят му – смаян. Но нито единият, нито другият даваха външен израз на това толкова естествено изумление.

Прислужникът Фрайколин не криеше и не се мъчеше да прикрие ужаса си от усещането, че лети в простора с подобна машина.

А в това време подемните витла се въртяха бързо над главите им. Но колкото и голяма да беше скоростта, тя сигурно щеше да се утрои, когато „Албатрос“ се издигне на по-голяма височина.

Колкото до двете двигателни витла, пуснати в умерен ход, те движеха машината със скорост двадесет километра в час.

Навеждайки се през перилата на платформата, пътниците на „Албатрос“ съзряха дълга виеща се лента, която лъкатушеше като поток през хълмиста местност, сред блясъка на няколко езера, косо огрявани от слънчевите лъчи. Всъщност този поток беше река, и то една от най-важните в тази област. Върху левия бряг се очертаваше планинска верига, чийто край се губеше в далечината.

– Ще ни кажете ли къде се намираме? – запита Чичо Прюдънт с треперещ от гняв глас.

– Нямам намерение да ви съобщя – отговори Робюр.

– А ще ни кажете ли къде отиваме? – намеси се Фил Евънс.

– Из простора.

– И това ще продължи до ...

– Докато е нужно.

– Да не би да направим околосветско пътешествие? – подметна иронично Фил Евънс.

– Нещо повече – отговори Робюр.

– А ако това пътешествие не ни е приятно?... – възрази Чичо Прюдънт.

– Ще трябва да ви стане приятно.

Ето приблизително какви отношения се установиха между господаря на „Албатрос“ и неговите гости, за да не кажем негови пленници. Но очевидно той реши отначало да им даде време да се съвземат, да се

полюбуват на възхитителната машина, която ги отнасяше в облаците, и без съмнение, да похвалят изобретателя ѝ. Затова се престори, че се разхожда от единия до другия край на платформата. Те бяха свободни да разгледат разположението на машините и съоръженията на въздушния кораб или да съсредоточат вниманието си върху гледката, която се разгъщаше под тях.

– Чичо Прюдънт – каза Фил Евънс. – Ако не се лъжа, ние сигурно летим над централната част на Канада. Реката, която тече в северозапад-на посока, е Сейнт Лорънс. А градът, който оставяме зад нас, беше Куъбек.

Това действително беше древният град на Шамплен; ламаринените му покриви блестяха на слънцето като рефлектори. Значи „Албатрос“ се беше издигнал на четиридесет и шест градуса северна ширина и това обясняваше преждевременното настъпване на деня и неестественото удължаване на зората.

– Да – поде Фил Евънс, – ето го града, разположен амфитеатрално, хълма с крепостта, този североамерикански Гибралтар! Ето ги английската и френската катедрала. Ето я митницата с куполообразен покрив, на който се развява британски флаг...

Фил Евънс не беше още завършил думите си, когато столицата на Канада започна да се губи в далечината. Въздушният кораб навлизаше в облачна зона, която закри малко по малко земята от погледа им.

Робюр, като видя, че председателят и секретарят на института „Уелдън“ се заинтересуваха от съоръженията на „Албатрос“, се приближи до тях и каза:

– Е, господа, сега вярвате ли във възможността да се лети с машини, по-тежки от въздуха?

Трудно би било да не се съгласят с очевидното. Но въпреки това Чичо Прюдънт и Фил Евънс не отговориха.

– Вие мълчите? – продължи изобретателят. – Без съмнение гладът ви пречи да говорите!... Но след като съм поел задължението да ви разходя из въздуха, не мислете, че имам намерение да ви храня с това не особено питателно вещество. Вашата първа закуска ви очаква.

Тъй като Чичо Прюдънт и Фил Евънс усещаха, че в stomасите им стърже от глад, решиха, че сега не е време да се церемонят. Едно ядене не обвързва кой знае колко и когато Робюр ги върнеше на земята, смятаха, че ще си възвърнат свободата да действуват, както намерят за добре срещу него.

Отведоха двамата балонисти в кабината на кърмата, в една малка

"dining-room".¹³ Там ги чакаше подредена маса, на която щяха да се хранят отделно през време на пътуването. Ястията бяха различни консерви и между другото някакъв вид хляб, направен от равни части брашно и смляно месо, подправено с малко сланина, който, пуснат в кипнала вода, представлява великолепна супа; освен това имаше парчета пържена шунка и като напитка чай.

И Фрайколин не беше забравен. В кабината на носа му дадоха силна супа от същия хляб. Всъщност трябва да бе много гладен, за да седне да яде, тъй като челюстите му тракаха от страх и едва ли би могъл да ги използва.

– Ами ако се счупи!... Ако се счупи! – повтаряше клетият негр.

Затова трепереше непрекъснато. И помислете си само! Падане от хиляда и петстотин метра, след което той би станал на кайма!

Един час по-късно Чичо Прюдънт и Фил Евънс отново излязоха на палубата. Робюр не беше там. Кормчията в своята стъклена будка, втренчил поглед в компаса, следваше неотстъпно, без никакво колебание пътя, набелязан от изобретателя.

Колкото до останалия екипаж, всички очевидно закусваха в кабината. Само един от помощник-механиците, на пост край машините, крачеше от кабина до кабина.

Макар корабът да летеше с голяма скорост, двамата балонисти още не можеха да си представят напълно, че „Албатрос“ беше излязъл от облаците и земята се виждаше на хиляда и петстотин метра под тях.

– Просто да не повярва човек! – възкликна Фил Евънс.

– Няма и да вярваме! – отговори Чичо Прюдънт.

Те застанаха на носа и устремиха поглед към хоризонта на запад. – Ха, друг град! – каза Фил Евънс.

– Можете ли да го познаете?

– Да, струва ми се, че е Монреал.

– Монреал ли?... Та нали оставихме Куъбек най-много преди два часа.

– Това доказва, че корабът лети със скорост поне двадесет и пет левги¹⁴ в час.

Действително такава беше скоростта на въздушния кораб, но пътниците се чувствуваха добре, защото летяха по посока на вятъра. При тихо време тази скорост би била доста неприятна, тъй като почти се

13. Трапезария (англ.). Б. пр.

14. Мярка за разстояние, приблизително 4 км. Б. пр.

равнява на скоростта на експрес. При насрещен вятър би било невъзможно да се понесе.

Фил Евънс не се лъжеше. Под „Албатрос“ се разстилаше Монреал, който лесно може да бъде познат по покрития мост Виктория Бридж над река Сейнт Лорънс, като железопътния виадукт върху Венецианската лагуна. Освен това се различаваха широки улици, огромни магазини, сградите на банките, катедралата, съвсем скоро построената базилика по образец на катедралата „Сан Пиетро“ в Рим, и най-сетне Мон-Роял, господстващ над града и превърнат в разкошен парк.

За щастие Фил Евънс беше ходил в главните градове на Канада. Така че разпозна някои от тях, без да разпитва Робюр. След Монреал към един и половина през нощта преминаха над Отава, чиито водопади, гледани отгоре, приличат на огромен врящ котел, който прелива – наистина величествена картина.

– Ето и сградата на парламента – каза Фил Евънс. Той сочеше някаква своего рода Нюрнбергска играчка, кацнала на един хълм. Тази играчка със своята разноцветна архитектура приличаше на Лондонския парламент, както катедралата на Монреал приличаше на катедралата „Сан Пиетро“ в Рим. Но тъй или иначе, нямаше спор, че това е Отава.

Скоро и този град започна да се отдалечава на хоризонта и постепенно се превърна в светло петно върху земята.

Беше почти два часът, когато Робюр отново се появи. Помощникът му Том Търнър го придружаваше. Робюр му каза само три думи. Том Търнър ги предаде на двамата си помощници, стоящи на пост в кабините на носа и на кърмата. Подаден знак кормчията промени посоката на „Албатрос“ с два градуса по на югозапад. В същото време Чичо Прюдънт и Фил Евънс се убедиха, че двигателните витла на кораба се завъртяха с още по-голяма скорост.

Действително тази скорост би могла да бъде удвоена и да надмине всичко постигнато до днес при най-бързите земни машини.

Нека читателят сам отсъди! Миноносците могат да изминат двадесет и два възела, или четиридесет и два километра в час; влаковете от английските и френските железници – сто и петнадесет; една машина със зъбчати колела, построена в работилниците на Патерсън, беше достигнала сто и тридесет по линията на езерото Ери, един друг локомотив между Трентън и Джърси – сто тридесет и седем.

Е добре, това е скоростта на урагана, който изкоренява дървета, силата на вятъра, който по време на бурята на 21 септември 1881 година достигна в Каор сто деветдесет и четири километра в час. Това е

средната скорост на пощенския гълъб, надмината само от обикновената лястовица (осемдесет и девет метра в секунда).

С една дума, както беше казал Робюр, ако „Албатрос“ развиеше цялата скорост на витлата си, би могъл да направи околосветско пътешествие за двеста часа, тоест горе-долу за една седмица.

За тази летателна машина нямаше никакво значение, че по това време земното кълбо притежава четиристотин и петдесет хиляди километра железни пътища, което ще рече единадесет пъти обиколката на земята по екватора! Нима опорна точка не ѝ беше цялото небе?

Има ли нужда от още обяснения? Ясно е, че явлението, чиято поява беше събудила любопитството на хората от двата свята, беше въздушният кораб на изобретателя. Тръбата, която издаваше звънки звуци в простора, беше тръбата на Том Търнър. А флагът, развявал се над най-известните паметници на Европа, Азия и Америка, беше флагът на Робюр Покорителя и неговия „Албатрос“.

Макар че до този миг изобретателят беше вземал предпазни мерки да не го разпознаят и предпочиташе да пътува през нощта, светейки понякога със своите електрически прожектори, а през деня изчезваше над облаците, сега като че ли вече не желаше да прикрива тайната на своето завоевание. И наистина не беше ли дошъл той във Филадельфия, представяйки се в заседателната зала на института „Уелдън“, за да направи достойно на света своето чудно откритие, за да убеди ipse facto¹⁵ и най-недоверчивите.

Знаем как беше приет и видяхме какви мерки взе той срещу председателя и секретаря на тъй наречения клуб.

И така, Робюр се беше приближил до двамата колеги. Те се мъчеха да не показват с нищо удивлението си от това, което виждаха и в което се бяха убедили въпреки желанието си. Очевидно в кухините на тези две англосаксонски глави се беше загнездил инат, който трудно би могъл да се изкорени.

На свой ред Робюр също не желаше да си даде вид, че забелязва това и сякаш продължавайки разговора, прекъснат преди повече от два часа, каза:

– Господа, вие без съмнение се питате дали тази машина, удивително приспособена за въздухоплаване, е в състояние да развие още по-голяма скорост. Тя не би била достойна да покори простора, ако беше неспособна да го изгълта. Аз пожелах въздухът да бъде за мене здрава

15. Със самия факт (лат). Б. пр.

опорна точка и той стана опорна точка. Разбрах, че за да се бориш срещу вятъра, чисто и просто трябва да бъдеш по-силен от него и аз съм по-силен от него. Нямам нужда от платна, за да ме носят напред, нито от гребла и колела, за да ме избутват, нито от релси, за да пътувам бързо. Трябва ми само въздух и толкова. Въздух, който ме заобикаля така, както водата заобикаля подводница, и в който моите двигатели се въртят като витлата на параход. Ето как разреших проблема за въздухоплаването. Ето какво няма да направи никога балонът, нито каквато и да е машина, по-лека от въздуха.

Пълно мълчание от страна на двамата колеги, без това да смути нито за миг изобретателя. Той се задоволи да се поусмихне и продължи:

– Може би се питате дали, придвижвайки се хоризонтално, „Албатрос“ притежава способността да се движи вертикално, с една дума, дали може, ако е необходимо, да се издигне във високите атмосферни слоеве, да съперничи на един аеростат? Е, добре, не ви съветвам да пуснете вашия „Go a head“ да се състезава с него.

Двамата балонисти само вдигнаха рамене. Може би именно по тази точка очакваха да засекат изобретателя.

Робюр даде знак. Двигателните витла внезапно спряха. После, след като измина още една миля по инерция, „Албатрос“ застана неподвижно.

Тогава Робюр даде втори знак и подемните витла се задвижиха с такава бързина, която би могла да се сравни само с бързината на сирените при акустичните опити. Познатото „фъррр“ се повиши почти с цяла октава в гамата, намалявайки непрекъснато напрежението поради разреждането на въздуха, а машината се издигна вертикално като чучулига, която издава своя остър писък в простора.

– Господарю!... Господарю!... – повтаряше Фрайколин. – Ами ако се случат!...

Презрителна усмивка беше отговорът на Робюр. След няколко минути „Албатрос“ достигна две хиляди и седемстотин метра – това разшири кръгозора на седемдесет мили, а после и на четири хиляди метра, както показва барометърът, падайки четиристотин и осемдесет милиметра.

След извършването на опита „Албатрос“ се спусна надолу. Намаляването на налягането във високите пластове доведе до намаляване на кислорода във въздуха, а следователно и в кръвта. Това беше причината за злополуки с някои аеронавти. Робюр смяташе, че е излишно да се излага на подобна опасност.

Затова „Албатрос“ се спусна до тази височина, която явно предпочиташе, и двигателните витла отново се завъртяха и го отнесоха с още по-голяма скорост на югозапад.

– И така, господа – каза Робюр, – ако това сте се питали, мисля, че ви отговорих.

После, като се наведе над перилата, той потъна в съзерцание. Когато малко след това вдигна глава, председателят и секретарят на института „Уелдън“ стояха пред него.

– Изобретателю Робюр – започна Чичо Прюдънт, като напразно се мъчеше да се овладее, – ние нищо не сме се питали, така ви се е сторило. Но наистина искаме да ви зададем един въпрос, на който се надяваме, че ще ни отговорите.

– Кажете.

– С какво право ни нападнахте във Филадельфия в парка Феърмънт? С какво право ни затворихте в тази килия? С какво право ни возите въпреки нашата воля с тази летателна машина?

– А с какво право вие, господа балонисти – възрази Робюр, – с какво право вие ме обидихте, освиркахте и заплашихте във вашия клуб, така че чужда се как успях да се отърва здрав и читав.

– Въпросът не е отговор – намеси се Фил Евънс. – И аз повтарям, с какво право?...

– Искате да знаете?...

– Да, моля.

– Е, добре, с правото на по-силния.

– Безочливо казано.

– Но е така.

– И за колко време, гражданино изобретател – запита, без да се съдържа вече Чичо Прюдънт, – за колко време смятате да се ползвате от това право?

– Как можете вие, господа – запита иронично Робюр, – да ми задавате подобен въпрос, след като е достатъчно да наведете поглед, за да се насладите на зрелище, което няма равно на себе си в света.

Точно в този миг „Албатрос“ се оглеждаше в лъскавата повърхност на езерото Онтарио. Беше прелетял над страната, тъй поетично възпята от Купър. След това, следвайки южния бряг на този огромен басейн, той се отправи към знаменитата река, която прелива в него водите на езерото Ери, разбивайки ги в своите водопади.

Внезапно до въздушния кораб се понесе величествен шум, тътнеща буря, и сякаш влажна мъгла проникна в атмосферните пластове, за да ги

освежи.

Под „Албатрос“ във форма на подкова се надпреварваха огромни маси вода. Сякаш се изливаше огромен поток кристална лава, в която играеха всички цветове на дъгата, поради пречупването на слънчевите лъчи. Дивна гледка!

Пред водопада изпънато като тел мостче свързваше единия бряг с другия. Малко по-долу, на три мили, имаше висящ мост, по който от канадския към американския бряг пълзеше влак.

– Ниагара! – извика Фил Евънс.

Не можа да удържи това възклицание, докато Чичо Прюдънт правеше върховно усилие да не се възхити от всичките тези чудеса.

След минута „Албатрос“ прелетя реката, която разделя Канада от Съединените щати, и полетя над безкрайните пространства на Северна Америка.

Осма глава

в която ще узнаем, че Робюр е решил да отговори на зададения му важен въпрос

В една от кабините на кърмата Чичо Прюдънт и Фил Евънс бяха намерили две великолепни легла, бельо, наметки и пътни одеяла. Презокеански кораб не би им предложил по-големи удобства. Те не заспаха веднага, защото не им се искаше или по-скоро, защото прекалено реални безпокойства гонеха съня им. В какво приключение бяха въввлечени? На какви опити бяха поканени-непоканени, ако може така да се изразим? Как щеше да завърши цялата тази история и всъщност какво искаше изобретателят Робюр? Наистина имаше за какво да се помисли.

Колкото до прислужника Фрайколин, бяха го настанили на носа в кабина, съседна с кабината на готвача на „Албатрос“. Това съседство не можеше да не му се понрави. Той обичаше да има връзки със силните на тоя свят. И макар че скоро заспа, сънят му беше изпълнен с непрекъснати катастрофи, с падане в безкрая, които го превърнаха в отвратителен кошмар.

При това едва ли би могло да се желае нещо по-спокойно от това странствуване сред атмосферата, чиито течения бяха стихнали вечерта. Никакъв шум освен свистенето на витлата. От време на време до тях достигаше пищене от свирката на земен влак, тракащ по релсите, или мучене на домашни животни. Странен инстинкт! Тези земни същества, усещаха преминаването на летящата машина над тях и мучаха от страх.

На другия ден, 14 юни, в пет часа Чичо Прюдънт и Фил Евънс се разхождаха по платформата или, по-точно казано, по палубата на въздушния кораб. Нищо не се беше променило от вечерта: както преди, часовият стоеше на носа, а кормчията – на кърмата.

Защо беше нужен часовей? Нима се страхуваха от сблъскване с подобна машина? Не, разбира се. Робюр нямаше още подражатели. Колкото до среща с аеростат, рееш се във въздуха, подобна случайност беше толкова малко вероятна, че не си струваше трудът изобщо да се предвижда подобно нещо. Но във всички случаи лошо щеше да е за аеростата – все едно железен котел с глинено гърне. „Албатрос“ нямаше защо да се страхува от подобно сблъскване.

Но всъщност би ли могло да се случи такова нещо? Да! Не беше

невъзможно въздушният кораб да се натъкне на някоя скала както обикновен кораб, ако някоя планина, която не би могъл да заобиколи или да прелети, препречи пътя му. Планините за него бяха като подводни скали и той трябваше да ги заобикаля, както корабът заобикаля подводните скали.

Вярно е, че изобретателят беше определил посоката като капитан на кораб – съобразявайки се с необходимата височина, да летят над високите върхове на земята. И тъй като въздушният кораб скоро щеше да прелети над планинска земя, трябваше да бъдат внимателни, ако се наложи да направят отклонение от набелязания път.

Разглеждайки страната под тях, Чичо Прюдънт и Фил Евънс забелязаха голямо езеро, над южния край на което се приближаваше „Албатрос“. Те заключиха от това, че през нощта са прелетели цялото езеро Ери и тъй като въздушният кораб се движеше на запад, скоро трябваше да достигнат езерото Мичигън.

– Няма никакво съмнение! – възкликна Фил Евънс. – Тези покриви на хоризонта са Чикаго!

Той не се лъжеше. Това наистина беше градът, към който водеха седемнадесет железопътни линии, царицата на Запада, огромното хранилище, в което се изливаха произведенията на Индиана, Охайо, Уискънсин, Мисури и всички провинции, съставляващи западната част на Щатите.

Чичо Прюдънт, запасен с чудесен морски далекоглед, който беше намерил в кабината си, лесно разпозна по-важните градски здания. Неговият приятел му показва черквите, обществените сгради, многобройните елеватори или механични хамбари, големия хотел „Шермън“, приличен на огромен зар, чиито точкици от всички страни бяха прозорците.

– Тъй като това е Чикаго – забеляза Чичо Прюдънт, – ясно е, че сме прелетели малко по на запад, отколкото е необходимо, за да се върнем, откъдето тръгнахме.

Действително „Албатрос“ се отдалечаваше в права линия от столицата на Пенсилвания.

Ако на Чичо Прюдънт би му хрумнало да убеди Робюр да летят по на изток, не би могъл да го стори в този миг. Тази сутрин изобретателят, изглежда, не бързаше да излезе от кабината си или защото имаше някаква работа, или защото спеше още. Двамата балонисти трябваше да закусят, без да го видят.

Скоростта не беше изменена от предната вечер. Понеже летяха по посока на вятъра, който духаше от изток, тази скорост не затрудняваше

никого, а тъй като термометърът не спаднаше повече от един градус при издигане на сто и седемдесет метра, температурата беше поносима. Така че, докато обсъждаха и разговаряха, очаквайки изобретателя, Чичо Прюдънт и Фил Евънс се разхождаха под гъсталака от витла, ако бихме могли да ги наречем така, които се въртяха толкова бързо, че перките им образуваха полупрозрачни дискове.

Така те прелетяха над северната граница на щата Илинойс за по-малко от два и половина часа. Минаха над баштата на водите – река Мисисипи, по която плуваха двуетажни кораби – отвисоко същински лодки. После „Албатрос“ се отправи към Айова, Айова Сити се виждаше още от единадесет часа сутринта.

В тази територия се извиваха планински вериги или по-скоро хълмове в посока от юг към северозапад. Те не бяха особено високи, затова не беше необходимо въздушният кораб да се издига по-високо. Впрочем тези хълмове скоро се снижаваха и преминаваха в широките равнини на Айова, заемащи цялата ѝ западна част, и земите на Небраска – обширни прерии, които се разстилаха до подножието на скалистите планини. Навред многобройни реки с притоците си – притоци на Мисури. По бреговете им се виждаха градове и села, които ставаха все по-редки, колкото по-бързо летеше „Албатрос“ към Далечния запад.

През този ден не се случи нищо особено. Чичо Прюдънт и Фил Евънс бяха оставени сами на себе си. Те едва зърнаха Фрайколин на носа на кораба, затворил очи, за да не вижда нищо. Не че му се виеше свят, както би могло да се помисли. Тук няма място за шемета, който ни обзема, когато се изкачим на върха на висока сграда. Бездната не притегля, когато човек се намира в коша на балон или на платформата на въздушен кораб, защото всъщност това не е бездна, зинала над аеронавта, а линията на хоризонта, която се издига и го заобикаля от всички страни.

В два часа „Албатрос“ прелетя над Омаха, на границата на Небраска, Омаха Сити, истинска изходна точка на презокеанската железопътна линия – дълга върволица от релси с дължина сто и петдесет левги, прокарана между Ню Йорк и Сан Франциско. За миг се мярнаха жълтеникавите води на Мисури, после градът с дървените и тухлени къщи, разположен в този богат басейн като тока върху железния колан, който пристяга талията на Северна Америка. Докато пътниците на въздушния кораб разглеждаха всичко това, жителите на Омаха очевидно също бяха забелязали странната машина. Тяхното удивление, виждайки я да лети във въздуха, не би могло да бъде по-голямо от изумлението на

председателя и секретаря на института „Уелдън“, когато се бяха озовали на борда ѝ.

Във всеки случай това беше неоспорим факт, който вестниците на Щатите не можеха да отминат. Той щеше да даде обяснението на странното явление, с което се занимаваше непрекъснато от дълго време цял свят.

Един час по-късно „Албатрос“ премина над Омаха. Сега нямаше съмнение, че лети на изток, отделяйки се от река Плети, в чиято долина минаваше тихоокеанската железница през прерията. Това, разбира се, едва ли би могло да зарадва Чичо Прюдънт и Фил Евънс.

– Като че ли този нелеп план да ни отведе в диаметрално противоположна посока е сериозен? – каза единият.

– И то против желанието ни – отговори другият. – Ах, нека се пази този Робюр. Не съм от тия, дето ще го оставят да се разпорежда както му е угодно!...

– Нито пък аз! – добави Фил Евънс. – Но моля ви се, Чичо Прюдънт, помъчете се да се съдржате...

– Да се съдржам!...

– Запазете гнева си за по-подходящ момент.

Към пет часа, след като преминаха над Черните планини, обрасли с борове и кедри, „Албатрос“ вече летеше над територията, с право наречена Безплодните земи на Небраска – хаос от хълмове в охра, сякаш късове от планини, запратени на земята и разрушени при падането. Отдалеч те добиваха най-невероятни очертания. Навред в тази своего рода огромна игра на ашици се виждаха развалини на средновековни градове с укрепления, кули, замъци с бойници и наблюдателници. Всъщност тези Безплодни земи представляват необятна костница, където се белеят останките на безброй дебелокожи, костенурки и дори вкаменели хора, довлечени тук от някакъв непознат катаклизъм през първобитния период.

Когато настъпи вечерта, бяха преминали басейна на река Плети. Сега под тях се разстиляше безкрайна равнина чак до хоризонта, поповдигнат от обикновено поради височината, на която летеше „Албатрос“.

През нощта не се чуваха острите свирки на локомотивите, нито ревят на параходите, които нарушават спокойствието на звездното небе. От време на време, когато въздушният кораб летеше по-близо до земята, се носеше продължително мучене. Това бяха стада бизони, които прекосяваха прерията, търсейки вода и паша. Когато те млъкваха, тревите под

краката им шушнеха глухо – като бучащо наводнение, шум, много различен от нестихващото бръмчене на витлата.

От време на време се чуваше вой на вълк, лисица или дива котка, виене на койот, това *canis latrans*, което е заслужило името си поради пискливия си лай.

В чистия нощен въздух се разнасяха упойващи миризми на мента, градински чай и пелин, смесени със силния мирис на иглолистни дървета.

Най-сетне, за да завършим с изброяването на всички шумове, идващи от земята, трябва да споменем зловещото лаене, този път не на койотите, а вика на червенокожите, които нито един заселник не би могъл да сбърка с вика на дивите зверове.

На другия ден, 15 юни, към пет часа сутринта Фил Евънс излезе от кабината. Дали най-сетне щеше да се срещне лице с лице с изобретателя Робюр?

Понеже искаше да узнае защо той не се беше явил вечерта, Фил Евънс се обърна към помощника му Том Търнър.

Том Търнър беше англичанин, около четиридесет и пет годишен, широкоплещест, набит, с желязно телосложение, с огромна глава. Сякаш образ от картините на Хагърт¹⁶, в които художникът е възпроизвел със своята четка цялата англосаксонска грозота. Ако някой желае, нека разгледа четвъртата гравюра в „Херлътс прогрес“, там ще види главата на Том Търнър върху раменете на един тъмничар; и ще установи, че физиономията му не вдъхваше особено доверие.

– Ще видим ли днес изобретателя Робюр? – запита Фил Евънс.

– Не зная – отговори Том Търнър.

– Сигурно няма защо да питам дали е излязъл?

– Може би.

– Нито кога ще се върне?

– Сигурно когато си свърши работата.

След тези думи Том Търнър влезе в кабината си.

Трябваше да се задоволят с този отговор, макар и не особено успокоителен, още повече, че като погледнаха компаса, установиха, че „Албатрос“ продължава да лети на северозапад.

Какъв контраст между сухите площи на Безплодните земи, над които бяха прелетели тази нощ, и гледката, която се разгръщаше сега по земната повърхност.

16. Английски художник (1697–1764). Б. пр.

Въздушният кораб беше изминал хиляда километра след Омаха и се намираще над някаква област, която Фил Евънс не можеше да разпознае по простата причина, че никога не беше я посещавал. Няколко форта, построени, за да отблъсват индианците, се виждаха по хълмовете като геометрични фигури, оградени по-скоро със стобори, отколкото със зидове. Малко села, малко жители имаше в тази страна, твърде различна от златоносните територии на Колорадо, няколко градуса по на юг.

В далечината започнаха да се очертават, макар и още неясно, редица планински върхове, обагнени от златистоогнените лъчи на изгряващото слънце.

Това бяха Скалистите планини.

Още щом станаха сутринта, Чичо Прюдънт и Фил Евънс усетиха силен студ. Това спадане на температурата не се дължеше на промяна във времето, тъй като слънцето продължаваше ярко да блести.

– Сигурно „Албатрос“ се е издигнал още по-високо – каза Фил Евънс.

Действително барометърът пред вратата на средната кабина беше спаднал с петстотин и четиридесет милиметра, което показваше, че са се издигнали на около три хиляди метра. Тази голяма височина очевидно беше необходима поради неравния терен.

Един час по-рано се беше наложило да прелетят на четири хиляди метра височина, защото зад тях се издигаха планини, покрити с вечен сняг.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс не можеха да си спомнят коя е тази страна. Може би през нощта „Албатрос“ беше направил с много голяма скорост отклонение на север или на юг и това беше достатъчно да ги обърка.

Въпреки това, след като обсъдиха всички повече или по-малко приемливи предположения, те се спряха на едно: тази страна, заобиколена с планини, сигурно беше новата територия, която с постановление на Конгреса от март 1872 година беше обявена за Национален Парк на Съединените щати.

Това наистина беше чудна местност. Тя си заслужаваше името парк – парк с планини вместо хълмове, с естествени езера вместо изкуствени, с реки вместо потоци, с котловини вместо градински лабиринти и с буйно избликващи гейзери вместо водоскоци.

След няколко минути „Албатрос“ прелетя над река Йелоустоун, оставяйки вдясно от себе си планината Стийвънсън, и достигна голямото езеро, което носи името на същата река. Какво разнообразие по

бреговете на този басейн, чиито плажове, обсипани с вулканични късчета и дребни кристали, отразяват слънцето с хилядите си стенички. Колко капризно е разположила природата островите, сякаш изплували на повърхността му! Какъв лазурен блясък хвърля това гигантско огледало! А около езерото – едно от най-високо разположените езера на земното кълбо – колко ята от хвъркати: пеликани, лебеди, чайки, обикновени и полярни гъски и гмурци. На места бреговете са много стръмни и са покрити с китеник от зелени дървета, борове и лиственици, а в подножието на тези стръмнини избликват многобройни бели кълба. Това е парата, която се издига от почвата като от огромен котел, в който водата, поддържана от подземния огън, е в постоянен кипеж.

За готвача това би било великолепен случай да запаси кухнята с пъстърви, единствените риби, които с хиляди живеят във водите на езерото Йелоустоун. Но „Албатрос“ летеше все на такава височина, че не се представи случай за риболов, който сигурно би бил невероятно изобилен.

Освен това те прелетяха над езерото за три четвърти час и след малко стигнаха до областта на гейзерите, които съперничат по красота на най-хубавите пейзажи в Исландия. Наведени от платформата, Чичо Прюдънт и Фил Евънс наблюдаваха водните струи, които се устремяваха нагоре, сякаш да доставят още нещо на въздушния кораб. Тези гейзери бяха Ветрилото, чиито струи са като блестящи люспи, Укрепеният замък, който сякаш се защитава с вихрушки, Верният старик, увенчан с дъга, Гигантът, чиято подземна мощ бълва вертикален поток с обиколка двадесет фута на повече от двеста фута височина.

Всичките чудеса на тази несравнима, може да се каже дори единствена в света гледка очевидно бяха известни на Робюр, защото той не се появи на платформата. Дали само за да достави удоволствие на своите гости, беше насочил въздушния кораб над този парк? Тъй или иначе, той не излезе да приеме благодарностите им. Не наруши спокойствието си дори когато към седем часа сутринта "Албатрос" дръзко прелетя над Скалистите планини.

Известно е, че тази планинска верига се простира подобно на огромен гръбначен стълб през цяла Северна Америка като продължение на Мексиканските Анди. Тя е дълга три хиляди и петстотин километра и в нея се извисява връх Джеймз, който достига почти дванадесет хиляди фута.

Разбира се, ускорявайки въртенето на витлата си, както правят птиците във високите атмосферни пластове, „Албатрос“ би могъл да

прелети над най-високите върхове на тази планинска верига, за да се озове изведнъж в Орегон или Юта. Но това не беше необходимо. Има проходи, през които може да се премине тази бариера, без да се лети над билото. Има много от тези каньони, своего рода повече или по-малко тесни клисури, през които може да се премине – през един от тях, прохода Бриджър, минава тихоокеанската железопътна линия, за да проникне в територията на мормоните¹⁷, а другите се отварят по на север или по на юг.

Именно от един от тези каньони се възползува „Албатрос“, след като намали скоростта си, за да не се блъсне в стените на теснината. Кормчията със сигурна ръка въртеше извънредно чувствителното кормило и управляваше така добре кораба, сякаш участвуваше в плувно състезание от най-висока класа на Роял Темз Клъб. Наистина изумително. И колкото и неприятно да им беше на двамата противници на „по-тежък от въздуха“, те не можеха да не се възхитят от съвършенството на подобна машина за въздухоплаване.

За по-малко от два и половина часа голямата планинска верига беше измината и „Албатрос“ полетя с предишната си скорост – сто километра в час. Сега той държеше курс към югозапад, пресичайки косо територията на Юта, като летеше близо до земята. Беше се спуснал вече на няколкостотин метра, когато остро изсвирване привлече вниманието на Чичо Прюдънт и Фил Евънс.

Беше пътнически влак на тихоокеанската железница, който пътуваше към града на Голямото солено езеро.

В този момент, подчинявайки се на тайно дадена заповед, „Албатрос“ се спусна още по-ниско, за да следва влака, който се носеше с пълна пара. Скоро го забелязаха. Няколко глави се показаха през прозорците на вагоните. После мнозина пътници се струпаха на платформите, които свързват американските вагони. Някои дори не се поколебаха да се покатерят по покривите, за да видят по-добре летящата машина. „Хип-хип-ура“ огласи простора, но дори и сега Робюр не се показа.

„Албатрос“ се спусна още по-ниско, без да намалява скоростта на двигателните витла, и забави ход, за да не задмине влака, макар че би могъл много лесно да го остави зад себе си. Той летеше над него като огромен бръмбар, макар че можеше да лети като гигантска хищна птица. Маневрираше надясно и наляво, устремяваше се напред, връщаше се, развял гордо своя черен флаг със златно слънце, на който

17. Религиозна секта в САЩ. Б. пр.

началникът на влака отговори, размахвайки знамето с тридесет и седем звезди на Съединените американски щати.

Напразно двамата пленници се мъчеха да се възползват от представилия им се случай, за да съобщят какво беше станало с тях. Напразно председателят на института „Уелдън“ извика колкото му глас държи:

– Аз съм Чичо Прюдънт от Филадельфия.

А секретарят след него:

– Аз съм Фил Евънс, негов колега!

Виковете им се загубиха сред хилядите възгласи „ура“, с които пътиците ги поздравяваха.

Междувременно на платформата на въздушния кораб бяха излезли двама-трима души от екипажа. Един от тях спусна края на едно въже, както правят моряците, когато задминават по-малко бърз от техния кораб – ироничен начин да им предложат да ги вземат на буксир.

„Албатрос“ отново полетя с обикновената си скорост и след половин час остави далеч зад себе си влака, чийто пушек дори изчезна.

Към един часа следобед се появи огромен диск, отразяващ слънчевите лъчи като грамаден рефлектор.

– Сигурно е столицата на мормоните – Солт Лейк Сити – каза Чичо Прюдънт.

Действително беше градът на Голямото солено езеро и този диск беше кръглият покрив на светилището, където свободно могат да се поместят десет хиляди свети хора. Като изпъкнало огледало, покривът му разпръсваше слънчевите лъчи на всички страни.

Там се разстилаше големият град в подножието на планината Уейзъч, чиито образли до половината с кедри и борове склонове стигат до брега на така наречения Джурден, който излива водите на Юта в Голямото солено езеро. Под въздушния кораб се разгръщаха като на шахматна дъска много американски градове – шахматна дъска, върху която може да се каже, че имаше повече царици, отколкото квадратчета, нали полигамията е на почит при мормоните. Навред се виждаше добре стопанисвана, обработена земя, богата на текстилни растения, в която има хиляди стада с овци.

Цялата тази картина скоро изчезна като сянка и „Албатрос“ полетя на югозапад, развивайки по-голяма скорост, което се почувствува, защото тя надмина скоростта на вятъра.

Скоро въздушният кораб прелетя над Невада и над нейната среброносна територия, която Сиера отделя от златоносните залежи на Калифорния.

– Ясно е – каза Фил Евънс, – че ще видим Сан Франциско, преди да настъпи нощта.

– А после?... – запита Чичо Прюдънт.

В шест часа вечерта „Албатрос“ премина Сиера Невада точно през прохода Тръки, откъдето минава железопътна линия. Оставаха не повече от триста километра, за да долетят ако не до Сан Франциско, поне до Сакръменто, столицата на Калифорния.

Скоростта на „Албатрос“ беше такава, че още преди осем часа на хоризонта на запад се показва куполът на Капитолия и скоро изчезна на изток.

В това време на платформата се появи Робюр. Двамата балонисти отидоха при него.

– Изобретателю Робюр – каза Чичо Прюдънт, – ето че достигнахме границите на Америка! Смятаме, че е време да прекратите шегата...

– Аз никога не се шегувам – отговори Робюр.

Той даде знак. „Албатрос“ бързо се спусна към земята като в същото време набра такава скорост, че трябваше да се скрият в кабините.

Едва затворили вратата на своята кабина, Чичо Прюдънт извика:

– Още малко и щях да го удуша!

– Трябва да се опитаме да избягаме – отговори Фил Евънс.

– Да!... Пък каквото ще да става!

До тях достигна продължително бучене.

Ревеше морето, чиито вълни се разбиваха в крайбрежните скали. Бяха долетели до Тихия океан.

Девета глава в която „Албатрос“ прелита повече от десет хиляди километра и завършва с изумителен скок

Чичо Прюдънт и Фил Евънс бяха твърдо решили да бягат. Те сигурно щяха да опитат да се борят, ако нямаха работа с осмина рядко силни мъже, съставляващи екипажа на въздушния кораб. Един дързък план би могъл да ги направи господари на кораба и после да слезат някъде в Съединените щати. Разбира се, това се отнасяше до тях, защото Фрайколин изобщо не беше бройка – и дума да не става. И така, понеже не можеха да използват сила, трябваше да прибегнат до хитрост, щом „Албатрос“ се приземи. Това се опита да внуши Фил Евънс на своя сприхав другар, защото непрекъснато се страхуваше, че той ще усложни положението с някоя безразсъдна постъпка.

Тъй или иначе, сега не беше подходящо. Въздушният кораб летеше с пълна скорост над Тихия океан. На другия ден сутринта, 16 юни, вече не виждаха брега. Тъй като брегът се закръглява след остров Ванкувър до Алеутските острови – част от Руска Америка, отстъпена на Съединените щати през 1867 година, – много вероятно беше „Албатрос“ да я пресече през най-извитата част, ако не измени направлението.

Колко дълги им се струваха сега нощите на двамата балонисти. Колко бързаха сутрин да излязат от кабината! Тази сутрин, когато се появи на палубата, зората беше проблеснала на хоризонта още преди няколко часа. Приближаваше денят на лятното дългоденствие, най-дългия ден в годината в Северното полукълбо; на шестдесетия паралел по това време почти няма нощ.

Колкото до изобретателя Робюр, по навик или умишлено, той все така не бързаше да излезе от кабината си. Този ден се появи, но се задоволи само да поздрави своите гости, когато ги срещна на кърмата на въздушния кораб.

Най-сетне и Фрайколин се беше решил да излезе от кабината си с почервенели от безсъние очи, с подплашен поглед и треперещи нозе. Той се движеше като човек, под когото земята се люлее. Първо погледна към подемните витла, които работеха успокоително равномерно и не особено бързо.

След това, все така залитайки, негърът се отправи към перилата и

се вкопчи с две ръце в тях, за да пази по-добре равновесие. Явно беше, че му се иска да поразгледа страната, над която „Албатрос“ летеше на двеста метра височина.

Фрайколин сигурно дълго се беше навивал, преди да се реши на подобна постъпка. Въръжил се беше несъмнено с голяма смелост, за да извърши такъв подвиг.

Отначало той постоя свит до перилото; после се опита да го разтърси, за да провери дали е здраво; после се изправи и се наведе напред; после подаде главата си навън. Излишно е да обясняваме, че той извършваше всичките тези движения със затворени очи. В края на краищата обаче се реши да ги отвори.

Как изкрещя! И колко бързо се отдръпна! И как сгуши глава между раменете си!

Долу в бездната той видя необятния океан. Косите му сигурно щяха да щръкнат, ако не бяха толкова къдриви.

– Морето!... Морето! – извика той.

И сигурно щеше да падне на палубата, ако готвачът не беше разтворил ръце да го поеме.

Този готвач беше французин, или може би по-точно гасконец, защото се казваше Франсоа Тапаж. Дори да не беше гасконец, сигурно беше вдъхвал в детските си години въздуха край река Гарона. Как този Франсоа Тапаж се беше озовал на служба при изобретателя? По какво неизвестно стечение на обстоятелствата влизаше в екипажа на „Албатрос“? Неизвестно. Във всеки случай този присмехулник говореше английски като янки.

– Хей, ставай, ставай! – извика той, като изправи на крака негъра и му удари един отзад.

– Мастър Тапаж!... – изхленчи клетият негър, като гледаше безнадеждно витлата.

– Какво има, Фрайколин?

– Това нещо чупи ли се понякога?

– Не, но в края на краищата ще се счупи.

– Защо?... Защо?...

– Защото нищо не е вечно на света, както казват в моята страна.

– Ами морето, дето е отдолу?

– Ако ще падаме, по-добре да паднем в морето.

– Ами нали ще се удавим!...

– Ще се удавим, но няма да бъдем сма-за-ни! – отговори, наблюдайки на всяка сричка Франсоа Тапаж.

Миг по-късно Фрайколин допълзя до кабината си.

През целия ден на 16 юни въздушният кораб лети с умерена скорост. Той сякаш бръснеше повърхността на морето – тихо, огряно от слънце, само на стотина фута под него.

Сега Чичо Прюдънт и Фил Евънс останаха в кабината си; не желаеха да срещат Робюр, който се разхождаше, пушейки, ту сам, ту с помощника си Том Търнър. Работеха само половината витла, достатъчно, за да поддържат машината в ниските атмосферни слоеве.

При такива условия екипажът на „Албатрос“ би могъл да лови риба, за да разнообрази ежедневната си храна, ако в тази част на Тихия океан имаше риба. Но на повърхността се появяваха само тук-там китове от породата жълтокоремести, които достигат двадесет и пет метра дължина. Те са най-опасните от всички китове в северните морета. Професионалните китоловци избягват да ги нападат, защото притежават необикновена сила.

И все пак този лов може да бъде безопасен с обикновени харпуни, харпунни пушки или бомби с метално копие на края, каквито имаше в голямо количество на борда.

Кому беше нужно такова изтребление? Очевидно само за да покаже пред членовете на института „Уелдън“ какво може да направи със своя въздушен кораб, Робюр разреши да устроят лов на един от тези чудовищни китове.

Като чуа виковете: „Кит! Кит!“, Чичо Прюдънт и Фил Евънс излязоха от кабината си. Може би ще зърнат китоловен кораб ... В такъв случай, за да се измъкнат от своя летящ затвор, и двамата бяха способни да се хвърлят в морето, разчитайки някой параход да ги прибере с лодка.

Целият екипаж на „Албатрос“ беше излязъл на платформата. Всички чакаха.

– Ще се опитаме ли да го пипнем, мастър Робюр? – запита помощникът Търнър.

– Да, Том – отговори изобретателят.

В машинното отделение механикът и двамата му помощници бяха готови да изпълняват по даден знак всички заповеди. „Албатрос“ скоро се спусна до морето и спря на петдесетина фута от него.

В открито море никакъв кораб – установиха двамата балонисти, – нито земя, до която биха могли да достигнат с плуване, допускаяки, че Робюр няма да предприеме нищо, за да ги настигне.

Няколко фонтана над водата скоро показаха, че има китове, които

се издигаха на повърхността, за да дишат.

Том Търнър беше застанал с един от своите другари на носа. Под ръка имаше една от тези бомби копия, калифорнийско производство, които се изстрелват с аркебуза. Те представляват нещо като метален цилиндър с взрив, завършващ с пръчка с бодлив връх.

Застанал на капитанския мостик на носа, Робюр командуваше с дясната ръка механиците, а с лявата кормчията. Така той беше пълен господар на въздушния кораб във всички посоки – хоризонтална и вертикална. Мъчно може да си представи човек с каква скорост, с каква точност се подчиняваше машината на неговите заповеди. Сякаш беше живо същество, на което изобретателят Робюр е душата.

– Кит!... Кит!... – извика отново Том Търнър.

На осемстотин метра от носа на „Албатрос“ се виждаше гърбът на един кит.

„Албатрос“ полетя над него и когато разстоянието стана шестдесет фута, той спря.

Том Търнър беше опрял аркебузата си върху вилка, закрепена за перилата. Той стреля и гранатата, повличайки дълго въже, чийто край беше завързан за платформата, удари тялото на кита. Бомбата, пълна с взрив, експлодира и при избухването си изхвърли нещо като малък харпун с две разклонения, който се заби в месото на животното.

– Внимание! – извика Търнър.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс също се увлякоха от гледката, макар че съвсем не им беше до нея.

Тежко ранен, китът беше ударил така силно с опашката си, че изпръска носа на въздушния кораб. После се гмурна на голяма дълбочина, докато от кораба непрекъснато отпусаха въжето, предварително измокрено във вода, за да не се запали при триенето. Когато отново се появи на повърхността, китът се спусна да бяга с пълна скорост на север.

Можем да си представим с каква бързина увлече на буксир и „Албатрос“. Впрочем витлата бяха спрени. Оставиха животното да ги влачи, като летяха в една посока с него. Том Търнър беше готов всеки момент да пререже въжето в случай, че китът се гмурне отново и положението стане опасно.

Китът влачи така „Албатрос“ може би половин час на разстояние шест мили. Чувствуваше се обаче, че започва да губи сили.

Тогавя по команда на Робюр помощник-механиците дадоха заден ход и витлата започнаха да оказват съпротива на кита, който малко по малко се приближи до кораба.

Скоро въздушният кораб се спусна още по-ниско и застана на двадесет и пет фута над чудовището. То удряше невероятно силно вълните с опашката си. Мятайки се от гръб по корем, образуваше огромни водовъртежи.

Изведнъж китът се изправи, ако може така да се каже, заби глава и се гмурна с такава бързина, че Том Търнър едва успя да отпусне въжето.

Въздушният кораб изведнъж беше увлечен почти до повърхността на водата. На мястото, където беше изчезнал китът, се образува въртоп. През перилата блисна вода, както вълните заливат фалшборда на кораб, плуващ срещу вятъра и вълните.

За щастие Том Търнър с един удар на брадвата навреме пререза въжето и „Албатрос“, освободен, се издигна на двеста метра с мощните си витла за излитане.

Робюр беше ръководил кораба през всичкото време, без хладнокръвието да го напусне нито за миг.

Няколко минути по-късно китът изплува отново на повърхността, този път мъртъв. От всички страни долетяха морски птици, за да се нахвърлят върху трупа му, надавайки такива викове, че да оглушат цял Конгрес.

„Албатрос“ вече нямаше какво да прави с тези останки и полетя на запад.

На другия ден, 17 юни, в шест часа сутринта на хоризонта се показва земя. Това беше полуостров Аляска и осеяните с подводни скали Алеутски острови.

„Албатрос“ мина над тази бариера, където гъмжаха ръждивите тюлени, които алеутите ловят за сметка на руско-американската компания. Великолепна работа беше ловът на тези амфибии, дълги от шест до седем фута, с ръждив цвят, които тежаха от триста до петстотин ливри! Те образуваха безкрайни редици, като войскови авангард, и наброяваха с хиляди.

Те не помръднаха при преминаването на „Албатрос“, но гмурците, чайките и буревестниците, чиито хрипливи крясъци изпълниха простора, изчезнаха под водата, сякаш бяха заплашени от ужасно въздушно чудовище.

Разстоянието от две хиляди километра над Берингово море от първите Алеутски острови до крайната точка на Камчатка беше прелетяно за двадесет и четири часа. Положението на Чичо Прюдънт и Фил Евънс не беше благоприятно. Не биха могли да осъществят плана си за бягство нито по пустинните брегове на Източна Азия, нито по бреговете на

Охотско море. Очевидно „Албатрос“ се отправяше към Китай и Япония. Там, макар че не беше особено благоразумно да се доверят на китайците и японците, двамата балонисти бяха решили да избягат, ако въздушният кораб направи почивка в територията на тези страни.

Но щеше ли да спре на почивка „Албатрос“? Той не беше птица, която в края на краищата, след като лети дълго, се уморява, нито балон, който по липса на газ е длъжен да се приземи. Корабът беше запасен за още много седмици, а всички негови части, невероятно издръжливи, не знаеха слабост и умора.

Полет над полуостров Камчатка, където едва различиха Петропавловската крепост и Ключевския вулкан на 18 юни, през деня, после втори полет над Охотско море, почти на височината на Курилските острови, които образуват язовир, прорязан от стотина малки канали. На 19 юни сутринта „Албатрос“ достигна пролива Лаперуз и остров Сахалин в този малък Ламанш, където се влива голямата сибирска река Амур.

Внезапно падна гъста мъгла и въздушният кораб трябваше да се издигне над нея. Впрочем за него беше все едно дали е над мъглата. На височината, на която летеше, нямаше опасност от пречки, нито високи сгради, на които би могъл да се натъкне, нито планини, върху които би могъл да налети и да се разбие. Страната беше почти равна. Но мъглата беше неприятна, защото проникваше навсякъде.

Наложи се да се издигнат над слоя от мъгли, дебел триста-четиристотин метра. Подемните витла се завъртяха бързо и „Албатрос“ се озова над мъглите, в слънчево небе.

При такива условия Чичо Прюдънт и Фил Евънс мъчно биха могли да осъществят плановете си за бягство, дори да допуснем, че успееша да се измъкнат от кораба.

Този ден, когато мина край тях, Робюр се спря за миг и сякаш, без да придава някакво значение на думите си, каза:

– Господа, ако корабите с платна или параходите попаднат в мъгла, от която не могат да излязат, за тях това е много неприятно. Те трябва да плуват, като дават знаци със сирена или с тръба. Налага се да забавят своя ход и въпреки всички предпазни мерки на всяка крачка са застрашени от сблъскване. „Албатрос“ няма нито една от тези грижи. Какво го интересуват мъглите, след като може да се избави от тях? Просторът му принадлежи – целият простор.

След тези думи Робюр продължи спокойно разходката си, без да чака отговор, какъвто изобщо не искаше, а димът от лулата му се разсея в лазура.

– Чичо Прюдънт – каза Фил Евънс, – този удивителен „Албатрос“ като че ли никога от нищо не се бои.

– Ще видим – отговори председателят на института „Уелдън“.

Мъглата не се разсея три дни, на 19, 20 и 21 юни, наистина неприятно настойчива. Наложиха се да се издигат, за да избягнат японските планини Фудзияма. Но когато завесата от мъгла се разкъса, видяха огромен град с дворци, къщи, вили, градини, паркове. Дори без да го види, Робюр би го познал по лая на хилядите кучета, по крясъците на хищните птици и най-вече по миризмата, която се носи във въздуха от телата на наказаните.

Двамата балонисти бяха на платформата в момента, когато изобретателят отбелязваше този ориентир в случай, че трябва да продължи пътя си сред мъглата.

– Господа – каза той, нямам основание да крия от вас, че този град е Йедо – столицата на Япония.

Чичо Прюдънт не отговори. В присъствието на изобретателя той се задъхваше, като че ли на дробовете му не достигаше въздух.

– Йедо представлява наистина много интересна гледка, нали?

– Колкото и интересен да е... – обади се Фил Евънс.

– Не може да се сравни с Пекин, нали? – запита изобретателят. – Такова е и моето мнение и след малко ще можете да се убедите в това.

Наистина невъзможна беше по-голяма любезност!

„Албатрос“, който досега летеше непрекъснато на югоизток, промени посоката си, за да поеме нов път по на изток.

През нощта мъглата се разсея, появиха се признаци на приближаване – таифун, барометърът бързо спадна, парите изчезнаха, струпаха се големи овални облаци, сякаш залепени на медното небе; в противоположна посока на хоризонта дълги пурпурни ивици изпъкваха върху оловносивия фон, а на север оставаше широко осветено петно; морето, досега гладко и спокойно, към залез слънце доби тъмночервен отблясък.

За щастие таифунът се разрази по на юг и единственият резултат от него беше, че разпръсна мъглите, натрупани през тези три дни.

За един час „Албатрос“ прелетя двеста километра над Корейския пролив и над най-крайната точка на Корейския полуостров. Когато таифунът се пренесе над югоизточните брегове на Китай, „Албатрос“ полетя към Жълто море и два дни, на 22 и 23, летя над залива Печели; на 24 той прелетя над долината Пей Хо и най-сетне над столицата на Небесната империя.

Наведени над перилата, двамата балонисти можаха да видят, както

им беше обещал изобретателят, съвсем ясно този огромен град, разделен от стената на две части: Манджурска и Китайска, дванадесетте му предградия, широките булеварди, които се събират като лъчи в центъра, храмовете с жълти и зелени покриви, окупани от лъчите на изгряващото слънце, парковете, заобикалящи дворците на мандарините; по-нататък в Манджурската част на града шестстотин шестдесет и осемте хектара на Жълтия град с неговите пагоди, императорски градини, с изкуствените му езера, с въглената планина" която се извисява над столицата; и най-сетне в центъра на Жълтия град – Червеният град, тоест императорският дворец, известен с всичките прищевки на необикновената си архитектура.

В този момент въздухът под „Албатрос“ се изпълни със странни звуци. Сякаш концерт от еолови арфи. Във въздуха летяха стотина хвърчила с различни форми, направени от палмови и панданусови листа, извити в горната си част в дъга с тънка бамбукова пластинка. При полъха на вятъра всичките тези пластинки издаваха различни звуци като хармоника, сякаш се лееше меланхолична музика – сякаш тук вдъхваха музикален кислород.

На Робюр му хрумна да се доближи до този въздушен оркестър и „Албатрос“ се спусна бавно, люлян от звучните вълни на хвърчилата, разпръскващи музика в простора.

Но изведнъж сред многобройното население на града настъпи необикновено раздвижване. Звуци от там-там и други ужасни инструменти от китайски оркестър, хиляди пушечни изстрели, стотици залпове от топове искаха да прогонят въздушния кораб. Макар китайските астрономи този ден да установиха, че летящата машина е движещото се тяло, чиято поява беше предизвикала толкова спорове, милионите жители на Небесната империя, от най-скромния работник до най-знатния мандарин, го взеха за апокалиптично чудовище, което се е появило на небето на Буда.

Тези вълнения не обезпокоиха непристъпния „Албатрос“. Но вжечката, с които хвърчилата бяха завързани за колчета в императорските градини, бяха отрязани или бързо издърпани. Някои полетяха към земята, издавайки звуци, а други паднаха като пронизани с куршум в крилата птици, чиято песен секва с последния им дъх.

Тогава над цялата столица се разнесе гръмко тръбата на Том Търнър; тя заглуши последните ноти на въздушния концерт. Това обаче не прекъсна земната стрелба. Цяла една бомба избухна на двадесетина фута от платформата и „Албатрос“ се издигна в недостъпните небесни висини.

Какво се случи през следващите няколко дни? Не се представи нито един удобен случай, от който пленниците да се възползват. Какъв курс пое въздушният кораб? Пак на югозапад, което издаваше намерението му да се приближи до Индостан. При това, понеже почвата непрекъснато се издигаше, „Албатрос“ трябваше да се движи според профила на местността. Десетина часа след като бяха напуснали Пекин, Чичо Прюдънт и Фил Евънс видяха част от Великата китайска стена на границата на Шен Си. После, заобикаляйки планините Лунг, те прелетяха над долината Ванг Хо и преминаха над границата на Китайската империя с Тибет.

Тибет – високи плата без растителност, само тук-таме снежни върхове, безводни урви, порои, подхранвани от ледници, дълбоки падини, покрити с искрящи пластове сол, езера, заобиколени със зелени гори. Брулени често пъти от леден вятър.

Барометърът падна до четиристотин и петдесет милиметра и показваше височина повече от четири хиляди метра над морското равнище. Макар че бе един от най-горещите месеци, на тази височина в северното полукълбо температурата не надминава нула градуса. Застудяването, съчетано със скоростта на „Албатрос“, правеше тежко положението на пътниците. Макар че двамата балонисти имаха на разположение топли пътнически одеяла, те предпочетоха да влязат в кабината.

Излишно е да казваме, че подемните витла бяха пуснати с пълна скорост, за да поддържат въздушния кораб в разредения въздух. Но те работеха съвършено хармонично и шумоленето на перките им действуваше приспивателно.

Този ден в Гарлок – главен град на Западен Тибет и оръжен център на провинцията Гуари Хорсун, видяха „Албатрос“ като огромен почтенски гълъб.

На 27 юни Чичо Прюдънт и Фил Евънс съзряха огромна планинска верига с няколко високи върха, загубени в снеговете, която им закриваше кръгозора. Двамата, опрели гърбове до кабината на носа, за да устоят на скоростта на кораба, гледаха тези огромни маси. Те сякаш тичаха срещу кораба.

– Сигурно са Хималаите – каза Фил Евънс. – Робюр, изглежда, иска да заобиколи край тях, без да се опита да мине през Индия.

– Толкова по-зле – каза Чичо Прюдънт. – Върху тази огромна територия може би щяхме да успеем...

– Ако не заобиколи планинската верига през Бирма на изток или през Непал на запад.

– Тъй или иначе, не ми се вярва да успее.

– Наистина ли? – обади се нечий глас.

На другия ден, 28 юли, „Албатрос“ се намираше срещу огромния планински масив над провинцията Цзанг. От другата страна на Хималаите беше Непал.

В действителност три планински вериги пресичат пътя за Индия, когато се минава от север. Двете северни, между които „Албатрос“ се промъкна като кораб между големи подводни скали, съставляват първите прегради по пътя за Централна Азия. Куен Лун, а после и Каракорум очертават тази продълговата долина, успоредна на Хималаите, почти на линията на водораздела между басейните на Инд на запад и на Брампутра на изток.

Каква великолепна орографична¹⁸ система! Измерени са вече повече от двеста върхове, от които седемнадесет надминават двадесет и пет хиляди фута! Пред „Албатрос“ се издигаше Джомолънгма, осем хиляди осемстотин и четиридесет метра. Вдясно – Давала-гири – осем хиляди и двеста метра. Вляво – Кинчанджунга, осем хиляди петстотин и деветдесет и два метра, на второ място по височина след последните измерения на Джомолънгма. Робюр очевидно нямаше намерение да прелети тези върхове, а понеже познаваше различните проходи в Хималаите, между тях и прохода Ши Хаман, през който в 1856 година бяха преминали братята Шлагинтвайт на височина шест хиляди и осемстотин метра, той решително се насочи нататък.

Изтекоха няколко трепетни, дори мъчителни часове. Макар въздухът да не беше още толкова разреден, за да пуснат в действие специалните апарати за подновяване на кислорода, в кабините беше станало много студено.

Застанал на носа, с качулка, закриваща мъжественото му лице, Робюр даваше команди. Том Търнър беше на кормилото. Механикът внимателно наблюдаваше батериите, чиито киселини за щастие нямаше опасност да замръзнат. Витлата, пуснати с най-голяма скорост, скриптяха все по-силно и по-силно въпреки намалената гъстота на въздуха. Барометърът спадна до двеста и деветдесет милиметра, което показваше, че са на височина седем хиляди метра.

Какъв чуден хаос от планини! Навред заснежени върхове. Нито едно езеро, а само ледници, които се спускат на десет хиляди фута до подножието. Никаква трева, само редки мъхове на границата на

18. Изучаване на планинския релеф. Б. пр.

растителния живот. Нито онези великолепни борове и кедри, които образуват възхитителни гори по ниските склонове на планинската верига. Няма и гигантски папрати, нито дълги лиани, които да се проточват от един ствол до друг като в джунглата. Никакви животни, нито диви коне, нито якове, нито тибетски бикове. Само от време на време някоя газела, заблудила се чак до тези висоти. Никакви птици, ако не се смятат туктаме двойките врани, които летят до последните слоеве на годния за дишане въздух.

След като най-сетне прелетяха през прохода, „Албатрос“ започна да се спуска. Когато излизаха от теснината, във от гористата област, пред очите им се откри безкрайна равнина, заемаща огромна площ.

Тогава Робюр се приближи до гостите си и им каза любезно:
– Индия, господа!

Десета глава

В която ще видим как и защо взеха на буксир прислужника Фрайколин

Изобретателят нямаше никакво намерение да разхожда своя кораб над чудните земи на Индостан. Той прелетя Хималаите само за да покаже с каква великолепна машина за въздухоплаване разполага, да убеди дори тези, които не желяеха да бъдат убедени, и очевидно не искаше нищо повече. Следва ли от това обаче, че „Албатрос“ беше съвършена машина, макар на този свят да не съществува съвършенство? Ще видим по-нататък.

Макар Чичо Прюдънт и Фил Евънс дълбоко в душата си да не можеха да не се възхитят от мощта на подобна машина за въздухоплаване, те с нищо не се издаваха. Чудеха се само как да избягат. Не ги заплени дори великолепната гледка, открила се пред очите им, когато „Албатрос“ прелиташе над живописните покрайнини на Пенджаб.

В подножието на Хималаите има благиства ивица земя, излъхваща нездрави изпарения, така наречената Тераи, в която през цялата година върлува треска. Но това не можеше да обезпокои „Албатрос“, нито да застраши здравето на екипажа му. Корабът се понесе, без особено да бърза, към този ъгъл на Индостан, който граничи с Туркестан и Китай. На 29 юни при първите утринни зари пред тях се разстла несравнимата Кашмирска долина.

Да, с нищо не може да се сравни тази долина между Големите и Малките Хималаи! Набраздена от стотици предпланини, които огромната планинска верига изпраща да загинат в басейна на Хидаспа, тя се оросява от водите на капризно лъкатушещата река, по бреговете на която са се сблъскали войските на Пор и Александър, тоест там, където са се сблъскали Индия и Гърция в Централна Азия. Река Хидаспа е все още там, докато двата града, основани от Александър Македонски за спомен от неговата победа, са така изтрити от лицето на земята, че дори не личи къде са били.

През това утро „Албатрос“ прелетя над Сринагар, по-известен под името Кашмир. Чичо Прюдънт и Фил Евънс видяха разкошен град, разположен върху двата бряга на реката с дървени мостове, опънати като нишки над него, с къщи, украсени с балкони от резба, с брегове,

засенени от високи тополи, с покриви, обрасли с трева, подобни на големи хълмчета, с многобройни канали, с лодки, които приличаха на орехови черупки, и лодкари като мравки, със замъци, храмове, павилиони, джамии, бънгалоу в началото на предградията и всичко това удвоено от отражението във водата. Накрая се издигаше старата крепост Хари Парвата, построена на хълм като едно от най-важните укрепления в Париж на Мон Валериен.

– Ако бяхме в Европа, бихме помислили, че е Венеция – забеляза Фил Евънс.

– Ако бяхме в Европа – възрази чичо Прюдънт, – щяхме да съумеем да намерим пътя за Америка.

„Албатрос“ не се задържа над езерото, през което протича реката, и продължи своя полет над долината на Хидаспа.

Той слезе на десет метра от реката и остана така неподвижен около половин час. Тогава, спускайки от борда един маркуч, Том Търнър и помощниците му се заеха да попълнят запасите от вода с помпа, която акумулаторите привеждаха в действие.

По време на тази операция Чичо Прюдънт и Фил Евънс се бяха спогледали. Една и съща мисъл им дойде на ум. Те бяха само на няколко метра от повърхността на реката, близо до бреговете. И двамата бяха добри плувци. Един скок във водата можеше да им върне свободата и ако заплуват под вода, едва ли Робюр щеше да ги залови отново. Нали за да заработят двигателните витла, машината трябваше да бъде поне на два метра от водата?

Само за миг всички изгледи „за“ и „против“ им минаха през ума. И само за миг те ги прецениха. И точно когато се нахвана да скочат от платформата, няколко чифта ръце се стовариха на раменете им.

Наблюдаваха ги. Отнеха им всяка възможност за бягство.

Този път те не се предадоха без съпротива. Помъчиха се да отблъснат хората, които ги държаха. Но екипажът на „Албатрос“ се състоеше от яки момчета!

– Господа – задоволи се да каже изобретателят, – всеки, който има удоволствието да пътува в компанията на Робюр Покорителя, както вие сами така сполучливо го назовахте, и то на борда на неговия удивителен „Албатрос“, не може да си отиде така ... тихомълком. Ще прибавя дори, че в такъв случай никога няма да го напусне.

Фил Евънс отведе своя другар настрана, тъй като той очевидно се готвеше да извърши нещо неразумно. Двамата влязоха в кабината, твърдо решени да избягат, ако ще това да им струва живота, и то все едно

къде.

„Албатрос“ пак летеше на запад, през този ден той премина със средна скорост над територията на Кабулистан, чиято столица им се мярна за миг, а после границата на ханството Херат, на хиляда и сто километра от Кашмир.

В тези и досега още много оспорвани земи, по пътя, отворен за Русия към английските владения в Индия, бяха съсредоточени хора, войски, обози, с една дума, всичко, което съставлява живата и материална сила на една армия в поход. Чуваха се даже топовни залпове и пушечен пукот. Но изобретателят не се месеше никога в работите на другите, когато за него това не беше въпрос на чест или човечност. Той прелетя по-нататък. Ако Херат, както разправят, е ключът на Средна Азия, на изобретателя му беше все едно дали този ключ ще отиде в английски, или в руски джоб. Земните работи не засягаха този смел мъж, който беше напразил от въздуха единствено свое владение.

Впрочем цялата страна скоро изчезна под истински ураган от пясък – явление, често срещано в тези области. Този вятър, наречен тебад, носи заедно с надигнатия по пътя си облак прах и заразата на треската. Колко кервани загиват в тези вихрушки!

За да избегне този прах, който би могъл да повреди изящните му машинарии, „Албатрос“ се издигна на две хиляди метра, в по-здравословна зона.

Така от погледа им изчезнаха границата на Персия и нейните дълги равнини. Летяха с умерена скорост, макар че не можеха да се страхуват от сблъскване. Всъщност въпреки че на картата бяха отбелязани някои планини, те не бяха високи. Когато се приближиха обаче до столицата, трябваше да избягнат Дамавенд, чийто снежен връх достига близо шест хиляди и шестстотин метра, после Елбруската планинска верига, в подножието на която се намира Техеран.

Рано сутринта на 2 юли най-сетне от пясъчния самум изплува Дамавенд.

„Албатрос“ се насочи към града, обвит с облак ситен прах. Въпреки всичко към десет часа сутринта видяха широките ровове, които заобикалят градската стена, и по средата двореца на Шаха със стени, облицовани с фаянсови плочки, и басейни, сякаш изваяни в огромни тюркоози с яркосин цвят.

Всичко това премина бързо като видение. От тази точка „Албатрос“ измени своя курс и полетя право на север. Няколко часа по-късно се озова над малък град, построен на един хълм в северната част на

персийската граница, на брега на някакво езеро, чийто край не се виждаше нито на север, нито на изток.

Този град беше пристанището Ашурада, най-южната точка на Русия. А водната шир беше море – Каспийско море.

Нямаше вече пясъчни вихрушки. Виждаха се разположени на дълъг нос и построени по европейски къщи, а посред тях – камбанария.

„Албатрос“ се спусна към това море, чиито води са на триста фута под морското равнище. Надвечер той отлетя край брега – някога тюркменски, а сега руски (който се издига към Балканския залив), и на другия ден, 3 юли, се понесе на сто метра над Каспийско море.

Наоколо не се виждаше никаква земя, нито откъм Азия, нито откъм Европа. По морската повърхност се белееха платна, издути от вятъра. Това бяха различни по форма туземни плавателни съдове: двумачтови шхуни, каяци, стари едномачтови пиратски кораби, гемии и прости служебни и риболовни лодки. От време на време до „Албатрос“ достигаха къмба дим, които бълваха комините на параходите от руската морска полиция в тюркменски води.

Тази сутрин помощникът Том Търнър в разговор с готвача Франсоа Тапаж беше отговорил на един негов въпрос така:

– Да, ще останем около четиридесет и осем часа над Каспийско море.

– Чудесно – отговори готвачът. – Ще можем да наловим риба.

– Точно така!

Щом се канеха за четиридесет часа да изминат шестстотин и двадесет и пет мили, колкото е дължината на морето, при ширина двеста, това означаваше, че „Албатрос“ ще лети с много намалена скорост, която по време на риболова ще стигне до минимум.

Фил Евънс също беше на носа на кораба и чу отговора на Том Търнър.

В това време Фрайколин го притесняваше с безкрайните си вайкания да помоли господаря му „да го спусне на земята“.

Без да отговаря на тази глупава молба, Фил Евънс отиде на кърмата при Чичо Прюдънт. След като взе всички мерки никои да не ги чува, той му предаде разговора между Том Търнър и готвача.

– Фил Евънс – каза Чичо Прюдънт, – смятам, че не можем да си правим никакви илюзии за намеренията на този тип спрямо нас.

– Никакви илюзии – съгласи се Фил Евънс, – той ще ни върне свободата, когато на него му е удобно, ако изобщо благоволи да ни я върне!

– В такъв случай ние трябва да опитаме всичко, за да напуснем

„Албатрос“.

– Славна машина е все пак, трябва да си признаем!

– Възможно е – извика Чичо Прюдънт, – но тази машина принадлежи на един мошеник, който ни задържа, без каквото и да е право. Освен това тази машина представлява за нас и нашите съмишленици непрекъснатата опасност. Така че ако не успеем да я разрушим...

– Да започнем със спасяването си – отговори Фил Евънс, – а после ще видим.

– Прекрасно! – съгласи се Чичо Прюдънт. – Да се възползуваме от случаите, които ще ни се представят. Очевидно „Албатрос“ ще прелети над Каспийско море и после ще се отправи към Европа, било на север, над Русия, било на запад, над южните страни. "Така че където и да слезем, щом е преди Атлантическия океан, спасението ни е в кърпа вързано. Затова ще бъдем готови всеки миг.

– Добре де – запита Фил Евънс, – ами как ще избягаме?

– Слушайте! – каза Чичо Прюдънт. – Случва се понякога през нощта „Албатрос“ да лети на няколкостотин фута от земята. На борда има достатъчно дълги въжета и с малко повече смелост може и да успеем да се спуснем ...

– Да – отговори Фил Евънс, – при случай няма да се поколебая...

– Аз също – каза Чичо Прюдънт. – Освен това нощем само кормчията е на кърмата, няма друг пост. На носа има въже, така че може би ще успеем тихомълком да го размотаем.

– Чудесно – каза Фил Евънс, – драго ми е, Чичо Прюдънт, че сега сте по-спокоен. Така имаме повече изгледи за успех. Точно сега сме над Каспийско море. Виждат се много кораби. „Албатрос“ ще се спусне ниско и ще се спре заради риболова... Няма ли да се възползуваме?

– Ами! Наблюдавани сме дори когато мислим, че не ни наблюдават – възрази Чичо Прюдънт. – Нали видяхте какво стана, когато се опитахме да се хвърлим в Хидаспа.

– А откъде знаете дали не ни наблюдават и през нощта? – запита Фил Евънс.

– В края на краищата един път завинаги да свършим! – извика Чичо Прюдънт. – Да, да свършим с този „Албатрос“ и с неговия господар!

Ясно е, че обзети от гняв, двамата балонисти и особено Чичо Прюдънт, бяха в състояние да извършат най-дръзки и в същото време най-малко подходящи за тяхната безопасност постъпки.

Усещането, че са безсилни, ироничното презрение, с което се отнасяше към тях Робюр, грубите отговори, които им даваше, всичко

спомагаше да се създава напрежение, което с всеки изминат ден все повече и повече се изостряше.

Същия ден една сцена едва не доведе до ново спречкване между Робюр и двамата балонисти. Фрайколин дори не подозираше, че той ще стане причина за това.

Като се видя над безбрежното море, страхливецът изпадна в ужас. Той започна да хленчи, да протестира, да вика, да се вайка, като се гърчеше и се кривеше.

– Искам да си вървя! Искам да си вървя!... – викаше той. – Аз не съм птица!... Не ми е работа да летя!... Искам да ме свалят пак на земята... веднага!...

Излишно е да казваме, че Чичо Прюдънт изобщо не се мъчеше да го успокои – напротив. Тези крясъци накрая изкараха из търпение Робюр.

Когато Том Търнър и хората му започнаха да се приготвят за риболов, за да се отърве от Фрайколин, изобретателят заповяда да го затворят в кабината му. Но негърът продължаваше да вилнее, да удря по стените, да крещи с пълно гърло.

Беше към обед. В това време „Албатрос“ се намираше само на петшест метра от водата. Няколко корабчета се уплашиха от него и избягаха. Скоро тази част от Каспийско море напълно опустя.

Можем да си представим, че при тези условия, когато беше достатъчно само да се хвърлят във водата, за да избягат, двамата балонисти, разбира се, бяха особено зорко наблюдавани. Дори да скочеха от борда, щяха да ги приберат с гумената лодка на „Албатрос“ Така че не можеха да направят нищо по време на риболова, в който Фил Евънс сметна, че трябва да вземе участие, докато Чичо Прюдънт, вечно кипящ от яд, се оттегли в кабината си.

Известно е, че Каспийско море има вулканичен произход. В този басейн се вливат големите реки Волга, Урал, Курск, Кума, Йемба и други. Без силното изпарение, което ѝ отнема излишната вода, тази паст, с повърхност седемнадесет хиляди квадратни левги и средна дълбочина между шестстотин и четиристотин фута, би заляла северните и източните ниски и блатисти брегове. Макар че това море не се свързва нито с Черно, нито с Аралско море, нивото на които е по-високо от неговото, в него също има много риба – разбира се, риба, която може да понася водата му, горчива поради нафтата, която му носят изворите от южното крайбрежие.

Екипажът на „Албатрос“ не скриваше удоволствието си от

предстоящия риболов, тъй като това щеше да разнообрази обикновената храна.

– Внимание! – извика Том Търнър, който беше улучил с харпун една риба, голяма почти колкото акула.

Това беше великолепна есетра, дълга седем фута, от вида руска белонга, чиито яйца, подправени със сол, оцет и бяло вино, представляват чудесен хайвер. Може би есетрата от речните води е по-вкусна от морската есетра, но и тази беше много добре приета на борда на „Албатрос“.

Уловът беше изобилен – мрежите се напълниха с най-различни шарани, платики, съомга, морски шуки и много чига, не особено голяма, която богатите гастрономи си доставят жива от Астрахан в Москва и Петербург. В случая рибите от естествената си среда влязоха направо в казаните на екипажа без транспортни разноски.

Хората на Робюр весело изтеглиха мрежите, след като „Албатрос“ ги беше мъкнал няколко мили. Гасконецът Франсоа Тапаж, крещейки от радост, оправдаваше името си¹⁹. Един час риболов беше достатъчен, за да се подновят запасите на въздушния кораб. Той полетя на север.

През това време Фрайколин не беше престанал да вика, да удря по стените на кабината, с една дума, да вдига непоносима врява.

– Няма ли да млъкне най-сетне този проклет негър! – каза Робюр, наистина излязъл от търпение.

– Струва ми се, господине, че той има право да се оплаква! – възрази Фил Евънс.

– Да, както и аз имам право да прекратя това изтезание за моите уши – каза Робюр.

– Изобретателю Робюр!... – намеси се Чичо Прюдънт, който току-що се беше появил на платформата.

– Господин председател на института „Уелдън“!

Двамата пристъпиха един към друг. Изгледаха се с бялото на очите.

След това Робюр сви рамене и каза:

– На въжето!

Том Търнър беше разбрал. Измъкнаха Фрайколин от кабината. Как само се разпищя той, когато помощникът на Робюр и един от хората му го сграбчиха и го вързаха в нещо като ведро, закрепено здраво на края на едно въже.

Точно едно от въжетата, които, както е известно, смяташе да използва Чичо Прюдънт.

19. На френски *tapage* значи шум, врява. Б. пр.

Отначало негърът беше помислил, че ще го обесят... Нищо подобно! Смятаха само да го провесят.

Размотаха въжето, спуснаха го на сто фута и Фрайколин увисна във въздуха.

Сега можеше да вика колкото си иска. Но ужасът стисна гърлото му и той онемя.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс се опитаха да попречат на тази „екзекуция“, но ги отблъснаха.

– Това е подлост!... Низост! – извика побеснял Чичо Прюдънт.

– Така ли? – запита Робюр.

– Това е такава злоупотреба със силата, че ще протестирам не само с думи!

– Протестирайте!

– Аз ще си отмъстя, изобретателю Робюр!

– Отмъстете си, господин председател на института „Уелдън“!

– И на вас, и на вашите помощници.

Хората от „Албатрос“ се бяха приближили с явно не добри намерения. Робюр им направи знак да се отдалечат.

– Да!... На вас и на вашите помощници!... – повтори Чичо Прюдънт, докато неговият другар напразно се мъчеше да го успокои.

– Когато обичате! – каза изобретателят.

– И с всички възможни средства.

– Стига – изрече тогава със заплашителен тон Робюр. – Стига. Има и други въжета на борда. Млъкнете или както слугата, така и господарят!

Чичо Прюдънт млъкна не от страх, а защото така се задъха, че Фил Евънс трябваше да го отведе в кабината.

Впрочем от един час времето беше започнало странно да се променя. Имаше известни признаци, които не можеха да заблудят никого. Тътнеше буря. Атмосферата беше така наситена с електричество, че към два и половина часа Робюр стана свидетел на едно явление, което никога досега не беше виждал.

На север, откъдето се задаваше бурята, се издигаха своего рода спирали от светеща пара, дължащи се очевидно на нееднаквото електрическо натоварване на различните пластове облаци. Отражението на тези ленти се разсипваше по морската повърхност в хиляди светлинки, които, колкото повече потъмняваше морето, толкова по-силно блестяха.

„Албатрос“ и странното явление можеха да се сблъскат всеки момент, понеже се движеха един срещу друг.

А Фрайколин? Да, Фрайколин пътуваше все още на буксир – буксир в пълния смисъл на думата, защото въжето образуваше тъп ъгъл с кораба, летящ със сто километра, така че ведрото се носеше малко по-назад.

Можем да си представим ужаса на Фрайколин, когато светкавиците започнаха да прорязват въздуха, докато, гръмотевицата тътнеше в безкрайното небе.

Целият екипаж беше на поста си, маневрирайки срещу бурята, за да се издигнат по-високо от нея или да се отдалечат, като се спуснат към по-долните пластове.

„Албатрос“ летеше на обичайната си височина – около хиляда метра, – когато се разрази светкавица с необикновена сила. Бурята се развихри внезапно. Само за няколко секунди пламтящи облаци се устремиха към въздушния кораб.

Тогава Фил Евънс се застъпи за Фрайколин и помоли да го приберат на борда.

Но Робюр нямаше нужда от подканване. Той вече се беше разпоредил. Точно когато издърпваха въжето на платформата, нещо изведнъж забави въртенето на подемните витла.

Робюр се спусна към централната кабина.

– Пълен ход!... Пълен ход!... – извика той на механика. – Трябва да се издигнем веднага над бурята.

– Невъзможно, господарю!

– Какво се е случило?

– Повреда в тока!... Има прекъсване!... „Албатрос“ чувствително се спусна надолу.

Както се случва с телеграфната мрежа по време на буря, акумулаторите на кораба не работеха с пълен капацитет. Но когато се отнася до телеграми, това представлява само известно неудобство, докато в случая голяма опасност грозеше въздушния кораб, който можеше да падне в морето, без да успеят да го задържат.

– Давай надолу! – извика Робюр. – Да излезем по-скоро от наситената с електричество зона! Хайде, момчета, хладнокръвие!

Изобретателят застана на капитанския мостик. Екипажът също беше заел местата си, готов да изпълни заповедите на командира.

Макар че се беше спуснал няколкостотин фута, „Албатрос“ все още беше в облака, сред светкавиците, които се кръстосваха като ракети. Всеки миг като че ли щеше да го поразят мълнии. Витлата все още се въртяха бавно и досегашното малко ускорено спускане заплашваше да

се превърне в падане.

Още минута и корабът очевидно щеше да докосне повърхността на морето. А потопеше ли се, никаква сила не би могла да го изтръгне от бездната.

Внезапно наситеният с електричество облак се появи над него. „Албатрос“ беше на повече от шестдесет фута от гребените на вълните. След две-три секунди те щяха да залаят платформата.

Но Робюр, използвайки благоприятния момент, се спусна към централната кабина, сграбчи лостовете и пусна тока от акумулаторите, който вече не се неутрализираше от електрическото напрежение на околната среда... Само за миг възстанови на витлата тяхната нормална скорост, прекрати падането, задържа „Албатрос“ на малка височина, докато двигателните витла отнасяха кораба далеч от бурята, която той успя да изпревари.

Излишно е да обясняваме, че Фрайколин беше взел една принудителна баня, макар и само за няколко секунди. Когато го качиха на борда, той беше така мокър, сякаш се беше гмуркал до дъното на морето. Не е мъчно да се отгатне, че вече не крещеше.

На другия ден, 4 юли, „Албатрос“ прелетя северното крайбрежие на Каспийско море.

Единадесета глава в която гневът на Чичо Прюдънт нараства пропорционално на квадрата от скоростта на въздушния кораб

Ако на Чичо Прюдънт и Фил Евънс някога би им хрумнало, че трябва да се откажат от всякаква надежда за спасение, то това бяха следващите петдесет часа. Дали Робюр се страхуваше, че ще бъде по-мъчно да охранява пленниците си, докато прелитат над Европа? Много е възможно. Значи той знаеше, че те бяха готови на всичко само да избягат.

Тъй или иначе, всеки опит за бягство сега би бил самоубийство. Ако човек скочи от експрес, който се движи със скорост сто километра в час, това е риск за живота, но от бърз влак, движещ се с двеста километра в час, това би означавало да си търси смъртта.

А с такава именно скорост – максималната, която би могъл да достигне – летеше „Албатрос“. Тя надминаваше дори бързината на лястовицата – сто и осемдесет километра в час.

От известно време, сигурно е направило впечатление, преобладаваха постоянно североизточни ветрове, благоприятни за „Албатрос“, тъй като той летеше в същата посока, тоест на запад. Но ветровете започнаха да стихват и скоро стана невъзможно да се стои на платформата, където бързото движение затрудняваше дишането. Двамата балонисти в един миг щяха да бъдат изхвърлени през борда, ако натискът на въздуха не ги притискаше до кабината.

За щастие кормчията ги видя през илюминаторите на своята будка и с електрическо звънче предупреди дежурните на носа.

Четирима от тях се промъкнаха на кърмата, пълзейки по платформата.

Всеки, който е пътувал с кораб по море срещу вятъра по време на буря, ако си припомни своите усещания, ще разбере каква сила имаше натискът на въздуха. В случая обаче „Албатрос“ сам създаваше налягането с несравнимата си бързина.

Така че наложи се да позабавят хода, а това даде възможност на Чичо Прюдънт и Фил Евънс да се приберат в кабината. Вътре в кабините, както беше обяснил изобретателят, се поддържаеше напълно годен за дишане въздух.

Но колко здрава трябва да беше тази машина, за да устои на такава скорост! Наистина изумително! Колкото до двигателните витла на носа и на кърмата, те се въртяха толкова бързо, че се сливаха. Врязваха се силно безспир във въздушния пласт.

Последният град, зърнат от борда, беше Астрахан, разположен почти в най-северния край на Каспийско море.

„Звезда на пустинята“ – така го беше нарекъл без съмнение някой руски поет. Пръв по големина някога, градът сега беше пети, дори шести поред. Този непретенциозен губернски град показва за миг своите стари стени, увенчани с ненужни бойници, древните си кули в центъра на града, джамиите си, редом с черкви в модерен стил, катедралата си, чиито пет кубета, позлатени и осеяни със сини звезди, изглеждат като къчета, изрязани от небето – всичко това се виждаше отгоре на нивото на устието на Волга, което достига два километра.

От тази точка полетът на „Албатрос“ се превърна в своего рода езда сред небесните висини, сякаш беше впрегнат в тези приказни крилати коне, които с един размах на крилото изминават цяла левга.

Беше десет часът сутринта, 4 юли, когато въздушният кораб се насочи към северозапад, придържайки се към долината на Волга. От двете страни на реката се разгръщаха донските и уралските степи. Дори да успееха да обгърнат с поглед тези обширни територии, едва ли биха имали време да изброят градовете и селата. Най-сетне, когато настъпи вечерта, въздушният кораб прелетя над Москва, без да отдаде почит на Кремълските знамена. За десет часа бяха изминали две хилядите километра, които разделят Астрахан от древната столица на Русия.

От Москва до Петербург железопътната линия е не повече от хиляда и двеста километра. Тоест половин ден път. „Албатрос“, точен като експрес, достигна Петербург и бреговете на Нева към два часа сутринта. В светлата нощ на тази северна ширина, която юнското слънце толкова рядко напуска, от кораба успяха да погледнат обширната столица.

Последваха Финският залив, архипелагът Або, Балтийско море, Швеция на ширината на Стокхолм, Норвегия на ширината на Християния. Само за десет часа две хиляди километра! Всъщност би могло да се помисли, че никоя човешка сила не е способна отсега нататък да задържи „Албатрос“, сякаш резултантата от неговата проекционна сила и земното привличане го поддържаха в неизменна траектория около земното кълбо.

Корабът се забави точно над прочутия Рюканфоски водопад в Норвегия. Густа, чийто връх господства над възхитителната област

Телемарк е като огромен пограничен камък, зад който не бива да се ми-не на запад.

От тази точка „Албатрос“ полетя на юг, без да изменя скоростта си.

А какво правеше Фрайколин по време на този невероятен полет? Фрайколин седеше безмълвен в кабината и се мъчеше да спи колкото може повече, с изключение на часовете за ядене.

Франсоа Тапаж му правеше компания и се надсмиваше над страховете му.

– Е, моето момче – му казваше той, – значи не викаш вече?... Не бива да се стесняваш!... Само ще повисиш два часа!... А?... При скоростта, с която летим, каква превъзходна въздушна баня за ревматични!

– Като че ли всичко се руши! – повтаряше Фрайколин.

– Може би, мой славни Фрай! Но ние летим толкова бързо, че няма да можем дори да паднем!... Ето кое е утешителното.

– Мислите ли?

– Честна гасконска!

За да кажем истината, без да преувеличаваме нищо като Франсоа Тапаж, благодарение на тази бързина работата на подемните витла беше облекчена. „Албатрос“ се носеше над въздушните пластове като ракета.

– И дълго ли ще караме така? – запита Фрайколин.

– Дълго ли?... О, не дълго – отговори готвачът. – Чисто и просто цял живот.

– Ах, ах! – завайка се пак негърът.

– Дръж се, Фрай, дръж се! – извика тогава Франсоа Тапаж. – Защо-то, както казват у нас, господарят ще те изпрати, дето ти е мястото.

И Фрайколин започна да преглъща въздишките си с двойните заль-ци, които пхаше в устата си.

През това време Чичо Прюдънт и Фил Евънс, които не бяха свикнали да говорят празни приказки, взеха важно решение. Съвсем ясно беше, че не могат да избягат. При положение, че беше невъзможно да стъпят на земното кълбо, защо да не направят така, че жителите му да узнаят какво се е случило с председателя и секретаря на института „Уелдън“ след тяхното изчезване, от кого са били отвлечени, на борда на каква летателна машина бяха задържани като затворници и да предизвикат може би – по какъв ли начин, велики боже! – смел опит от страна на техните приятели да ги измъкнат от ръцете на този Робюр.

Да пишат?... Как? Можеха ли да подражават на моряците в беда, които пхват в бутилка писмо, обозначавайки мястото на корабкруше-нието, и я хвърлят в морето.

Но тук морето беше въздухът. Бутилката не би могла да плува по него. Ако не падне точно върху някой минувач и не му спука главата, съществуваше опасност да не я намерят никъде.

Тъй или иначе, двамата балонисти нямаха друг избор и тъкмо се готвеха да пожертвуват една от бутилките на кораба, когато на Чичо Прюдънт му хрумна друго. Той смъркаше енфие, както е известно, и нека простим този дребен недостатък на един американец, който би могъл да има и много по-големи недостатъци. Така че той имаше табакера, която сега беше празна. Тази табакера беше алуминиева. Ако я хвърлеха и я намереше някой честен човек, той щеше да я прибере; ако я прибереше, щеше да я отнесе в полицията и там щяха да се запознаят със съдържанието на документа, в който се изясняваше положението на двете жертви на Робюр Покорителя.

Така и направиха. Бележката беше къса, но казваше всичко, и в нея беше написан адресът на института „Уелдън“ с молба да бъде предадена там.

Чичо Прюдънт пхна листчето и завърза табакерата с дебело вълнено парче, за да не се отвори при падането или да се счупи на земята. Оставаше само да се чака удобен случай.

Всъщност най-мъчната част по време на този невероятен полет над Европа беше да излязат от кабината, да се изкачат на платформата с риск да бъдат отнесени от вятъра, и при това да извършат всичко тайно. От друга страна, табакерата не биваше да падне в море, залив, езеро или друг воден басейн, защото така щеше да се загуби.

Не беше невероятно по този начин двамата балонисти да успеят да влязат във връзка с обетованата земя.

Само че беше светло. По-добре беше да изчакат нощта, за да излязат от кабината при някое намаление на скоростта или някоя почивка. Може би тогава щяха да успеят да се доберат до платформата и да хвърлят скъпоценната табакера над някой град.

Но дори когато всичките тези условия бяха налице, планът не можа да бъде осъществен, поне този ден.

След като напусна Норвегия, прелитайки над Густа, „Албатрос“ се беше отправил на юг. Той летеше точно по нулевия меридиан, който в Европа е Парижкият меридиан. Така че мина над Северно море не без да предизвика съвсем естествено удивление по бордовете на хилядите кораби, които извършват крайбрежно плаване между Англия, Холандия, Франция и Белгия. Ако табакерата не улучеше палубата на някой от тези кораби, имаше изгледи да отиде на дъното. Чичо Прюдънт и Фил

Евънс бяха принудени да чакат по-благоприятен момент. И както ще видим по-долу, скоро им се представи великолепен случай.

В десет часа вечерта „Албатрос“ достигна бреговете на Франция близо до Дюнкерк. Нощта беше много тъмна. За миг проблесна фарът на Гри Не, който кръстоса светлините си със светлините на Дувър от единия до другия бряг на Па дьо Кале. После „Албатрос“ полетя над френската територия, държейки се на средна височина – хиляда метра.

Скоростта му не беше изменена. Той прелиташе като бомба над градове, селища, села, многобройни в тези богати провинции на Северна Франция. След Дюнкерк, следвайки все Парижкия меридиан, премина над Дулан, Амиен, Крей, Сен Дьони. Нищо не го отклони от набеязаната права линия. Така към полунощ той достигна Града светлина, който заслужава това име дори когато жителите му спят или би трябвало да спят.

По каква странна прищявка изобретателят реши да направи почивка над Париж? Не е известно. Но, тъй или иначе, „Албатрос“ се спусна само на няколко фута от града. Тогава Робюр излезе от кабината си и целият екипаж също излезе да подиша малко чист въздух на платформата.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс нямаха никакво намерение да изпуснат великолепния случай, който им се беше представил. След като излязоха от кабината, те се помъчиха да останат насаме, за да се възползват от най-благоприятния момент. Главното беше да не ги видят.

„Албатрос“, подобен на гигантски бръмбар рогащ, летеше тихо над големия град. Той премина над булевардите, ярко осветени от Едисъновите крушки. До кораба долиташе шумът от колите, които все още тропяха по улиците, и грохотът на влаковете върху многобройните релси, водещи до Париж. После полетя на височината на най-големите паметници, сякаш искаше да блъсне купола на Пантеона или кръста на Пале дез Енвалид. След това прелетя над двата върха на Трокадеро до Айфеловата кула на Марсово поле, чийто огромен рефлектор заливаше с електрическа светлина цялата столица.

Тази въздушна разходка, това нощно скитане продължи около час. Нещо като почивка във въздуха, преди да се отправят на безкрайно пътешествие.

Възможно е също така изобретателят Робюр да желал да покаже на парижани метеора, чиято тайна не бяха отгатнали техните астрономи. Пуснаха в действие прожекторите на „Албатрос“. Два блестящи снопа озариха площадите, градинките, парковете, дворците и шестдесетте

хиляди къщи на града, разпръсквайки огромни светли лъчи от единия до другия край на небето.

Този път видяха „Албатрос“ и не само го видяха, но го и чуха. Защото Том Търнър, надул своята тръба, изпрати над града гръмко приветствие. В този миг Чичо Прюдънт се наведе над перилата, разтвори ръка и пусна табакерата...

Почти веднага след това „Албатрос“ бързо се издигна.

Тогава парижкото небе се огласи от мощно „ура“, изтръгнато от все още многобройната тълпа по булевардите, изпълнено с удивление „ура“ в чест на фантастичния метеор.

Внезапно прожекторите на въздушния кораб угаснаха и той, отново обгърнат от мрак и тишина, полетя със скорост двеста километра в час.

Това беше всичко, което успяха да видят от френската столица.

В четири часа сутринта „Албатрос“ беше прелетял косо над цялата страна. После, за да не губи време да преминава над Пиренеите и Андите, той се понесе над Прованс до нос Антиб. В девет часа стражите на „Сан Пиетро“ в Рим останаха изумени, като го видяха да прелита над Вечния град. Два часа след това, достигнал над Неаполския залив, той се полюшна за миг сред димящите кълба на Везувий. Най-сетне, като прелетя напреко Средиземно море, още в първите следобедни часове бе забелязан от бреговете караули на Гулет на туниското крайбрежие.

След Америка – Азия! След Азия – Европа! Повече от тридесет хиляди километра, които тази чудна машина беше изминала за по-малко от двадесет и три дни!

И ето че сега тя полетя над изследваните и неизследваните области на африканската земя.

Може би искате да узнаете какво стана с прословутата табакера след падането?

Тя падна на улица Риволи пред дом номер двеста и десет, точно по време, когато тази улица беше безлюдна. На другия ден я прибра една честна метачка, която побърза да я отнесе в полицейския участък.

Там отначало я взеха за адска машина, развързаха я, отвиха я и я отвориха изключително предпазливо.

И внезапно избухна един своего рода взрив... Страшно силна кихавица, която полицейският комисар не можа да сдържи.

Тогава измъкнаха документите от табакерата и за общо изумление пречетоха следния текст:

„Чичо Прюдънт и Фил Евънс, председател и секретар на института «Уелдън» във Филаделфия, отвлечени с въздушния кораб «Албатрос»

на изобретателя Робюр.

С молба да се направи достояние на приятели и познати.

ЧП и ФЕ“

По такъв начин необяснимото явление най-сетне бе обяснено на жителите на двата свята. Така беше върнато спокойствието на учените от многобройните обсерватории, които работеха по повърхността на земното кълбо.

Дванадесета глава в която изобретателят Робюр действа така, като че ли желае да съперничи за една от наградите „Монтион“²⁰

На този етап от околусветското пътешествие на „Албатрос“, разбира се, можем да си зададем следните въпроси:

Кой беше този Робюр, когото дотук знаем само по име? Цял живот ли прекарва във въздуха? Никога ли не си почива неговият въздушен кораб? Има ли той убежище на някое недостъпно място, където, ако не се нуждае от почивка, поне може да попълни провизиите си? Би било чудно, ако не е така. Дори най-могъщите представители на пернатите имат винаги място за отдых или гнездо някъде.

Както и въпросът, какво смята да прави изобретателят със своите двама отегчителни пленници? Дали има намерение да ги държи в своя власт, да ги осъди на вечно летене? Или след като ги разходи още над Африка, Южна Америка, Остралазия, Индийския, Атлантическия и Тихия океан, за да ги убеди въпреки желанието им, ще им върне свободата с думите:

– А сега, господа, надявам се, че ще проявявате по-малко недоверие към машините, „по-тежки от въздуха“.

Невъзможно е още да се отговори на тези въпроси. Те са тайна на бъдещето. Може би един ден ще бъдат изяснени.

Но тъй или иначе, птицата Робюр не тръгна да търси гнездо по северната граница на Африка, а предпочете да прекара края на деня над Тунис от нос Бон до нос Картаген, летейки ту по-бавно, ту по-бързо според прищевките си. Малко след това той се насочи към вътрешността и мина над възхитителната долина на Меджерда, придържайки се към жълтите ѝ води, губещи се между кактуси и олеандри. Колко много от стотиците папагали, накацали по телеграфните жици, сякаш чакат телеграмите, за да ги отнесат на крилата си, се разхвърчаха при приближаването му!

С настъпването на нощта „Албатрос“ премина над границите на Крумирия и ако беше останал поне един крумириец, той сигурно веднага е паднал по очи на земята при появата на този гигантски орел,

20. Награди за великодушие и честност. Б. пр.

призовавайки аллах.

На другата сутрин прелетяха над Бон и прелестните хълмове в околностите му; после над Филипвил, истински малък Алжир с новите си сводести кейове и великолепните си лозя, чиито зелени лозници покриват цялото това поле, сякаш отрязано от землищата на Бордо или Бургундия.

Тази разходка от петстотин километра над Голяма и Малка Кабилия завърши към обед в Алжирска Казба. Каква гледка се откри пред пътниците на въздушния кораб. Откритият залив между нос Матифу и нос Пескад, крайбрежието, застроено с дворци, джамии, вили, своеобразните долини, покрити с наметки от лозя, Средиземно море, тъй синьо и набраздено от презокеански кораби, които приличат на лодки! И тъй до живописния Оран, чиито жители, закъснели в градините си на крепостта, видяха „Албатрос“ да се смесва с първите вечерни звезди.

Ако Чичо Прюдънт и Фил Евънс питаха по каква прищявка изобретателят Робюр разхожда техния летящ затвор над Алжир – сякаш продължение на Франция от другата страна на морето, заслужило името френско езеро, – те трябваше да признаят, че желанието му е задоволено два часа след залез слънце. Едно завъртане на кормилото и кормчията отведе „Албатрос“ на югоизток, а на другия ден, след като прелетяха планинската област Тел, видяха как дневното светило се издига над пясъците на Сахара.

Ето какъв беше маршрутът на 8 юли. Полет над малкото селище Жеривил, създадено като Лагхуат на границата на пустинята, за да улесни по-нататъшното покоряване на Сахара. Преминаване през прохода Шилен, не без известна трудност, срещу доста силен вятър. Полет над пустинята – бавно над зелените оазиси или ксури, или с голяма бързина, надминаваща летежа на брадатите орли. Неведнъж се наложи да стрелят срещу тези страшни птици, които на ята по дванадесет или петнадесет дръзко се спускаха върху въздушния кораб за голям ужас на Фрайколин.

Но докато брадатите орли можеха да отговарят само с ужасни крясъци и чукане с клюнове или с крака, туземците, не по-малко диви от тях, не пестяха куршумите си, особено когато корабът премина над планината Сел, чието зелено и виолетово туловище прозира дори под бялата наметка. Тогаво полетяха над великата Сахара. Там все още се виждаха остатъците от биваците на Абд ел Кадер. Тук е все така опасно за европейския пътник, особено в съюза на Бени Мзал.

„Албатрос“ трябваше да се издигне в горните атмосферни слоеве,

за да избегне пристъпа на самума, който разнасяше вълни от червеникав пясък по земната повърхност, като силен прилив на океана. Най-сетне пустинните плата на Шебка разкриха пластове червеникава лава чак до свежата зелена долина на Аин Масин. Мъчно би могъл човек да си представи по-разнообразни области, които погледът може да обгърне едновременно. След хълмове, покрити с дървета и храсти – дълги сивкави извивки, драпирани като гънките на арабски бурнус, чиито чудесни чупки правят почвата неравна. В далечината се появиха уеди с клокочещи води, палмови гори, малки къщици, насаждали върху някой хълм около джамията, и между другите джамията Метлоти, където живурка един религиозен вожд, великият марабу Сиди Шик.

Преди да настъпи нощта, изминаха няколко километра над равна област, набраздена с големи дюни. Ако „Албатрос“ би пожелал да направи почивка, можеше да се приземи в оазиса Уаргла, сгушен в голяма палмова гора. Скоро се показа градът с трите си квартала, със стария дворец на султана, нещо като укрепена Казба, с къщите си, построени от тухли, които слънцето си беше поставило за задача да опече, и с артезианските си кладенци, прокопани в долината, където въздушният кораб би могъл да попълни запасите си от вода. Но поради необикновената скорост водата, наляна от Хидаспа, в долината на Кашмир, все още пълнеше буретата.

Дали арабите, мозабитите и негрите, които делеяха помежду си оазиса Уаргла, бяха видели „Албатрос“? Сигурно, понеже го приветстваха със стотици пушечни изстрели, но куршумите падаха, без да го засегнат.

После се спусна нощта, тихата нощ на пустинята, чиито тайни така поетично разкри Фелисиен Давид.

През следващите часове летяха на югозапад, пресичайки пътищата на Ел Голеа, единият от които беше изследван през 1859 година от безстрашния французин Дювейрие.

Цареше непрогледен мрак. Не се виждаше нищо от железопътната линия през Сахара, която се строеше по проект на Дюпоншел – дълга желязна лента, която трябваше да свърже Алжир с Томбукут през Лагуат и Гардаи и да достигне по-късно до Гвинейския залив.

„Албатрос“ навлезе в екваториалната област, отатък Тропика на Рака. На хиляда километра от северната граница на Сахара той прелетя над пътя, където майор Ленг намери смъртта си през 1846 година; после над пътя на керваните от Мароко до Судан и над тази част от пустинята, в която мародерстват туарегите, пътниците му чува тъй наречените „пещи пясъци“, тих, жален шепот, който сякаш се изтръгва от земята.

Едно-единствено приключение им се случи – вдигна се облак скалци, които нападаха в такова количество на борда, че въздушният кораб беше заплашен от „потъване“. Веднага побързаха да изхвърлят този свръхтовар с изключение на няколко кестончета, които Франсоа Тапаж остави за храна. Той ги приготви така вкусно, че Фрайколин забрави за миг вечните си вайкания.

– Също като скаридки са! – заяви той.

Бяха на хиляда и осемстотин километра от оазиса Уаргла, почти на северната граница на голямото кралство Судан.

Към два часа следобед се показа град, разположен на завоя на голяма река. Тази река беше Нигер, а градът – Томбукту.

Досега тази африканска Мека беше посещавана само от пътешественици на Стария свят – батувовци, казановци, имбертовци, монгопарковци, адамовци, ленговци, кайсеновци, бартовци, ленцовци, но този ден по превратностите на най-странната авантюра двама американци щяха да могат да говорят за нея *de visu*, *de audito* и дори *de olfactu* при завръщането си в Америка, ако изобщо някога се върнеха.

De visu, защото погледът им обхващаше всичките върхове на триъгълника от пет до шест километра, който образува градът; *de audito*, защото този ден имаше пазар и се чуваше страшен шум; *de olfactu*, защото обонятелният нерв не можеше да не бъде неприятно раздразнен от миризмите на площад Юбу Камо, където близо до двореца на древните царе Соманс се издигат халите за месо.

Във всеки случай изобретателят не намери за нужно да съобщи на председателя и секретаря на института „Уелдън“, че ще имат за последен път щастие да съзерцават царицата на Судан, сега във властта на турците от Таганет.

– Господа, Томбукту! – каза той със същия тон, с който преди дванадесет дни им беше казал: „Индия, господа!“

После продължи:

– Томбукту се намира на осемнадесет градуса северна ширина и на пет градуса и петдесет и шест секунди западна дължина по Парижкия меридиан и със знак за двеста четиридесет и пет метра над морското равнище. Важен град, с дванадесет до тринадесет хиляди жители, известен някога с разцвета на изкуството и науката! Може би ще проявите желание да спрем за няколко дни в него?

Подобно предложение изобретателят можеше да направи само иронично.

– Но – поде той – ще бъде опасно за чужденци сред негрите,

берберите, фуланите и арабите, които го населяват, особено като прибавя, че пристигането с въздушен кораб би могло да не им се понарави.

– Господине – отговори Фил Евънс със същия тон, – за да изпитаме удоволствието да ви напуснем, ние с удоволствие бихме рискували да бъдем зле приети от тези туземци. Затвор за затвор, по-добре Томбукту, отколкото „Албатрос“!

– Въпрос на вкус – възрази изобретателят, – във всеки случай не бих се впуснал в подобна авантюра, защото отговарям за сигурността на гостите, които ми правят честта да пътуват с мене...

– Значи вие, изобретателна Робюр – намеси се Чичо Прюдънт, не можейки повече да сдържи негодуванието си, – не се задоволявате да бъдете само наш тъмничар? Към покушението прибавяте обида?

– О, аз по-скоро се пошегувах.

– Има ли оръжие на борда?

– Да, цял арсенал.

– Два пистолета са достатъчни, един за мене, господине, и един за вас.

– Дуел! – извика Робюр. – Дуел, който би могъл да завърши със смърт за единия от нас!

– И който ще завърши точно така!

– Не, господин председателю на института „Уелдън“! Предпочитам да ви запазя жив!

– За да се подсигурите, че ще живеете и вие самият! Много благодарно.

– Благодарно или не, така ми се нрави. Свободен сте да мислите каквото искате и да се оплаквате на когото ви е угодно, стига да можете.

– Вече е направено, изобретателю Робюр!

– Наистина ли?

– Да не би да беше много мъчно да пуснем една бележка, докато прелитаме над обитаваните части на Европа?

– Нима бихте го направили? – извика Робюр, обзет от неудържим гняв.

– Ами ако сме го направили?

– Ако сте го направили... заслужавате...

– Какво, господин изобретател?

– Да отидете при бележката си през борда!

– Хвърлете ни тогава! – извика Чичо Прюдънт. – Направихме го.

Робюр пристъпи към двамата балонисти. По негов знак бяха дотичали Том Търнър и още няколко души от екипажа. Да! Изобретателят

изпитваше бясно желание да приведе в изпълнение заплахата си и очевидно от страх да не се поддаде на желанието си бързо влезе в кабината си.

– Чудесно! – каза Фил Евънс.

– А това, което той не се реши да извърши – заяви Чичо Прюдънт, – ще го направя аз! Да, ще го направя!

В това време населението на Томбуку се тълпеше по площадите, по улиците, по терасите на къщите, построени амфитеатрално. Както в богатите квартали Санкор и Сарахама, така и в жалките конусообразни колиби на Рагиди ходжите отправяха от минаретата най-страшни проклетия срещу въздушното чудовище. Но те бяха по-безвредни и от куршумите.

Чак до пристанището Кабара, на завоя Нигер, всички бяха в движение. Така че ако „Албатрос“ се приземеше, щеше да стане на парчета.

На няколко километра шумни ята щъркели, кеклици и ибиси придружаваха кораба, премервайки скоростта си с него; но той летеше по-бързо и те скоро изостанаха.

Когато настъпи вечерта, се чу мучене на многобройни стада слонове и биволи, които пасяха по тази земя, наистина невероятно плодородна.

За двадесет и четири часа под „Албатрос“ се разгърна цялата област, затворена в завоя на Нигер между нулевия меридиан и втория градус.

Наистина, ако някой географ имаше на разположение подобна машина, с каква лекота би направил топографска карта на тази страна, определяйки височината, течението на реките и техните притоци, обозначавайки положението на градовете и селата! Тогава по картите на Централна Африка биха изчезнали белите петна, пунктираните линии и всичките неясни обозначения, които довеждат до отчаяние картографите.

На 11 юли сутринта „Албатрос“ прелетя над планините на Северна Гвинея, притисната между Судан и Гвинеийския залив. На хоризонта се появиха смътните очертания на планината Конг в кралство Дахомей.

След като отминаха Томбуку, Чичо Прюдънт и Фил Евънс установиха, че се движат все в посока от север към юг. От това те заключиха, че ако скоростта не се промени, ще стигнат шест градуса по-нататък, до екватора. Дали „Албатрос“ отново ще напусне континента, за да полети не вече над Берингово, Каспийско, Северно или Средиземно море, а над Атлантическия океан.

Подобна перспектива не можеше да успокои двамата балонисти,

тъй като изгледите за бягство ставаха съвсем нищожни.

Междувременно „Албатрос“ забавяше ход, като че се колебае, преди да напусне африканската земя. Дали изобретателят не смяташе да се върне назад? Не! Само че вниманието му беше привлечено от страната, над която летяха сега.

Известно е, а и той го знаеше, че това е Дахомей, едно от най-могъщите кралства по западното крайбрежие на Африка. Достатъчно силно, за да може да се бори със съседното му кралство – на аскантите, то все пак заема малка територия – сто и двадесет левги на юг и на север и шестдесет на изток и на запад; затова пък населението му наброява седем до осемстотин хиляди жители след присъединяването на независимите територии на Ардра и Уайда.

Макар че не е голямо, говори се често за кралство Дахомей. То е прочуто със страшните жестокости, с които се отличават годишните му празненства, с човешките жертви, с ужасните хекатомби, предназначени да почетат владетеля, който си отива, и владетеля, който идва на негово място. За знак на голяма вежливост се смята, когато кралят на Дахомей приема посещението на някоя важна личност или чуждестранен посланик, да му направи изненада с десетина отрязани в негова чест глави, и то отрязани от самия министър на правосъдието – мингана, който чудесно изпълнява задълженията си на палач.

По времето, когато „Албатрос“ преминаваше над границата на Дахомей, владетелят Бахаду беше умрял и цялото население щеше да присъствува на възкачването на престола на неговия приемник. Затова имаше такова голямо движение в цялата страна, движение, което не беше убягнало на Робюр.

Действително дълги върволици дахомей от селата се отправяха към Абоме, столицата на кралството. Добре поддържани пътища, които се виеха между обширни равнини, обрасли с гигантски треви, необятни поля с маниока, великолепни палмови, кокосови, мимозови, портокалови и мангови гори – ето каква беше страната, чиито ухания достигнаха до „Албатрос“, докато хиляди най-различни папагали излитаха изпод зеления свод.

Изобретателят, наведен над перилата, потънал в размишления, разменяше само от време на време по някоя дума с Том Търнър.

Като че ли „Албатрос“ досега не беше удостоен с честта да привлече вниманието на тези движещи се маси, обикновено невидими под плътния купол на дърветата. Това се дължеше несъмнено на факта, че летеше на доста голяма височина, сред леки облаци.

Към единадесет часа сутринта най-сетне се показа столицата, заобиколена със стени, опасана с ров, дълъг дванадесет мили, с широки, прави улици, прокарани по равната почва, и с голям площад, в чийто северен край се намираше дворецът на краля. Над множеството дворцови постройките се издигаше тераса, недалеч от мястото за жертвоприношение. В празник от тази тераса хвърляха на народа пленниците, завързани в раkitови кошове, и трудно е да си представи човек с какъв бяс тълпата разкъсваше на парчета тези клетници.

В част от дворовете, които разделят двореца на владетеля, са настанени четири хиляди жени воини, един от корпусите на кралската армия, и то не от най-страхливите.

Дори да съществуват съмнения има ли амазонки по реката, която носи същото име, за Дахомей по този въпрос няма спор. Едните носят сини ризи, син или червен ешарп, бели шалвари на сини ивици, бяла шапчица и патронташ, закрепен на пояса; другите, ловци на слонове, са въоръжени с тежки карабини и ками с късо острие и носят на главата си рога от антилопа, прикрепени с железен обръч; трети, артилеристките, са с туники, наполовина сини, наполовина червени, и са въоръжени с пушки с широко дуло и старинни лети топове; и най-сетне батальонът от млади момичета със сини туники и бели панталони, истински весталки, чисти като Диана и като нея въоръжени с лък и стрели.

Прибавете към тези амазонки пет-шест хиляди войници с шалвари и памучни ризи и пояс, препасан около кръста, и ще имате пълна представа за цялата армия на Дахомей.

Абоме беше този ден напълно безлюдна. Владетелят, кралската свита, мъжката и женската армия, населението, всички бяха напуснали столицата, за да отидат на няколко мили от нея в обширна равнина, заобиколена с великолепни дървета.

В тази равнина трябваше да се извърши възшествието на новия крал. Там в негова чест трябваше да бъде пролята кръвта на хиляди пленници, заловени в последните битки.

Беше около два часът, когато „Албатрос“ стигна над равнината и започна да се спуска сред облаците, които все още го скриваха от очите на дахомейците.

Там имаше около шестдесет хиляди души, дошли от всички краища на кралството, от Вида, Керапе, Ардра, Томбори, от най-отдалечените села.

Новият крал, мощен двадесет и пет годишен юначага, на име Бу Нади, се беше настанил на едно хълмче, залесено с кичести дървета.

Пред него се тълпеше новият му двор, мъжката армия, амазонките, неговият народ.

В подножието на хълма петдесетина музиканти свиреха на варварските си инструменти: слонови бивни, които издават дрезгави звуци, барабани с опъната сърнешка кожа, катуни, струнни инструменти, звънчета с железни езичета, бамбукови флейти, чиито пискливи звуци се носеха над всички останали. Освен това непрекъснато пукаха пушки и тромблони, гърмяха топове, чиито лафети отскачаха така, че едва не премазваха артилеристките, и най-сетне се вдигаше такава врява и всички крещяха така силно, че можеха да заглушат дори гръмотевиците.

В единия край на равнината, под надзора на войници, бяха наблъскани пленниците, определени да придружат на другия свят покойния крал, на когото смъртта не биваше да отнеме нито една от царствените му привилегии. При погребението на Гозо, баща на Бахаду, неговият син беше изпратил след него на онзи свят три хиляди души. Бу Нади не можеше да принесе по-малко жертви от своя предшественик. Не бяха ли необходими многобройни пратеници, за да съберат не само духовете, но и всички небесни гости, поканени да участвуват в шествието на божествения монарх?

Цял час държяха речи, слова и възхвали, прекъсвани от танци, изпълнени не само от професионалните баядерки, но също така и от амазонките, които влагаха в танца цялата си войнствена грация.

Наближаваше часът на жертвоприношенията. Робюр, който знаеше кървавите обичаи на дахомеите, не изпускате от поглед пленниците – мъже, жени и деца, определени за тая касапница.

Минганът стоеше в подножието на хълма. Той размахваше своя палачески ятаган, чиято дръжка беше тежка металическа птица, за да замахва по-силно.

Този път той не беше сам. Не би могъл да свърши толкова работа. Около него имаше стотина палачи, владеещи изкуството да отрязват глави с един замах.

В това време „Албатрос“ постепенно се приближаваше с намалена скорост на подемните витла. Скоро той излезе от облаците, които го скриваха, и на около сто метра от земята за първи път се появи над тълпите.

Обратно на това, което се случваше обикновено, кръвожадните туземци видяха в „Албатрос“ божество, слязло да отдаде почит на крал Бахаду.

Избухна неописуем възторг, безкрайни викове, шумни молебствия,

молитви, отправени към този свръхестествен крилат кон, който несъмнено идваше да вземе тялото на починалия крал и да го отнесе във висините на дахомейското небе.

В този миг първата глава хвъркна под ятагана на мингана. После стотици други пленници бяха доведени пред страшните палачи.

Внезапно от „Албатрос“ изтреща пушечен изстрел. Министърът на правосъдието падна по лице на земята.

– Добро попадение, Том! – каза Робюр.

– Ха!... В тълпата! – отговори помощникът му. Другарите му, въоръжени като него, бяха готови да стрелят при първия знак на изобретателя.

Но сред тълпата беше настъпил прелом. Туземците бяха разбрали. Това крилато чудовище не беше добър дух, а зъл дух, враждебен на добрия дахомейски народ. След като падна минганът, от всички страни се разнесоха викове за отмъщение. Почти веднага започнаха да стрелят.

Тези заплахи не попречиха на „Албатрос“ да се спусне смело почти на сто и петдесет фута от земята. Чичо Прюдънт и Фил Евънс, каквито и чувства да изпитваха към Робюр, не можеха да не се присъединят към подобна човечна проява.

– Да! Да освободим пленниците! – завикаха те.

– Точно такова е моето намерение – отговори изобретателят.

И двамата балонисти, както и целият екипаж, дадоха залп с автоматичните пушки на „Албатрос“, от които нито един куршум не отиде нахалост сред плътната човешка маса. Дори малкият бордов топ, поставен под най-остър ъгъл, изпрати няколко картеча, които направиха чудо.

Пленниците, без нищо да разбират от тази помощ, дошла им от небето, разкъсаха въжетата, докато войниците отвърщаха на огъня на въздушния кораб. Предното витло беше засегнато от един куршум, докато няколко други удариха корпуса на кораба. Фрайколин, скрит в най-тъмния ъгъл на кабината си, едва не бе ударен с куршум през стената.

– А, още им се иска! – извика Том Търнър.

И той се спусна в помещението с амунициите, откъдето се върна с дузина динамитни патрони, които раздаде на всички. По команда на Робюр куршумите бяха изстреляни над хълма; докосвайки почвата, те избухваха като малки снаряди.

Какво поражение за краля, за двора, за армията, за народа, в плен на ужас, който напълно оправдаваше подобна намеса! Всички бяха потърсили убежище под дърветата, докато пленниците бягаха, без никой дори да помисли да ги преследва.

Така бяха развалени празниците в чест на новия крал на Дахомей.

Така Чичо Прюдънт и Фил Евънс узнаха с каква сила разполага подобна машина и какви услуги би могла да прави на човечеството.

Най-сетне „Албатрос“ се издигна спокойно на средна височина; той прелетя над Уайда и скоро загуби от поглед този див бряг, който югозападните ветрове заобикалят с непрестъпни вълни.

„Албатрос“ летеше над Атлантическия океан.

Тринадесета глава

в която Чичо Прюдънт и Фил Евънс прелитат над цял един океан, без да страдат от морска болест

Да, Атлантическият океан! Страхове на двамата балонисти се бяха оправдали. Впрочем Робюр като че ли не изпитваше ни най-малко безпокойство да лети над необятния океан. Това съвсем не го занимаваше, нито пък хората му, които очевидно имаха опит в такива пътешествия. Сега те спокойно бяха заели местата си. Никакви кошмари не смущаваха съня им.

Накъде летеше „Албатрос“? Дали не правеше околосветско пътешествие, както беше казал изобретателят? Тъй или иначе, то все пак, трябваше да свърши някъде. Недопустимо беше Робюр да прекарва целия си живот във въздуха на борда на въздушния кораб и да не се приземява никога. Как би могъл да подновява запасите от храна и муниции, да не говорим за маслата, необходими за машините? Беше невъзможно той да няма някъде убежище, пристанище за отдых, ако искате, в някое затънтено и непристъпно място на земното кълбо, където „Албатрос“ можеше да поднови запасите си. Да прекъсне връзките си с всички земни обитатели, защо не, но с всички точки на земната повърхност едва ли!

В такъв случай къде се намираше това убежище? От какво се беше ръководил изобретателят при избора му? Дали не го чакаха хора, чийто началник беше той? Можеше ли да подменя там екипажа си? И преди всичко защо тези хора с различен произход бяха свързали съдбата си с неговата? Откъде имаше толкова средства, за да може да построи такава скъпа машина, чието устройство се пазеше в тайна? Наистина нейното поддържане като че ли не струваше много. На борда на кораба всички живееха общо като семейство, като щастливи хора, които не крият щастieto си. В края на краищата, кой беше тоя Робюр, откъде идваше? Какво беше миналото му? Толкова загадки е невъзможно да бъдат решени, а обектът на тези загадки очевидно никога нямаше да се съгласи да даде разрешението им.

Нека не се учудваме, че това положение, изпълнено с неразрешими проблеми, дразнеше до крайна степен двамата балонисти. Да се чувствуват така, понесени в неизвестността, да не виждат никакъв изход от

подобно приключение, да се съмняват дори, че някога ще дойде края му, да са осъдени на вечно въздухоплаване, наистина нима това не беше достатъчно да подтикне към някоя страшна крайност председателя и секретаря на института „Уелдън“?

А в това време от вечерта на 11 юли „Албатрос“ летеше над Атлантическия океан. На другия ден, щом слънцето изгря, той се издигна над тази кръгообразна линия, където се сливат небето и водата. Нито следа от земята, докъдето поглед стига. Африка беше изчезнала на север.

Когато Фрайколин се реши да излезе от кабината си и видя морето под себе си, пак го обзе ужасен страх. „Под себе си“ не е точната дума, по-правилно е да се каже „около себе си“, защото наблюдателят от висините изпитва усещането, че го заобикаля от всички страни, а хоризонтът, издигнат на нивото на очите му, сякаш отстъпва без някой да може да достигне края му.

Разбира се, Фрайколин не можеше да си обясни физически този факт, но го чувствуваше морално. Това беше достатъчно, за да предизвика в него „този ужас пред бездната“, от който някои хора, дори смели иначе, не могат да се освободят. Във всеки случай от предпазливост негърът не посмя да започне пак да се вайка. Със затворени очи, опипвайки с ръце, той се прибра в кабината си с намерението да остане там колкото може повече.

Всъщност върху триста седемдесет и четирите милиона и петстотин и шест хиляди и деветстотин и дванадесет квадратни километра, които представляват водната повърхност, Атлантическият океан заема четвърт част.²¹ Впрочем изобретателят като че ли не бързаше особено много. Той не даваше заповед да се увеличи скоростта. А и „Албатрос“ не би могъл да лети със същата скорост, с която беше летял над Европа – двеста километра в час. В тази област, където господствуват югозападни течения, имаше насрещен вятър и макар да беше още слаб, не можеше да не се съобразят с него.

Най-новите трудове на метеоролозите, подкрепени с многобройни наблюдения, дават възможност да се установи, че в тази междутропическа зона се събират пасати било към Сахара, било към Мексиканския залив. А във от областта на безветрието те идват от запад и духат към Африка или идват от изток и духат към Новия свят, докато трае горещият сезон.

„Албатрос“ не желаше да се бори с насрещните ветрове с цялата

21. Повърхността на Земята е 136 051 377 кв. км. Б. фр. изд.

сила на двигателните си витла. Той се задоволи с умерена скорост, която всъщност надвишаваше скоростта на най-бързите презокеански параходи.

На 13 юли въздушният кораб прелетя над екватора, което бе съобщено на целия екипаж.

Така Чичо Прюдънт и Фил Евънс узнаха" че напускат северното полукълбо и навлизат в южното. Това преминаване на екватора не бе съпроводено с тържествени обреди, както правят екипажите на някои военни и търговски параходи.

Само Франсоа Тапаж изля една пинта²² вода във врата на Фрайколин; но тъй като това кръщение беше последвано от няколко чашки джин, негрът изяви готовност да преминава колкото пъти искат екватора, стига да не се намира на гърба на механична птица, която никак не му вдъхваше доверие.

Сутринта на 15 юли „Албатрос“ прелетя между островите Възнесение и Света Елена, по-близо до Света Елена, чиито високи планини се появиха на хоризонта още преди няколко часа.

Ако по времето, когато Наполеон беше във властта на англичаните, беше съществувала машина, подобна на въздушния кораб на изобретателя Робюр, Хъдзън Лоу²³, въпреки всичките предпазни мерки сигурно щеше да види как неговият знаменит пленник му се изплъзва по въздушните пътища!

Вечерта на 16 и 17 юли от „Албатрос“ забелязаха някакво странно явление в светлините на здрача. Ако бяха по на север, биха могли да помислят, че наблюдават северно сияние. Слънцето, залазвайки, разпръсна многоцветни лъчи, някои от които се обагриха в яркозелен цвят.

Дали беше облак от космически прах, през който преминаваше земята в този миг и който отразяваше последните дневни лъчи? Неколцина наблюдатели обясниха точно така здрачните светлини. Но тези учени не биха поддържали това обяснение, ако се озовяха на борда на въздушния кораб. Защото при по-внимателно изследване щяха да установят, че във въздуха се носят малки кристалчета пироксен, микроскопични стъкловидни телца, фини частички от магнитно желязо, подобни на веществата, които изхвърлят някои огнедишащи планини. След подобно нещо те не биха имали никакво съмнение, че изригващ вулкан е изпратил в простора този облак, чиито прозрачни частички предизвикваха

22. Стара мярка за течности, около литър. Б. пр.

23. Английски генерал, неумолим тъмничар на Наполеон на Света Елена. Б. пр.

наблюдаваното явление – облак, който въздушните течения държаха като полилей над Атлантическия океан.

Докато пътуваха над океана, наблюдаваха и други явления. От време на време някакви облаци придаваха на небето странен сив оттенък; когато прелитаха тази завеса от пари, по повърхността ѝ се появяваха грапавини от ослепително бели спирали, осеяни с малки втвърдени зрънца, което на тази ширина би могло да се обясни като образуване на град.

През нощта на 17 и 18 юли се появи лунна дъга, жълтозеленикава, която зависеше от положението на въздушния кораб между пълната луна и завесата от ситен дъжд, изпаряваше се още преди да докосне морето.

Можеше ли поради тези различни явления да се заключи, че ще има промяна на времето? Защо не. Но, тъй или иначе, вятърът, който духаше от югозапад след отлитането им от африканския бряг, беше започнал да утихва в областите около екватора. В тази тропическа зона беше извънредно горещо. Робюр нареди да се издигнат по-високо, за да потърсят прохлада. Освен това трябваше да се предпазят от отвесните слънчеви лъчи, тъй като те бяха непоносимо горещи.

Промяната във въздушните течения даваше възможност да се предположи, че отгатак екватора ще се озоват при други климатични условия. Трябва да се отбележи, че месец юли в южното полукълбо прилича на месец януари в северното, тоест в разгара на зимата. Ако „Албатрос“ се спуснеше по на юг, скоро щеше да изпита тези промени.

Впрочем морето вече „усещаше това“, както казват моряците. На 18 юли, след като прелетяха Тропика на Козирога, наблюдаваха друго явление, от което екипажът на всеки кораб би изпаднал в ужас.

По повърхността на океана се заредиха светещи вълни, които прииждаха със скорост не по-малка от шестдесет мили в час. Те се носеха, запазвайки помежду си дълги светли бразди. С настъпването на нощта силните им отблясъци достигнаха до „Албатрос“. Сега биха могли да помислят въздушния кораб за запален болид. Робюр никога не беше лелял над огнено море – студен огън, от който не беше необходимо да бягат, издигайки се във високите атмосферни слоеве.

Причината за това явление очевидно беше електричеството, защото не можеше да се обясни с пасаж от риби, които хвърлят хайвера си, или със слой от тези микроскопични животинки, чието натрупване произвежда фосфоресцирането.

Можеше да се предположи, че напрежението на атмосферното

електричество по това време беше много голямо.

И действително на другия ден, 19 юли, някой кораб би се озовал в опасно положение сред това море. Но „Албатрос“ си играеше с ветровете и вълните подобно на могъщата птица, чието име носеше. Ако не му се нравеше да лети над неговата повърхност като буревестниците, той можеше като орлите да намери спокойствие и слънце във висините.

В този момент преминаха четиридесет и седмия южен паралел. Сега денят траеше не повече от седем-осем часа и щеше още да намалява, колкото повече се приближаваха до Антарктида.

Към един часа следобед „Албатрос“ чувствително се спусна надолу, за да потърси по-благоприятно течение. Той летеше само на сто фута от повърхността на морето.

Времето беше тихо. Тук-таме по небето плуваха тежки черни облаци, издути в горната си част и завършващи с права хоризонтална линия. От тези облаци се отскубнаха удължени издатини, които сякаш се протягаха към клокочещата долу вода.

Изведнъж водата се устреми напред, приемайки формата на голяма електрическа крушка.

Само след миг „Албатрос“ беше подхванат от вихъра на силен смерч, придружен от двадесетина други, черни като мастило. За щастие въртенето на смерча беше противоположно на въртенето на подемните витла, иначе те биха прекратили движението си и въздушният кораб би полетял в морето; но той започна да се върти около себе си със страшна бързина.

Огромна опасност заплашваше „Албатрос“ и беше почти невъзможно да я предотвратят, защото изобретателят нямаше как да освободи машината от смерча, който я беше поел и я задържахше въпреки двигателните витла. Хората, отхвърляни от центробежната сила в двата края на платформата, трябваше да се заловят за перилата, за да не бъдат отнесени.

– Спокойствие! – извика Робюр.

То наистина беше необходимо, както и търпението.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс, които излязоха от кабината си, бяха отхвърлени на кърмата и едва не се преметнаха през борда.

„Албатрос“ се въртеше, следвайки движението на смерчовите, въртящи се със скорост, на която витлата биха могли да завидят. Тъкмо се изкубваше от единия, друг го подхващаше и всеки миг беше застрашен да се разглови и разпадне на парчета.

– Огън!... – извика изобретателят.

Тази заповед беше отправена към Том Търнър. Помощникът се беше заловил за малкия топ в средата на платформата, където центробежната сила не беше толкова силна. Той разбра мисълта на Робюр. На часа дръпна затвора на топа, измъкна от сандъчето, прикрепено за лафета, един снаряд и го пхна вътре. Раздаде се изстрел и внезапно всички смерчове се откъснаха от облачния таван, който те сякаш носеха на върха си.

Сътресението на въздуха се оказа достатъчно да разбие смерча и огромният облак, изливайки се в дъжд, набразди хоризонта с вертикални ивици, огромна течна мрежа, простряна от морето до небето. Най-сетне свободен, „Албатрос“ побърза да се издигне на няколко метра.

– Повреди на борда? – запита изобретателят.

– Няма – отговори Том Търнър. – Дано само подобни игри на пумпал не се повтарят!

Действително около десетина минути „Албатрос“ беше застрашен от гибел. Ако не беше така изключително здрав, щеше да загине във вихъра на смерчовете.

Колко дълги бяха часовете над Атлантическия океан, когато нищо не нарушаваше еднообразието им! Дните непрекъснато намаляваха и студът се усилваше. Чичо Прюдънт и Фил Евънс почти не виждаха Робюр. Затворен в своята кабина, изобретателят коригираше пътя, пунктираше по картите Посоката, определяше точното местонахождение на въздушния кораб всеки път, когато беше възможно, отбелязваше указанията на барометрите, термометрите, хронометрите и най-сетне вписваше в бордовата книга всичко, което се бе случило по време на пътешествието.

Колкото до двамата балонисти, добре облечени и загърнати, те непрекъснато се мъчеха да открият поне ивица земя на юг.

От своя страна, по поръка на Чичо Прюдънт, Фрайколин се опитваше да измъкне от готвача някоя подробност за изобретателя. Но как да вярваш на Това, което разправяше гасконецът Франсоа Тапаж. Според неговите думи, Робюр ту беше бивш министър на република Аржентина, ту началник на Адмиралтейството, ту президент на Съединените щати в оставка, ту испански генерал на разположение, Ту вицецрал на Индия, който си потърсил още по-високо положение в облаците. Ту притежаваше милиони от грабежите, извършени с неговата машина, за което бил осъден на публично наказание, ту се беше разорил от създаването на тази машина и сега бил принуден да предприеме платени полети, за

да възстанови парите си. Колкото до въпроса дали някога ще спре някъде – не. Но той имал намерение да отиде на Луната и ако намерел някое място, което да му хареса, щял да остане там.

– Е, какво ще кажеш, Фрай, приятелю мой! Ще ти бъде ли приятно да отидеш да видиш какво става там горе?

– Няма да отида!... Отказвам!... – отговаряше глупакът, който вземаше за сериозни всичките тези измислици.

– А защо, Фрай, защо? Ще те оженим за някоя млада и хубава лунна жителка... Ще станеш родоначалник на негрите на Луната!

Когато Фрайколин предаваше тези неща на господаря си, на него му ставаше ясно, че няма да може да узнае нищо за Робюр. И започна да замисля планове за отмъщение.

– Фил – каза той един ден на своя колега, – нали вече се доказва, че всяко бягство е невъзможно?

– Невъзможно, Чичо Прюдънт.

– Така да е! Но всеки човек може да се разпорежда със себе си и ако трябва да жертвува живота си...

– Ако трябва да жертвувам живота си, колкото по-скоро, толкова по-добре – отговори Фил Евънс, който, колкото и студен да беше по темперамент, не можеше да издържи повече. – Да! Време е да свършим с това!... Къде отива „Албатрос“?... Ето го, че прелита направо Атлантическия океан и ако държи тази посока, ще достигне крайбрежията на Патагония, а след това бреговете на Огнена земя... И после?... Ще полети ли над Тихия океан, или ще отиде да търси приключения към континента на Южния полюс?... Всичко можем да очакваме от този Робюр!... Тогава ще бъдем загубени!... Така че имаме право на законна отбрана и ако трябва да загинем...

– Нека не бъде – продължи Чичо Прюдънт, – преди да сме отмъстили, преди да сме унищожили тази машина заедно с всички, които са на борда ѝ.

Двамата балонисти бяха стигнали дотук от безсилен гняв и натрупана злоба. Да! Щом е необходимо, щяха да се пожертвуват, за да унищожат изобретателя и тайната му! И така чудният кораб, чието неоспоримо превъзходство във въздухоплаването те бяха принудени да признаят, щеше да просъществува само няколко месеца.

Тази мисъл така се беше врязала в главите им, че те мислеха вече само как да изпълнят намерението си. Но как да постъпят? Като се доберат до някои от експлозивите, които се намират на борда, и хвърлят машината във въздуха? Но затова трябваше да проникнат в склада с

муниципите.

За щастие Фрайколин не подозираше нищо от тези планове. При мисълта, че „Албатрос“ може да експлодира във въздуха, той беше способен да издаде господаря си.

На 23 юли на югозапад отново се появи земя, близо до нос Девите, в началото на Магелановия проток. Отгътък петдесет и четвъртия паралел по това време на годината нощта трае близо осемнадесет часа и средната температура спада с шест градуса под нулата.

Вместо да полети по на юг, „Албатрос“ отначало следваше извивката на протока, сякаш се готвеше да се отправи към Тихия океан. След като мина залива Ломас, планината Грегъри на север и планинската верига Брекнокс на запад, той полетя над Пунта Аренас, малко чилийско село, точно когато биеше камбаната на черквата, и няколко часа по-късно достигна старата постройка на Порт Фамин.

Дори патагонците, чиито огънове се виждаха тук-таме, да бяха над среден ръст, пътниците от въздушния кораб не можеха да преценят дали е така, защото поради височината ги виждаха като джуджета.

Но каква гледка се откри пред тях през кратките часове на този южен ден! Стръмни планини, върхове, покрити с вечен сняг, и гъсти гори, разположени една над друга по склоновете, вътрешни морета, заливи, образувани между полуостровите и островите на архипелага (между тях Клерънз, Доусън, Десълейшън), канали и проливи, многобройни ниски и високи носове, цялото това безредно струпване, което започваше да се сковава от леда в плътна маса от нос Феуърд, с който свършва Американският континент, до нос Хорн, където свършва Новият свят.

Когато стигнаха до Порт Фамин, стана ясно, че „Албатрос“ ще продължи пътя си на юг. Минавайки между планината Тарн на полуостров Брънзуик и планината Грейвз, той се насочи право към Сармиенто, огромен връх, покрит с ледове, който се извисява над Магелановия проток на две хиляди метра над морското равнище.

Това беше страната на печереите и фуегейците, туземни племена, които обитават Огнена земя.

Колко красива и плодородна би изглеждала тази страна, особено в южната си част, шест месеца по-рано, в разгара на лятото, през дългите петнадесет до шестнадесет часа дни! Навсякъде долини и пасища, които биха могли да изхранят хиляди животни, девствени гори с гигантски дървета: бреза, бук, ясен, кедр, храстовидна папрат, равнини, по които се движат стада гуанако²⁴, вигони и щрауси; после множество пингвини, хиляди хвъркати. Ето защо, когато „Албатрос“ запали прожекторите си,

бордът се изпълни с полярни птици, гилимоти²⁵, патици, гъски – изобилие, от което една стотна част би напълнила кухнята на Франсоа Тапаж.

Ето как се отвори много работа на готвача, който умееше да приготвя тоя дивеч, така че да му се запази тлъстината. Ето как се намери работа и за Фрайколин, който не можа да се откаже от удоволствието да оскубе цели дузини от тези интересни хвъркати.

Този ден към три часа следобед, когато слънцето залязваше, се появи голямо езеро, оградено с великолепни гори. То беше изцяло замръзнало и неколцина туземци с дълги ски се плъзгаха бързо по повърхността му.

При вида на летящия кораб те се разбягаха, обезумели от страх, на всички посоки и понеже нямаше къде да избягат, се помъчиха "да се заровят в земята като животни.

„Албатрос“ продължи да лети на юг, оттатък канала Бигъл, край остров Наварин, чието гръцко име звучи някак странно сред грубите наименования на тези отдалечени места, край остров Уолъстън, който се мие от последните вълни на Тихия океан. Най-сетне, след като прелетя седем хиляди и петстотин километра от брега на Дахомей, „Албатрос“ премина над последните островчета от Магелановия архипелаг, и над най-южната точка на сушата, чийто връх се подкопава от вечно вълнение – страшния нос Хорн.

24. Вид лама. Б. пр.

25. Вид чайка. Б. пр.

Четиринадесета глава в която „Албатрос“ извършва това, което никой никога може би няма да извърши

На другия ден беше 24 юли. 24 юли в южното полукълбо отговаря на 24 януари в северното. „Албатрос“ беше преминал петдесет и шестия градус южна ширина, а на този градус съответствува паралелът, който в Северна Европа пресича Шотландия или Единбург.

Термометърът непрекъснато се задържаше под нулата. Така че трябваше да пуснат малко изкуствена топлина от уредите, определени да отопляват кабините на въздушния кораб.

Излишно е да казваме, че продължителността на деня постепенно се увеличаваше след слънцестоеенето на 21 юни на южната зима, но тя започна да намалява забележимо, тъй като „Албатрос“ все повече се приближаваше до полярните области.

Следователно тази част на южния Тихи океан, граничеща с антарктическия пояс, се осветяваше оскъдно. И така, малко гледки и понякога голям студ през нощта. За да издържат, трябваше да се облекат като ескимосите или като фуегейците. Тъй като такива странни облекла не липсваха на борда, двамата балонисти, добре опаковани, можеха да стоят на платформата, мислейки само за своя план и търсейки случай да го осъществят. Впрочем те виждаха твърде рядко Робюр и след разменените в Томбукту заплахи от едната и от другата страна изобщо не разговаряха с него.

Колкото се отнася до Фрайколин, той вече не излизаше от кухнята, където Франсоа Тапаж му оказваше великодушно гостоприемство при условие, че изпълнява ролята на помощник-готвач. В това имаше известни изгоди и негърът на драго сърце бе приел да помага, разбира се, с разрешението на своя господар. Така затворен, той не виждаше нищо от това, което ставаше навън, и можеше да се смята в безопасност.

А сега към коя точка на земното кълбо щеше да се отправи „Албатрос“? Допустимо ли беше посред зима да се осмели да пътешества над южните морета или над полярните земи? Дори да допуснем, че в този мразовит въздух химическите елементи на батериите биха могли да устоят срещу замръзването, не означаваше ли това смърт за екипажа, страшна бяла смърт? Ако Робюр се беше опитал да премине полюса

през топлия сезон, как да е. Но посред вечната нощ на антарктическата зима наистина беше безумна постъпка!

Така разсъждаваха председателят и секретарят на института „Уелдън“, отведени сега до края на този континент на Новия свят, който също е Америка, но не и Америка на Съединените щати.

Да, какво ли още щеше да измисли този неотстъпчив Робюр? И не беше ли дошло времето да завършат пътешествието, като разрушат машината?

Този ден, 24 юли, изобретателят разговаря неведнъж със своя помощник. Няколко пъти Том Търнър и той поглеждаха барометъра не както обикновено, не за да определят достигнатата височина, а за да отбележат измененията на времето. Несъмнено бяха се появили някакви признаци, с които те трябваше да се съобразят.

Чичо Прюдънт забеляза, че Робюр изчислява останалите запаси, както за поддържане на машините на въздушния кораб, така и за поддържане на човешките машини, чиято работа не биваше да бъде по-малко осигурена на борда.

Всичко това приличаше на планове за връщане.

– Завръщане ли?... – каза Фил Евънс. – Къде?

– Там, където този Робюр може да си подсигури запаси – отговори Чичо Прюдънт.

– Сигурно ще е някой остров, забутан в Тихия океан с колония злодеи, достойни за своя шеф!

– Такова е и моето мнение, Фил Евънс. Мисля, че той се кани да се отправи на запад и при бързината на „Албатрос“ ще може лесно да достигне целта си.

– Но ние няма да можем да осъществим плановете си... ако той пристигне...

– Той няма да пристигне там, Фил Евънс!

Двамата балонисти бяха отгатнали отчасти плановете на изобретателя. През този ден стана ясно, че „Албатрос“, след като стигне границите на Антарктическото море, се готви да се върне назад. Когато ледовете завладееха бреговата линия до нос Хорн, всички ниски области на Тихия океан щяха да бъдат покрити с айсфилди и айсберги. Ледените блокове щяха да образуват тогава непрестъпна преграда както за най-здравите кораби, така и за най-дръзките мореплаватели.

Размахвайки по-бързо крила, „Албатрос“ можеше да прелети над ледените планини, струпани върху океана, както и над земните планини, извисили се върху полярния континент, ако тоя континент образува

оужната шапка на земята. Но би ли се осмелил да застане в полярната нощ срещу въздух, който може да се охлади до шестдесет градуса под нулата? Разбира се, не.

Ето защо, след като измина още стотина километра на юг, „Албатрос“ се отклони на запад по посока на някакъв неизвестен остров в Тихия океан.

Под него се разстилаше водна равнина, ширнала се между американската и азиатската земя. В този момент водите бяха добили този странен цвят, заради който са им дали името „млечно море“. В полусянката, която отслабналите слънчеви лъчи вече не можеха да разсеят, цялата повърхност на Тихия океан беше млечнобяла. Би казал човек безрайно заснежено поле, тъй като вълните му не се виждаха от такава височина. Ако студът сковеше тази част от морето, превръщайки я в огромен айсфилд, то тя щеше да изглежда точно така.

Известно е вече, че това явление се дължи на хиляди блестящи частици, фосфоресциращи телца. Чудно беше обаче, че тази опалова купчина се срещаше другаде, а не във водите на Индийския океан.

Внезапно барометърът, който показваше хубаво време в първите часове на деня, рязко спадна. Очевидно бяха се появили признаци, с които един кораб би трябвало да се съобрази, но които въздушният кораб можеше да пренебрегне. Ясно беше, че някаква страшна буря неотдавна е раздвижила водите на Тихия океан.

Беше един часът следобед, когато Том Търнър се приближи до изобретателя и му каза:

– Мастър Робюр, погледнете тази черна точка на хоризонта!... Там, точно на север от нас!... Това не може да бъде скала, нали?

– Не, Том, в тази посока няма земя.

– Тогава сигурно е кораб или някаква лодка.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс, които бяха застанали на носа, погледнаха към мястото, което сочеше Том Търнър.

Робюр поиска да му донесат далекогледа и внимателно се взря в тази посока.

– Това е лодка – каза той. – Сигурен съм, че има хора на борда.

– Корабокрушенци ли? – извика Том.

– Да, корабокрушенци, които са били принудени да напуснат своя кораб – обясни Робюр, – клетници, които не знаят вече къде е земята и може би умират от глад и жажда! Какво пък! Никой няма да може да каже, че „Албатрос“ не се е опитал да им помогне!

Том даде заповед на машиниста и на двамата му помощници.

Въздушният кораб започна бавно да се спуска. На сто метра спря и двигателните витла бързо го понесоха на север.

Действително беше лодка. Платното ѝ плъснеше в мачтата. Не духаше вятър и тя не можеше да се придвижва. Несъмнено на борда никой нямаше сили да използва веслата.

На дъното на лодката имаше петима души, заспали или капнали от умора, ако не бяха умрели.

„Албатрос“ долетя над тях и бавно се спусна.

Върху кърмата на лодката можеше да се прочете името на кораба, на който принадлежеше – „Жанет“ от Нант, френски кораб, който екипажът е трябвало да напусне.

– Хей! – извика Том Търнър.

Сигурно го чува, защото лодката беше само на осемдесет фута под „Албатрос“.

– Никакъв отговор.

– Гръмни с пушката! – нареди Робюр.

Заповедта беше изпълнена и пукотът дълго отеква по водната повърхност.

Един от корабокрушенците едва се надигна, с блуждаещи очи и лице на истински скелет.

Като видя „Албатрос“, той се сви уплашено.

– Не се страхувайте! – извика Робюр на френски. – Ще ви помогнем!... Кои сте вие?

– Моряци от „Жанет“, тримачтов кораб, на който аз бях помощник-капитан – отговори човекът. – От две седмици... сме го напуснали... точно когато започна да потъва. Нямаме нито вода, нито храна!...

Другите четирима корабокрушенци също започнаха да се придвижат. Мършави, изтощени, ужасно отслабнали, те протягаха ръце към въздушния кораб.

– Внимание! – извика Робюр. Спуснаха от кораба въже с кофа вода.

Нещастниците се спуснаха към нея и започнаха да пият така жадно, че да ти е жал да ги гледаш.

– Хляб!... Хляб!... – завикаха те.

Веднага им спуснаха кошница, пълна с провизии: консерви, шише с бренди, няколко пинти кафе. Помощник-капитанът едва сдържаше хората си да ядат по-бавно.

Той запита:

– Къде сме?

– На петдесет мили от чилийския бряг и от архипелага Чонъс –

отговори Робюр.

– Благодаря, само че няма вятър...

– Нищо, ще ви вземем на буксир.

– Кои сте вие?...

– Хора, щастливи, че могат да ви се притекат на помощ – отговори просто Робюр.

Помощник-капитанът разбра, че трябва да уважават тайната на спасителя си. Но нима беше възможно тази летяща машина да има толкова сила да ги вземе на буксир?

Да! Могъщата машина повлече на изток лодката, привързана с въже, дълго сто фута.

В десет часа вечерта видяха земя или по-скоро светлините, които показваха къде се намира. Тази помощ от небето беше дошла тъкмо навреме за корабкрушенците на „Жанет“ и те наистина с право смятаха, че дължат спасението си на някакво чудо.

Когато доведе лодката до началото на пролива между островите Чонъс, Робюр извика да отвържат въжето – заповед, на която корабкрушенците веднага се подчиниха, благославяйки своите спасители – и „Албатрос“ отново полетя над открито море.

Наистина чудесен беше този въздушен кораб, който можеше така да помага на моряците, загубени в морето! Кой балон, колкото и усъвършенствуван да беше, би бил годен да извърши подобно нещо? Чичо Прюдънт и Фил Евънс трябваше да признаят насаме, че това е истината, макар да бяха в такова душевно състояние, когато се отрича дори очевидното.

Все така бурно море. Тревожни признаци. Барометърът спадна още няколко милиметра. Страшни пристъпи на вятъра; той свистеше във витлата на „Албатрос“ и виеше срещу него. При такива обстоятелства платноходен кораб щеше вече да бъде със скъсани платна и счупена мачта. Всичко показваше, че вятърът се носи на северозапад. Тръбичката на щормгласа започваше да се размътва по обезпокоителен начин.

Към един часа през нощта вятърът още повече се усили. Въпреки че духаше срещу въздушния кораб, „Албатрос“, тласкан от своите подемни витла, успя да се пребори с него и се движеше със скорост четири-пет левги в час. Но не би могло да се иска повече от него.

Явно беше, че приближава циклон, явление, твърде рядко по тези ширини. Както и да го наричат – ураган в Атлантическия океан, тайфун в китайските морета, самум в Сахара, торнадо по западното крайбрежие, той винаги представлява въртяща се страшна буря. Да! Страшна за

всеки кораб, грабнат от това центробежно движение, което се разраства от окръжността към центъра и оставя само едно спокойно място – средата на този въздушен мелщъръм.

Робюр знаеше това. Той знаеше също така, че е по-безопасно да избегне циклона, като излезе от зоната на привличане и се издигне към горните слоеве. Досега това винаги му се беше удавало. Нямахме нито час, а може би нито минута за губене!

Действително вятърът все повече се усилваше. Вълните, плоски, без гребени, разпръсваха бял прах по морската повърхност. Изглежда, циклонът, променяйки посоката си, щеше да се разрази с ужасна скорост в полярните области.

– Нагоре! – заповяда Робюр.

– Нагоре! – повтори Том Търнър.

Подемните витла бяха задвижени с пълна сила и въздушният кораб започна да се издига косо, сякаш се изкачваше по плоскост, наклонена на югозапад.

В този миг барометърът падна още – бързо падане на живака с осем, а после с дванадесет милиметра. Внезапно „Албатрос“ престана да се издига.

Каква беше причината за това спиране? Очевидно натискът на въздуха, някакво страшно течение, което, разпространявайки се от горе на долу, намаляваше устойчивостта на опорната точка.

Когато един параход плува нагоре по река, витлото му напразно се движи, защото не може да преодолее течението. Може да се стигне и до отклонение. Така се случи в този момент с „Албатрос“.

Въпреки това Робюр не се отказа от борбата. Седемдесет и четири-те витла на кораба работеха съвършено точно и с максимална скорост на въртенето. Но неудържимо привлечен от циклона, „Албатрос“ не можеше да му убегне. В кратките затишия той подновяваше опитите си да се издигне. Но въздушните сили го притискаха и той пак падаше като потъващ кораб. И нима не потъваше наистина в това въздушно море, сред нощния мрак, който прожекторите успяваха да разсеят на съвсем близко разстояние?

Очевидно, ако силата на циклона нараснеше още, „Албатрос“ щеше да се превърне в жалка сламчица, отнесена от тези вихрушки, които изкореняват дървета, вдигат покриви, срутват стени.

Робюр и Том можеха да се обясняват само със знаци. Чичо Прюдънт и Фил Евънс, облежани на перилата, се питаха дали циклонът няма да свърши тяхната работа, като разруши въздушния кораб, а заедно с

него самия изобретател и с изобретателя и тайната на изобретението.

След като „Албатрос“ не можеше да се освободи с вертикален полет от циклона, не беше ли съвсем естествено да постъпи иначе – да се добере до центъра, относително спокоен, където щеше да бъде господар на своите действия? Да, но за да го достигне, трябваше да се преодолее кръгообразните течения, които го теглеха към периферията. Притежаваше ли „Албатрос“ достатъчно сили да се откъсне от тях?

Внезапно горната част на облака се разкъса. Парите се съгстиха и се изляха в пороен дъжд.

Беше два часа през нощта. Барометърът, падайки с по дванадесет милиметра, беше стигнал до седемстотин и девет, което всъщност изискваше да се направят някои поправки в спадането за сметка на височината над морското равнище, достигната от кораба.

Много рядко явление, този циклон се беше образувал във от зоните, в които се разразяваше обикновено, тоест между тридесетия северен паралел и двадесет и шестия южен паралел. Може би това обяснява как тази въртелива буря се превърна внезапно в праволинейна буря. Какъв силен ураган! Силата на вятъра на Кънектикът от 22 март 1872 година със скорост сто и шестнадесет метра в секунда или повече от сто левги в час би могла да бъде сравнена с неговата.

Работата се състоеше в това – да избягат от изостаналия вятър като кораб пред буря или по-скоро да се оставят да ги отнесе течението, над което „Албатрос“ не можеше да се издигне и от което не можеше да излезе. Но следвайки неотклонно този единствен възможен път, той се насочваше на юг над полярните области, до които Робюр не бе пожелал да се приближи, така че всъщност вече не беше господар на посоката си, а отиваше натам, накъдето го носеше ураганът!

Том Търнър стоеше зад кормилото. Необходима беше цялата му сръчност, за да не бъдат отнесени нанякъде.

В първите утринни часове – ако може да се нарече така смътното оцветяване на хоризонта – „Албатрос“ беше прелетял от нос Хорн петнадесет градуса, което ще рече повече от четиристотин левги, и преминаваше границите на полярната окръжност.

Там, през месец юли, нощта трае около деветнадесет и половина часа. Слънчевият диск, без топлина, без светлина, се появява на хоризонта само за да се скрие почти веднага. На полюса такава нощ продължава седемдесет и девет дни. Всичко показваше, че „Албатрос“ ще се потопи в нея като в бездна.

Ако можеха да направят наблюдения този ден, те биха показали, че

корабът се намира на шестдесет и шест градуса и четиридесет секунди южна ширина. Следователно той беше на хиляда и четиристотин мили от Южния полюс.

Неудържимо понесен към тази недостижима точка от земното кълбо, скоростта му, така да се каже, „изяждаше“ неговата притегателна сила, макар тя да се беше увеличила малко поради това, че земята при полюсите е сплескана. Той като че ли би могъл спокойно да мине без подемните си витла. Но скоро силата на урагана достигна такива размери, че Робюр реши да намали до минимум въртенето на подемните витла, за да избегне някоя сериозна повреда и да може да управлява кораба при възможно най-малка собствена скорост.

Сред всички тези опасности изобретателят управляваше хладнокръвно, а екипажът се подчиняваше така, сякаш душата на командира се беше вселила в душата на екипажа.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс не бяха напуснали нито за миг платформата. Впрочем стоенето там не им създаваше неудобства. Въздухът не оказваше никакво съпротивление или то беше съвсем слабо. Въздушният кораб приличаше на аеростат, който се движи заедно със средата, от която е обкръжен.

Южната полярна област има, както казват, четири милиона и петстотин хиляди квадратни километра повърхност. Континент ли беше тя? Архипелаг? Или палеокристично море, чиито ледове не се топят дори през дългия летен период? Неизвестно. Знаеше се само, че Южният полюс е по-студен от Северния – явление, дължащо се на положението на земята в нейната орбита по време на зимата в антарктическите области.

През този ден нищо не показа, че бурята ще утихне. Като се движи по седемдесет и петия меридиан на запад, „Албатрос“ трябваше да достигне най-близките до полюса области. Но по кой меридиан щеше да се измъкне, ако някога успееше да се измъкне оттам.

Тъй или иначе, колкото по на юг отиваше „Албатрос“, толкова по-малък ставаше денят. Скоро той щеше да потъне в тази постоянна нощ, която се осветява само от луната или от бледите лъчи на полярното сияние. Но сега имаше новолуние и спътниците на Робюр рискуваха да не видят нищо от тези области, чиято тайна още не беше разгадана от човешката любознателност.

Може би „Албатрос“ щеше да мине над някои познати вече точки, малко преди полярната окръжност, на запад от земята Грейъм, открита от Биское през 1832 година, и земята Луи Филип, открита през 1838 година от Дюмон д'Юрвил, последните граници, достигнати от този

непознат континент.

В това време на борда се измъчваха от студа, съвсем не толкова голям, колкото би могло да се предполага. Изглежда, че този ураган беше нещо като въздушен Гълфстрийм, който носеше известна топлина.

Колко жалко, че цялата тази област беше потънала в дълбока тъмнина! Трябва да отбележим, че дори понякога луната да осветяваше простора, наблюдателното поле си оставаше твърде ограничено. По това време на годината огромна снежна покривка, истинска заледена черупка, покрива цялата полярна област. На тъмния хоризонт не се вижда дори отражението от ледените полета. При такива условия как да различат формата на земята, морската повърхност, разположението на островите? Как да опознаят хидрографската мрежа на страната? Как дори да отбележат орографския релеф, след като хълмовете и планините могат да бъдат сбъркани с айсбергите и ледените блокове?

Малко преди полунощ южното полярно сияние освети мрака. Със сребристите си ресни, с ивиците, които като лъчи блестяха в простора, то приличаше на огромно разтворено ветрило, покрило половината небе. Неговите крайни електрически излъчвания се губеха в съзвездието Южен кръст, чиито четири звезди искряха в зенита. Несравнимо величествено явление, чиято светлина разкри донякъде облика на тази област, превърната в безкрайна белота.

Излишно е да се казва, че в толкова близко съседство с южния магнитен полюс стрелката на компаса непрекъснато се въртеше бясно и не можеше вече да дава дори относително точни указания за посоката, в която летяха. Но в един момент отклонението ѝ стана над острова, без да се приземява. Според него, за един ден можеха да поправят повредите и да потеглят още същата вечер.

Вятърът съвсем утихна – благоприятно обстоятелство да извършат необходимото. Пък и докато стоеше неподвижен, "Албатрос не можеше да бъде отнесен нанякъде.

Спуснаха от борда въже, дълго сто и петдесет фута, с прикрепена на края котва. Когато въздушният кораб стигна до края на острова, котвата остърга първите подводни скали и здраво се заби между две от тях. Въжето се опъна под действието на подемните витла и „Албатрос“ остана неподвижен като кораб, хвърлил котва.

За първи път, откакто бяха тръгнали от Филадельфия, той се закрепил за земята.

Петнадесета глава

в която стават събития, наистина заслужаващи си труда да бъдат разказани

От „Албатрос“ установиха, че островът не е голям. На кой ли паралел се намираше? На кой ли меридиан бяха акостирали? Дали спадаше към островите на Тихия океан, Остралазия или Индийския океан? Щяха да узнаят, когато Робюр определише къде се намира „Албатрос“. Макар че не можеше много да вярва на компаса, имаше основание да мисли, че островът се намира по-скоро в Тихия океан. Щом изгрееше слънцето, щяха да имат идеални условия, за да направят наблюденията си.

От тази височина – сто и петдесет фута – островът, чиято обиколка беше около петнадесет мили, приличаше на трильна морска звезда.

На югоизток се виждаше друго островче, а пред него скали. На брега нямаше и следа от блата, което потвърждаваше мнението на Робюр за мястото, където се намираха – в Тихия океан има само слаби приливи и отливи.

На северозапад се издигаше конусовидна планина, чиято височина сигурно беше сто и двадесет фута.

Не се виждаше никакъв туземец, но може би на противоположния бряг имаше туземци. Тъй или иначе, ако са забелязали въздушния кораб, сигурно са се изпокрили или са избягали от ужас.

„Албатрос“ беше хвърлил котва в югоизточния край на острова. Недалеч, в един малък залив, се вливаше рекичка, минаваща между скалите. Оттатък се виждаха лъкагушни долини, най-различни видове дървета, дивеч, много яребици и дропли. Дори да не беше обитаем, островът изглеждаше пригоден за живеене. Робюр би могъл да се приземи, но се отказа, сигурно защото почвата беше неравна и нямаше удобно място, където да стои въздушният кораб.

В очакване да излетят изобретателят започна поправката на кораба, която смяташе да завърши до края на деня. Подемните витла в пълна изправност бяха работили много добре сред пристъпите на урагана, който, както бе им се сторило, по-скоро облекчи работата им. Засега работеха половината витла и това беше достатъчно да се осигури обтягането на въжето, спуснато от „Албатрос“.

Двете двигателни витла обаче бяха пострадали, и то много повече,

отколкото си представяше Робюр. Трябваше да се изправят разкривените им перки и да се поправи системата от зъбчати колела, които им осигуряваха въртенето.

Екипажът се зае първо с предното витло под ръководството на Робюр и Том Търнър. По-добре беше да започнат с него да не би по някаква причина да се наложи „Албатрос“ да отпътува, преди работата да е свършена. Дори само с това витло можеха да се отправят на път.

В това време Чичо Прюдънт и Фил Евънс, след като се разходиха по платформата, седнаха на кърмата.

А Фрайколин се чувствуваше странно успокоен! Каква разлика! Друго е да си закачен само на сто и петдесет фута над земята!

Прекъснаха работата си чак когато слънцето се издигна на хоризонта така, че можеха да определят най-напред часовия ъгъл, а после, когато стигна кулминационната си точка, да изчислят кога е местното пладне. Резултатът от наблюденията, направени с най-голяма точност, беше следният:

– Дължина – сто седемдесет и шест градуса и седемнадесет минути източно от нулевия меридиан.

Ширина – четиридесет и три градуса и тридесет и седем минути, южна.

На картата на това място трябваше да бъде остров Чатхъм и островчето Биф, чиято група е известна под общото название Броутънови острови. Тази група острови се намира на петнадесет градуса източно от Тауаи Поману, южен остров на Нова Зеландия, разположен в южната част на Тихия океан.

– Точно както предполагам – каза Робюр на Том Търнър.

– И къде сме?...

– На четиридесет и шест градуса южно от остров Хикс, на разстояние две хиляди и осемстотин мили.

– Още една причина да поправим двигателните витла – забеляза Том Търнър. – В предстоящия полет можем да се сблъскаме с насрещни ветрове, а и запасите ни са съвсем малко... Необходимо е колкото може по-скоро да стигнем до остров Хикс.

– Да, Том, надявам се да тръгнем още тази нощ, макар и с едно витло, а ще поправим другото по пътя.

– Масٹر Робюр – запита Том Търнър. – а тези двама джентълмени и прислужникът им!...

– Том Търнър – отговори изобретателят, – нима ще бъде лошо за тях да се заселят на остров Хикс?

Какъв беше този остров Хикс? Зараян в необятния Тихи океан между екватора и Тропика на Рака, островът напълно заслужаваше този алгебричен знак, който Робюр му беше дал за име. Той се намираще в Маркизово море, далеч от всички океански пътища. Там Робюр беше основал своята малка колония, там отиваше да си почине „Албатрос“, когато беше уморен от своите полети, там се запасяваше с всичко, което му беше необходимо за непрекъснатите му пътешествия. На този остров Хикс Робюр, разполагайки с големи средства, беше построил корабостроителница и беше направил своя въздушен кораб. Там той можеше да го поправи и дори да го направи отново. Неговите складове бяха пълни с всякакви материали, вещества и провизии, необходими, за да поддържат съществуването на петдесетината жители – цялото население на острова.

Когато няколко дни преди това беше заобиколил нос Хорн, Робюр имаше намерение да долети до остров Хикс, като пресече косо Тихия океан. Но циклонът беше сграбчил „Албатрос“ във вихрушката си. След него ураганът го беше отнесъл над южните полярни области. Горедолу той се беше върнал в първата си посока и ако не бяха повредите във витлата, закъснението нямаше да е особено важно.

Те щяха да отлетят на остров Хикс, но както беше казал помощник-капитанът Том Търнър, имаха да изминат още дълъг път. Може би щеше да се наложи да се борят срещу неблагоприятни ветрове. Като се има предвид силата на машините, не беше невъзможно да пристигне в определените срокове. При средно хубаво време с обикновен ход целият път трябваше да бъде изминат за три-четири дни.

Затова Робюр беше решил да се спре над остров Чатхъм. Тук имаше чудесни условия да поправят предното витло. Тогава нямаше защо да се страхува, че при насрещен вятър биха могли да бъдат отнесени на юг, когато желаят да отидат на север. Поправките трябваше да бъдат завършени до настъпването на нощта. След това щяха да освободят котвата. Ако се окажеше здраво закрепена в скалите, щяха да прережат въже-то и да полетят към екватора.

Както се вижда, много просто и правилно решение.

Екипажът на „Албатрос“ знаеше, че няма време за губене, затова се залови здраво за работа.

Докато всички работеха на носа на въздушния кораб, Чичо Прюдънт и Фил Евънс водеха помежду си разговор, чиито последици щяха да бъдат изключително сериозни.

– Фил Евънс – каза Чичо Прюдънт, – нали и вие като мене сте

решили да пожертвувате живота си?

– Да, като вас.

– За последен път ви питам: убеден ли сте, че няма какво повече да чакаме от този Робюр?

– Няма какво.

– Е, добре, Фил Евънс, аз взех решение. Понеже „Албатрос“ трябва да потегли още тази вечер, нощта не бива да мине, преди да завършим нашето дело! Ние ще прекършим крилете на птицата на изобретателя Робюр! Тази нощ въздушният кораб ще хвъркне във въздуха!

– Да хвъркне! – възкликна Фил Евънс.

Както виждате, двамата балонисти бяха на едно и също мнение по всички въпроси, дори когато ставаше дума да приемат с безразличие ужасната смърт, която ги очакваше.

– Имате ли всичко, което е необходимо?... – запита Фил Евънс.

– Да!... Снощи, когато Робюр и хората му бяха заети със спасяването на въздушния кораб, успях да се вмъкна в склада и да взема един динамитен патрон.

– Чичо Прюдънт, да се залавяме за работа...

– Не, нека се свечери! Когато настъпи нощта, ще влезем в нашата кабина и вие ще пазите да не ме уловят.

Към шест часа двамата балонисти вечеряха, както обикновено. Два часа по-късно се оттеглиха в кабината си като хора, които желаят да се наспят, за да наваксат безсънната нощ.

Нито Робюр, нито който и да било друг от екипажа можеха да си представят дори за миг каква катастрофа заплашваше „Албатрос“.

Ето как смяташе да действа Чичо Прюдънт.

Както беше казал, той успя да проникне в оръжейния склад на кораба. Оттам измъкна известно количество барут и един от тези куршуми, които изобретателят използва в Дахомей. После се зърна в кабината си, скри грижливо куршума, с който бе решил да вдигне във въздуха „Албатрос“ през нощта, когато той отново полети.

Фил Евънс разгледа експлозива, откраднат от Чичо Прюдънт.

В металическата кутия имаше около един килограм експлозивно вещество, което щеше да бъде достатъчно да разруши кораба и да счупи витлата му. Дори експлозията да не го разрушеше изведнъж, той щеше да се разбие при падането. Работата беше взривът да бъде поставен в един от ъглите на кабината, така че да пробие платформата и да достигне корпуса на кораба.

Но за да избухне взривът, трябваше да се възпламени динамитната

капсула. Това беше най-трудната част от операцията, защото възпламеняването на тази капсула трябваше да стане в определен момент, пресметнат с абсолютна точност.

Чичо Прюдънт беше обмислил всичко: щом предното витло бъдеше поправено, въздушният кораб щеше да полети на север; много вероятно обаче беше тогава Робюр и хората му да отидат на кърмата, за да поправят задното витло. Така че присъствието на целия екипаж до кабината можеше да попречи на Чичо Прюдънт да изпълни плана си. Затова той беше решил да си послужи с един фитил, за да предизвика взрива в определено време.

Ето какво каза той на Фил Евънс:

– Заедно с куршума взех и барут. С този барут ще направя фитил, дълъг толкова, колкото ни е необходимо, и ще го пхна в капсулата. Смятам да го запала в полунощ, така че да избухне между три и четири часа сутринта.

– Чудесно замислено! – възхити се Фил Евънс.

Двамата балонисти, както се вижда, бяха стигнали дотам, че обсъждаха с най-голямо хладнокървие ужасната катастрофа, в която трябваше да загинат и самите те. В сърцата им се беше натрупала такава омраза към Робюр и неговите хора, че пожертвуването на техния собствен живот им изглеждаше напълно правилно, щом ще погубят заедно с „Албатрос“ и всички, които летяха с него. Че подобна постъпка беше безумна и дори гнусна, нямаше съмнение! Но ето докъде бяха стигнали те след седемседмично съществуване, изпълнено с неизбухнал гняв, с неудовлетворен бяс.

– Ами Фрайколин? – запита Фил Евънс. – Имаме ли право да разполагаме с неговия живот?

– Нали жертвуваме своя собствен! – отговори Чичо Прюдънт. Твърде съмнително е дали подобен довод би бил достатъчно убедителен за Фрайколин.

Чичо Прюдънт веднага се залови за работа, докато Фил Евънс застана на пост край кабината.

Екипажът беше все така зает на носа на кораба. Нямаше защо да се страхуват от изненади.

Чичо Прюдънт първо стри малко от барута така, че да стане съвсем ситен. После го навлажни леко и напълни едно платнено калъфче с форма на фитил. Запали го и установи, че гори по пет сантиметра за десет минути, което ще рече един метър за три часа и половина.

След това изгаси фитила, усука го здраво като въже и пхна единия

му край в капсулата.

Цялата тази работа беше привършена към десет часа вечерта, без да предизвика ни най-малко подозрение.

Тогава Фил Евънс също влезе в кабината при Чичо Прюдънт. Целия ден екипажът беше поправял усилено предното витло; трябваше обаче да го изтеглят, за да могат да разглобят перките му, които бяха изкривени.

Колкото до батериите, акумулаторите и машините, които подхранваха механичните двигатели на „Албатрос“, нищо не беше пострадало от пристъпите на циклона. Имаше с какво да ги подхранват още четирипет дни.

Нощта се беше спуснала вече, когато Робюр и хората му прекъснаха работата си. Предното витло още не беше поставено на мястото му. Необходими им бяха още около три часа, за да завършат поправката. Като се посъветва с Том Търнър, изобретателят реши да даде отдых на екипажа, капнал от умора – отложиха окончателната поправка за другия ден. Не им оставаше да правят кой знае какво, пък и на дневна светлина щяха по-добре да сглобят витлото, работа изключително деликатна, за която прожекторите не можеха да дадат достатъчно светлина.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс нямаха представа за това. Позовавайки се на разговора между Робюр и Том Търнър, те смятаха, че предното витло ще бъде поправено преди края на нощта и „Албатрос“ веднага ще полети на север. Бяха уверени, че корабът не е закрепен вече за острова, докато той всъщност не беше вдигнал котва. Това обстоятелство измени нещата така, както те не си бяха представяли.

Тъмна безлунна нощ. Огромни облаци правеха мрака още по-дълбок. Подухна лек ветреца. Появя се и откъм югозапад, но „Албатрос“ дори не помръдна, стоеше неподвижно над своята котва, чието въже, обтегнато вертикално, го задържаеше за земята.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс, затворени в кабината, си разменяха само от време на време по някоя дума, заслушани в свистенето на помпите, които заглушаваха всички други шумове на борда. Те чакаха мига, в който ще започнат да действуват. Малко преди полунощ Чичо Прюдънт каза: – Време е!

Под леглата в кабината имаше сандък, който беше като чекмедже. В този сандък Чичо Прюдънт постави куршума с прикачения към него фитил. По този начин фитилът щеше да гори, без да бъде открит по миризмата или пращенето. Чичо Прюдънт запали края му. После блъсна чекмеджето под леглото и каза:

– А сега на кърмата и да чакаме!

Двамата излязоха и много се изненадаха, че не видяха кормчията на поста му.

Фил Евънс се наведе над перилата:

– „Албатрос“ е там, където беше – прошепна той. – Ремонтът не е привършен!... Той не може да отлети!

Чичо Прюдънт замахна отчаяно.

– Трябва да изгасим фитила – каза той.

– Не!... Трябва да се спасим! – възрази Фил Евънс.

– Да се спасим?

– Да!... Ще се спуснем по въжето на котвата в мрака!... Петдесет фута не са нищо!

– Нищо, разбира се, Фил Евънс, и наистина ще бъдем последните глупци, ако не се възползуваме от това неочаквано щастие.

Те отново влязоха в кабината и взеха със себе си всичко, което можеха да носят за по-дълъг или по-кратък престой на остров Чатхъм. После затвориха вратата и се отправиха безшумно към носа на въздушния кораб.

Имаха намерение да събудят Фрайколин и да го накарат да избяга с тях.

Беше тъмно като в рог. Облаците започваха да се разсейват на юго-запад. Въздушният кораб беше започнал да се поклаща леко над котвата си, като отклоняваше малко въжето, така че спускането щеше да бъде по-мъчно. Но това не можеше да спре хора, които не се бяха поколебали да пожертвуват дори живота си.

Двамата тихо се промъкнаха на платформата, като се спираха от време на време под прикритието на кабините, за да се вслушват дали не става нещо. Навред пълна тишина. Никаква светлина в илюминаторите. Въздушният кораб бе потънал не само в тишина, но и в дълбок сън.

Точно когато Чичо Прюдънт и Фил Евънс се приближиха до кабината на Фрайколин, Фил Евънс се спря.

– Дежурният! – прошепна той.

Действително един човек се беше излегнал до кабината. Може би спеше, но не дълбоко. Бягството щеше да бъде невъзможно, ако той даде тревога.

На това място имаше въжета, парчета от платнище и кълчища, с които си бяха служили при поправката на витлото.

Само след миг устата на човека беше запушена, главата му покрита и той бе привързан за перилата така, че да не може нито да вика, нито да

направи каквото и да било движение.

Всичко това беше извършено почти безшумно.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс се вслушаха. В кабините нищо не помръдваше. На борда всички спяха.

Двамата бегълци – нали можем вече да им дадем това име? – стигнаха до кабината на Фрайколин. Франсоа Тапаж хъркаше така шумно, че беше достоен за името си, а това беше успокоително.

За голяма негова изненада Чичо Прюдънт нямаше защо да натиска вратата на Фрайколин. Тя беше отворена. Той надникна в кабината, после се върна и каза:

– Няма никой.

– Никой ли? Къде може да бъде? – прошепна Фил Евънс. Двамата отидоха до носа, смятайки, че Фрайколин може би е заспал там в някое кътче... Пак никой.

– Дали този хитрец не ни е изпреварил? – запита Чичо Прюдънт.

– Изпреварил, не изпреварил, не можем да чакаме повече! Да вървим!

Без никакво колебание двамата бегълци уловиха с две ръце въжето и го обхванаха с крака; после се спуснаха по него и се озоваха здрави и читави на земята.

Какво изпитаха да тъпчат пак земята, която им липсваше от толкова дълго време, да вървят по твърда почва, да не бъдат вече играчка на въздушните стихии!

Те се готвеха да се отправят навътре в острова, като прескочат речичката, когато внезапно пред тях изникна една сянка.

Беше Фрайколин.

Да. И на негъра му беше хрумнало същото, което и на господаря му, и той бе имал смелостта да го изпревари, без да го предупреди.

Но сега не беше време за упреци; Чичо Прюдънт понечи да потърси убежище в някоя по-отдалечена част на острова, когато Фил Евънс го спря.

– Слушайте, Чичо Прюдънт – каза той, – ето ни вече във властта на оня Робюр. Той и неговите хора са обречени на ужасна смърт. Той си я заслужава, няма какво! Но ако се закълне в честта си, че няма да се мъчи да ни залови...

– Подобен човек и чест...

Чичо Прюдънт не можа да довърши думите си. На борда на „Албатрос“ започна някакво движение. Очевидно беше дадена тревога. Бяха открили бягството.

– Помощ!... Помощ!... – викаше някой.

Беше дежурният, който бе успял да измъкне парцала от устата си. По палубата отекнаха бързи стъпки. Почти веднага прожекторите светнаха към острова.

– Ето ги!... Ето ги!... – извика Том Търнър. Бяха видели бегълците.

В същия миг по заповед на Робюр подемните витла бяха забавени, затеглиха въжето и „Албатрос“ започна да се приближава до земята. И ето че прозвуча силният глас на Фил Евънс.

– Изобретателна Робюр – каза той, – давате ли ни честна дума да ни оставите свободни на този остров...

– Никога! – извика Робюр.

Този отговор беше последван от пушечен изстрел и куршумът профуча край рамото на Фил Евънс.

– Ах, мръсниците! – извика Чичо Прюдънт.

И с нож в ръка, той се спусна към скалите, където беше закрепена котвата. Въздушният кораб беше само на петдесет фута от земята...

За няколко секунди въжето беше прерязано и вятърът, който доста се беше усилил, подхвана полегато "Албатрос и го отнесе на североизток, над морето.

Шестнадесета глава която ще остави читателя може би в досадна неизвестност

Беше полунощ. От въздушния кораб изстреляха още няколко куршума. Чичо Прюдънт и Фрайколин, поддържайки Фил Евънс, се бяха заслонили край скалите. Куршумите не ги бяха засегнали. Вече нямаше от какво да се страхуват.

Отделяйки се от остров Чатхъм, „Албатрос“ беше отнесен в същото време на деветстотин метра височина. Трябваше да увеличат подемната скорост, за да не паднат в морето.

Щом дежурният измъкна парцала от устата си и успя да нададе първия вик, Робюр и Том Търнър се спуснаха към него, махнаха платното, с което беше покрита главата му, и го развързаха. После Том Търнър се спусна към кабината на Чичо Прюдънт и Фил Евънс – тя беше празна!

Франсоа Тапаж, от своя страна, претърси кабината на Фрайколин, там нямаше никой!

След като установи, че пленниците му са се измъкнали, Робюр избухна в страшен гняв. Бягството на Чичо Прюдънт и Фил Евънс означаваше, че неговата тайна и личността му ще бъдат разкрити пред всички. Той не се беше разтревожил особено от документа, хвърлен от кораба по време на полета над Европа, защото съществуваше възможност да се загуби! Но сега!... Все пак той успя да се овладее.

– Те избягаха, чудесно! Но няма да могат да се измъкнат от остров Чатхъм, преди да минат няколко дни. А дотогава аз ще се върна тук!... Ще ги търся!... Ще ги уловя отново!... И тогава ...

Действително спасението на тримата бегълци далеч не беше още сигурно. След като „Албатрос“ станеше господар на своя път, той щеше да се върне на остров Чатхъм, откъдето бегълците не можеха да се измъкнат веднага. Преди да изминат дванадесет часа, те щяха да бъдат отново във властта на изобретателя.

Преди да изминат дванадесет часа! Да, но преди да изминат два часа, „Албатрос“ щеше да бъде унищожен! Нима динамитният патрон не беше като мина, прикрепена за него, която да довърши разрушението му във въздуха?

Междувременно вятърът се беше усилил и въздушният кораб беше отнесен на североизток. Макар че летеше с умерена скорост, остров Чатхъм щеше да изчезне при изгрев слънце.

За да летят срещу вятъра, би трябвало да работят двигателните витла или поне предното витло.

– Том – каза изобретателят, – пусни силно прожекторите.

– Добре, мастър Робюр.

– И всички на работа!

– Всички! – отговори помощникът.

Не можеше вече да става въпрос да привършат работата на другия ден. Сега не му беше времето за умора! Нямаше човек на „Албатрос“, който да не споделя чувствата на своя господар! Нямаше човек, който не би направил всичко, за да залови бегълците! Щом предното витло бѐдеше поставено на мястото му, щяха да се върнат на остров Чатхъм, щяха да пуснат отново котва и да се заемат с лова на бегълците. Едва тогава щяха да поправят задното витло и въздушният кораб щеше да полети, вече в пълна безопасност, над Тихия океан на път към остров Хикс.

Дотогава много важно беше „Албатрос“ да не бѐде отнесен много далеч на североизток. За нещастие вятърът се усилваше и „Албатрос“ не можеше вече нито да се издигне, нито да остане неподвижен. Лишен от своите двигателни витла, той беше станал неуправляем балон. Бегълците, застанали на брега, видяха как той изчезна, преди експлозията да го е направила на парчета.

Създаденото положение безпокоеше Робюр, защото пречееше на понататъшните му планове. Дали нямаше да се върнат късно на остров Чатхъм? Докато поправяха набързо витлата, той взе решение да слезе в долните въздушни пластове с надежда да попадне на по-слаби въздушни течения. Но дали „Албатрос“ ще успее да се задържи там до момента, когато стане достатъчно силен, за да преодолее вятъра?

Веднага направиха маневрата. Ако някой кораб беше присъствувал на действията на тази машина, окъпана в електрическите си светлини, в какъв ужас би изпаднал екипажът му!

Когато „Албатрос“ беше само на стотина фута от повърхността на морето, той спря.

За съжаление Робюр скоро се убеди, че в долните слоеве вятърът духаше още по-силно и въздушният кораб се носеше все по-бързо и по-бързо. Той беше застрашен по някакъв начин да бѐде отнесен далеч на североизток, а това щеше да забави връщането му на остров Чатхъм.

След няколко опита установиха, че е по-добре да се задържат във

високите слоеве, където атмосферата е по-уравновесена. Така „Албатрос“ се издигна на около три хиляди метра. Там, ако не остана напълно неподвижен, то поне по-бавно се отклоняваше. Изобретателят можеше да се надява, че при изгрев слънце и на тази височина все още ще вижда острова, чието географско положение беше определил извънредно точно.

Робюр никак не се безпокоеше дали туземците са посрещнали добре бегълците, ако островът беше обитаем. Дори да им помогнеха, това нямаше значение за него. С бойните средства, с които разполагаше „Албатрос“, бързо-бързо щяха да ги подплашат и разпръснат. Че ще заловят пленниците, не можеше въобще да има съмнение, а веднъж заловени...

– Никой не може да избяга от остров Хикс! – каза Робюр.

Към един часа след полунощ успяха да поправят предното двигателно витло. Оставаше само да го поставят на мястото му, за което беше необходимо още един час работа. След това „Албатрос“ щеше да полети на югозапад и по пътя щяха да поправят задното витло.

А фитилът, горящ в изоставената кабина! Фитилът, от който една трета вече беше изгоряла! А искрата, която се приближаваше до динамитния патрон!

Ако екипажът на въздушния кораб не беше толкова зает, може би някой щеше да чуе слабото съскане, което започваше да се носи в кабината. Може би щеше да усети миризмата на изгорял барут и щеше да се разтревожи. Тогава би предупредил изобретателя или Том Търнър. Щяха да започнат да търсят и да открият сандъка, в който беше поставен взривът... Може би би имало още време да се спаси този чудесен „Албатрос“ и всички, които летяха с него.

Но хората работеха на носа, тоест на двадесет метра от кабината на бегълците. Нищо не можеше да ги накара да отидат в тази част на платформата, както нищо не можеше да ги разсее при извършването на работата, изискваща цялото им внимание.

Робюр също беше там и работеше наравно с другите, тъй като сам беше сръчен механик. Той подканяше да работят по-бързо, но без да се пренебрегва каквото и да било и всичко трябваше да бъде извършено грижливо. Нали беше необходимо да стане пълен господар на своята машина? Ако не успееше да залови бегълците, те в края на краищата щяха да се върнат в родината си. Щяха да направят издирвания. И остров Хикс нямаше да избегне претърсването. Това щеше да бъде края на съществуването, което хората от „Албатрос“ си бяха създали –

свръхчовешко, възвишено съществуване!

В този миг Том Търнър се приближи до изобретателя. Беше един и четвърт.

– Мастър Робюр – каза той, – струва ми се, че вятърът започна да утихва. Променя се обаче в западен вятър.

– А какво показва барометърът? – запита Робюр, след като огледа небето.

– Почти без промени – отговори помощникът. – И въпреки това, струва ми се, че облаци надвисват над „Албатрос“.

– Възможно е, Том Търнър, и в такъв случай много вероятно е да завали над морето. Но тъй като ние сме над зоната на дъждовете, това няма значение. Няма да ни попречи да привършим работата си.

– Ако завали – каза Том Търнър, – ще вали ситен дъжд, поне ако се съди по очертанията на облациите, и много вероятно е в ниските слоеве вятърът съвсем да утихне.

– Разбира се, Том – отговори Робюр, – но все пак струва ми се, че е по-добре да не се спускаме още. Да привършим с ремонта и тогава ще можем да летим както ни е удобно.

В два часа и няколко минути първата част от работата беше привършена. Щом монтираха средното витло, задействуваха батериите. Полека-лека движението се ускори и „Албатрос“, насочвайки се на югозапад, полетя с умерена скорост към остров Чатхъм.

– Том – каза Робюр, – от два часа и половина вятърът ни носи на североизток. Той не е променил посоката си, както се убедих, като погледнах компаса. Смятам, че за час, час и нещо ще можем да стигнем до острова.

– Аз също мисля така, мастър Робюр – съгласи се помощникът, – защото напредваме с дванадесет метра в секунда. Между три и четири часа сутринта „Албатрос“ ще бъде там, откъдето тръгна.

– И това ще бъде отлично, Том! – каза изобретателят. – За нас е по-добре да пристигнем там през нощта и дори да се приземим, без да ни видят. Бегълците смятат, че сме далеч на север, и затова няма да бъдат много предпазливи. Когато „Албатрос“ се приближи до земята, ще се опитаме да го скрием зад някоя от високите скали на острова. А после може би ще се наложи да останем няколко дни на Чатхъм ...

– Ще останем, мастър Робюр, и ако трябва, ще се бием с цяла армия туземци...

– Ще се бием, Том, ще се бием за нашия „Албатрос“!

Изобретателят се обърна към своите хора, които чакаха нови

заповеди.

– Приятели – каза им той, – още не е дошъл часът за почивка. Трябва да поработим до утре сутринта.

Всички бяха готови да работят.

Сега трябваше да поправят задното витло по същия начин, както бяха поправили предното. То имаше същите повреди по същата причина, тоест пристъпите на урагана по време на прелитането над Антарктида.

Но за да поправят това витло, трябваше да спрат за няколко минути въздушния кораб и дори да дадат заден ход. По заповед на Робюр помощник-механикът, даде заден ход, като завъртя обратно задното витло. Въздушният кораб започна бавно да лети „заднишком“, както казват моряците.

Всички се приготвиха да отидат на кърмата, когато Том Търнър усети някаква странна миризма. Миришеха газовете от горящия фитил, натрупани сега в сандъка, които излитаха от кабината на бегълците.

– Чудна работа! – каза помощникът.

– Какво има? – запита Робюр.

– Не ви ли мирише?... Също като че ли гори барут.

– Прав си, Том!

– И тази миризма идва от последната кабина!

– Да... от кабината...

– Дали тези мръсници не са подпалили ...

– Ех, само да са подпалили! – извика Робюр. – Издъни вратата, Том, издъни вратата!

Но Том Търнър не беше направил и една крачка към кърмата, когато страшен взрив разтърси „Албатрос“. Каютите се разлетяха на парчета. Прожекторите изгаснаха, защото електрическият ток беше прекъснат внезапно. Възцари се пълен мрак. Повечето подечни витла, изкривени или счупени, бяха извадени от употреба, само някои от тях, на носа, не бяха престанали да се въртят.

Внезапно корпусът на въздушния кораб се пречупи малко по-назад от първата каюта, където акумулаторите все още подхранваха предното двигателно витло, и задната част на платформата рухна в простора.

Почти веднага спряха задните подечни витла и „Албатрос“ полетя към бездната.

Осмината мъже, заловени като корабкрушенци за тази отломка, падаха от три хиляди метра височина.

При това падаха много бързо, защото предното двигателно витло

беше заело вертикално положение и още действуваше.

Тогава Робюр дори и при това положение със съобразителност, която показваше изключително хладнокръвие, се примъкна до наполовина разрушената каюта, улови лоста и измени движението на витлото, което от двигателно стана подемно.

Естествено, те падаха, но падането беше малко забавено. Отломката не падна с нарастващата скорост на телата, предоставени на действието на земното привличане. И макар че това не избавяше от гибел оживелите пътници на „Албатрос“, защото те щяха да паднат в морето, все пак не беше смърт от задушаване вследствие бързото спускане, което прави въздуха непоносим за дишане.

Осемдесет секунди след експлозията останките от "Албатрос" потънаха във вълните.

Седемнадесета глава в която ще се върнем два месеца назад и ще избързаме с девет месеца напред

Няколко седмици преди това, 13 юни, на другия ден след събрание-то, на което институтът „Уелдън“ допусна такива бурни спорове, всички слоеве на филadelphийското население, черно и бяло, бяха обзети от вълнение, което е по-лесно да се установи, отколкото да се опише.

Още в първите утринни часове разговорите се въртяха все около неочаквания и скандален инцидент от предната вечер. Някакъв нахалник, който наричал себе си изобретател, някакъв изобретател, който претендирал, че носи невероятното име Робюр Покорителя, личност с неизвестен произход и анонимна националност, се беше появил неочаквано в заседателната зала, беше обидил балонистите, поругал публично поддръжниците на аеростатите, възхвалил чудесните качества на машините, „по-тежки от въздуха“, беше предизвикал дюдюкания сред ужасната буря и беше отправил заплахи срещу противниците си. Найсетне, след като беше напуснал трибуната сред пукота на револвери, той беше изчезнал и въпреки всички издирвания не бяха чули нищо повече за него.

Разбира се, такъв скандал не можеше да не развърже всички езици, да не разпали всички въображения. Никого не го съдържаше нито във Филадельфия, нито в другите тридесет и шест щата и за да кажем истината, нито в Стария, нито в Новия свят.

Но колко се усили това вълнение, когато вечерта на 13 юли стана известно, че председателят и секретарят на института „Уелдън“ не се бяха прибрали в къщите си. Такива порядъчни, почтени и разумни хора. Вечерта те бяха напуснали заседателната зала като граждани, чиято единствена мисъл е да се приберат спокойно по домовете си, като ергени, които няма да бъдат посрещнати от намръщени физиономии. Дали не отсъстваха случайно? Не, или поне не бяха казали нищо, което би дало повод за подобно предположение. Известно беше дори, че на другия ден трябваше да заемат мястото си в клуба, единият като председател, а другият като секретар, на съвещание, в което щяха да бъдат обсъдени събитията от предишната вечер.

И не само тези две важни личности от щата Пенсилвания бяха

изчезнали безследно, но също така нямаше никакво известие от слугата Фрайколин. Неоткриваем като своя господар. Не! Наистина никога след Тусен Лувертюр, Сулук и Десалии не се беше говорило толкова за негър. Той щеше да заема важно място както между колегите си от филadelphийската прислуга, така и между всичките тези оригинали, чиито чудатости са достатъчни да им създадат известност в тази хубава страна Америка!

На другия ден нищо ново. Не се появиха нито двамата балонисти, нито Фрайколин. Сериозно безпокойство. Начало на оживление. Огромна тълпа пред пощите и телеграфите желаше да узнае дали не са получени някакви новини.

Все още нищо.

И все пак бяха ги видели двамата да излизат от института „Уелдън“, да говорят високо, да отвещат със себе си Фрайколин, който ги чакаше, и после, спускайки се по Уолнът стрийт, да се отправят към парка Феърмънт.

Джем Сип, производител на зеленчуци, дори беше стиснал десницата на председателя, казвайки му:

– Довиждане, до утре!

И Уилям Т. Форбс, фабрикантът на захар от отпадъци, беше стиснал сърдечно ръката на Фил Евънс, който два пъти беше повторил:

– Довиждане, довиждане!...

Мис Дол и мис Мат Форбс, така свързани с Чичо Прюдънт с най-сърдечна дружба, не можеха да дойдат на себе си от изчезването му и в желанието си да получат някакви новини за отсъстващия, говореха още повече от обикновено.

Три, четири, пет, шест дни изминаха, после седмица, две... Нито човек, нито знак, който би могъл да даде някакво указание за тримата изчезнали.

При това претърсиха най-грижливо целия квартал... Нищо! По улиците, които водят към пристанището... Нищо! Дори в парка под големите дървета, в най-гъстите храсти... Нищо! Никъде нищо!

Забелязаха обаче, че на голямата поляна тревата беше прясно утъпкана по съмнителен начин, тъй като беше необясним. В края на гората, която заобикаля поляната, откриха следи от борба. Дали някоя банда злодеи не беше срещнала и не беше нападнала двамата балонисти в този късен нощен час сред пустия парк?

Полицията предприе издирване по всички правила и с цялата си бавна законност. Претърсиха река Скуайлкил, преровиха с куки дъното,

оскубаха тревата по бреговете ѝ. Дори да беше безполезно, не беше голяма загуба, защото река Скуайлкил имаше нужда от сериозно почистване. Направиха го по този случай. Практични хора са филаделфийските магистрати!

Тогава се обърнаха към пресата. Съобщения, въпроси, едва ли не реклами бяха изпратени до всички демократични и републикански вестници на Щатите без разлика на боята. „Дейли нигро“, специален негърски вестник, помести портрет на Фрайколин по последната му снимка. Бяха обещани възнаграждения, предложени награди на всеки, който, съобщил каквато и да е новина за тримата изчезнали, а дори и за тези, които биха ги насочили с нещо по техните следи.

– Пет хиляди долара! Пет хиляди долара!... На всеки гражданин, който...

Нищо не помогна. Петте хиляди долара останаха в касата на института „Уелдън“.

„Неоткриваеми! Неоткриваеми! Неоткриваеми! Чичо Прюдънт и Фил Евънс от Филадельфия!“

От само себе си се разбира, че клубът изпадна в страшен смут от това необяснимо изчезване на председателя и секретаря. Преди всичко членовете на клуба взеха бързи мерки да се отсрочи работата по направата на балона „Go a head“, която при това беше много напреднала. Но как в отсъствието на главните инициатори на това дело, на онези, които му бяха посветили част от времето и от парите си, как биха могли да завършат започнатата работа, когато те не бяха вече там да я приключат! По-правилно беше да чакат.

Точно по това време отново стана дума за странното явление, което толкова беше развълнувало духовете няколко седмици преди това.

Действително тайнственото тяло беше забелязано или по-скоро забелязано отново няколко пъти по различно време във високите атмосферни слоеве. Разбира се, никой дори и не помисляше да свърже странната му поява с не по-малко необяснимото изчезване на двамата членове на института „Уелдън“. Наистина би трябвало човек да има необикновено голяма доза въображение, за да свърже тези два толкова отдалечени факта.

Но каквото и да беше това тяло, астероид, болид, въздушно чудовище, все едно как ще бъде наречено, то бе забелязано отново при условия, които позволяваха по-добре да се определят размерите и формата му. Първо в Канада, над всички области между Отава и Куъбек, и то още на другия ден след изчезването на двамата балонисти; после по-

късно над прериите на Далечния запад, когато се надпреварваше по скорост с един влак от главната тихоокеанска железопътна линия.

От този ден съмненията на учените се разсеяха. Това тяло не беше природно явление; беше летяща машина с практическо приложение на теорията „по-тежък от въздуха“. И ако създателят, господарят на този въздушен кораб, все още искаше да запази в неизвестност своята личност, очевидно вече не държеше да пази в тайна машината си, щом се беше спуснал толкова ниско над територията на Далечния запад. Колкото до механичната сила на машината, с която той разполагаше, и до естеството на уредите, които я привеждаха в движение, това оставаше в тайна. Но тъй или иначе, нямаше никакво съмнение, че въздушният кораб притежава изключителна способност за въздухоплаване. Наистина няколко дена след това го бяха забелязали от Небесната империя, после над северната част на Индостан, а след това над безкрайните руски степи.

И така, кой беше този дързък механик, който притежаваше такова мощно средство за въздухоплаване, за когото Щатите нямаха граници, нито океаните предели, които разполагаше със земната атмосфера като със свое собствено владение? Би ли могло да се помисли, че това беше оня Робюр, който така грубо бе захвърлил теориите си в лицето на института „Уелдън“ в деня, когато направи на пух и прах утопията за управляемите балони.

Може би някои по-прозорливи умове биха се досетили. Но странно наистина, никой дори и не помисли, че тъй нареченият Робюр би могъл да бъде свързан по какъвто и да било начин с изчезването на председателя и секретаря на института „Уелдън“

И тъй, всичко щеше да остане в тайна, ако не беше една телеграма, която пристигна от Франция в Америка по телеграфа в Ню Йорк в единадесет часа и тридесет и седем минути на 6 юли.

И какво съдържаеше тази телеграма? Текстът на бележката, намерена в Париж в една табакера, бележка, която разкриваше какво се беше случило с двете личности, за които Щатите щяха да носят траур.

И така, похитителят беше Робюр, изобретателят, дошъл нарочно във Филаделфия, за да разруши теорията на балонистите в самия ѝ зародиш! Значи той беше капитанът на въздушния кораб „Албатрос“! Той беше отвлякъл насилствено Чичо Прюдънт и Фил Евънс и като капак – Фрайколин! И тези личности можеха да се смятат изчезнали завинаги, освен ако по някакъв начин, построявайки машина, способна да се бори с могъщия въздушен кораб, техните земни приятели не успеяха да ги

върнат на земята.

Какво вълнение! Какво изумление! Парижката телеграма беше изпратена до института „Уелдън“. Членовете на клуба веднага я прочетоха. Десет минути по-късно цяла Филадельфия узна новината по телефоните, после за по-малко от час, предадена по многобройните жици на новия континент, тя стана известна на цяла Америка. Никой не искаше да вярва, макар да нямаше нищо по-достоверно от това. Сигурно е мистификация на лош шегаджия, казваха едни, най-долнопробно шарлатанство, казваха други. Как е възможно да ги отвлекат посред Филадельфия, и то толкова тайно? Как този „Албатрос“ се беше приземил в парка Феърмънт, без неговата поява да бъде открита по небето на щата Пенсилвания?

Чудесно. Това действително бяха аргументи. Недоверчивите все още имаха право да се съмняват, но това право им беше отнето седем дни след пристигането на телеграмата. На 13 юли френският презокеански параход „Нормандия“ пусна котва в Хъдсъновия залив, той носеше прословутата табакера. Веднага я изпратиха с влака от Ню Йорк за Филадельфия.

Тя действително беше табакерата на председателя на института „Уелдън“. Джем Сип беше направил добре този ден, приемайки по-питателна храна, защото иначе щеше да припадне, като я позна. Колко пъти беше смъркал енфие, поднесено му от приятеля! Мис Дол и мис Мат също я познаха, табакерата, която толкова често бяха гледали с надежда да пхнат в нея някой ден мършавите си старомомински пръсти! После я разпознаха баща им Уилям Т. Форбс, Трък Милнър, Бет Т. Фин и мнозина други от института „Уелдън“! Сто пъти бяха виждали как ръцете на техния дълбоко уважаван председател я отварят и затварят. Най-сетне табакерата бе освидетелствувана от всички приятели, които имаше Чичо Прюдънт в този чудесен град Филадельфия, чието име показва – не е нужно да го повтаряме, – че жителите му се обичат като братя.

Така че не можеше да има и сянка от съмнение по този въпрос. Не само табакерата на председателя, но и почеркът му не позволяваше на скептиците да поклатят глава. Тогава всички се заваякаха, протегнаха безнадеждно ръце към небето. Чичо Прюдънт и Фил Евънс, отнесени с летяща машина, без да могат да открият средство да ги освободят!

Компанията на Ниагарските водопади, в която Чичо Прюдънт имаше най-много акции, трябваше да отсрочи работите си и да спре своите водопади. „Уолтън Уотч Къмпани“ реши за затвори фабриката за часовници, след като беше загубила директора си Фил Евънс.

Да! Това беше всеобщ траур! И думата „траур“ съвсем не беше преувеличена, тъй като с изключение на няколко луди глави, каквито се срещат дори в Съединените щати, никой не се надяваше вече да види отново тези двама дълбоко уважавани граждани.

След като беше прелетял над Париж, вече не се чуваше нищо за „Албатрос“. Няколко часа по-късно го бяха видели над Рим и това беше всичко. Нямахме нищо чудно, след като знаеха с каква скорост въздушният кораб беше прелетял над Европа от север към юг и над Средиземно море от запад към изток. Благодарение на тази скорост нито един телескоп не бе могъл да го улови в нито една точка от неговия път. Напразно всички обсерватории бяха нащрек денонощно – летящата машина на Робюр Покорителя беше отлетяла или толкова далеч, или толкова високо – в Икария, както казваха, – че загубиха всякаква надежда да открият някога следите му.

Трябва да прибавим, че дори да бе прелетял с по-умерена скорост над африканското крайбрежие, след като документът още не беше проучен, никой не се досети да търси въздушния кораб във висините на алжирското небе. Сигурно беше забелязан над Томбукту, но обсерваторията на този известен град – ако въобще имаше обсерватория – не беше успяла още да изпрати в Европа резултата от своите наблюдения. Колкото до краля на Дахомей, той по-скоро би заповядал да отрежат главите на двадесет хиляди от поданиците му, включително министрите, отколкото да признае, че е бил победен в борбата с един въздушен кораб. Въпрос на честолюбие.

След това изобретателят Робюр прелетя над Атлантическия океан, мина над Огнена земя, а после над нос Хорн. Прелетя над Южния полюс с огромната полярна земя, не точно по негово желание. От тези антарктически области, разбира се, не можеха да се очакват новини.

Юли измина и нито едно човешко око не можеше да се похвали, че е зърнало дори за миг въздушния кораб.

Август изтече и положението на пленниците на Робюр си остана пълна загадка. Започнаха да се питат дори дали изобретателят не беше станал като Икар, най-стария техник, за когото историята споменава, жертва на своята безразсъдна смелост.

Първите двадесет и седем дни на септември изтекоха без никакъв резултат.

Наистина с всичко се свиква на този свят. Човешко е да се притъпят отминалите болки. Човек забравя, защото е необходимо да забрави. Но този път, трябва да го кажем за чест на земното население, то не се

подхлъзна по наклонената плоскост. Не! Не прояви нито за миг безразличие към съдбата на двамата бели и негъра...

И това се почувствува повече във Филадельфия, отколкото където и да било другаде. Впрочем тук се примесваха и някои лични страхове. Робюр беше похитил Чичо Прюдънт и Фил Евънс на тяхната родна земя. Беше си отмъстил напук на всяко право. Но задоволена ли беше неговата отмъстителност? Нямаше ли да пожелае да накаже и някои други колеги на председателя и секретаря на института „Уелдън“. Кой можеше да каже, че е защитен от попълзновенията на този могъщ владетел на небесните области?

И ето че изведнъж на 28 септември из града се пръсна един слух. Чичо Прюдънт и Фил Евънс се бяха върнали следобед в собственото жилище на председателя на института „Уелдън“.

Но най-удивителното беше, че този слух отговаряше на истината, въпреки че благоразумните хора не пожелаха да повярват.

Тъй или иначе, трябваше да се съгласят с очевидното. В града наистина се бяха върнали двамата изчезнали, и то лично, а не призраците им... Дори и Фрайколин се беше върнал.

Членовете на клуба, техните приятели, тълпата се спуснаха към-дома на Чичо Прюдънт. Приветстваха двамата балонисти, подаваха си ги от ръка на ръка сред многобройни възгласи „ура“ и „да живее“.

Джем Сип също беше там, оставил обеда си недовършен – печено със салата, както и Уилям Т. Форбс с двете си дъщери мис Дол и мис Мат. В този ден Чичо Прюдънт би могъл да се ожени и за двете, ако беше мормон, но той не беше мормон и нямаше никакви стремежи да стане. Тук бяха също Трък Милнър, Бет Т. Фин и всички членове на клуба. И до днес всички се питат как Чичо Прюдънт и Фил Евънс излязоха живи от хилядите обятия, през които минаха, докато прекосяваха града.

Същата вечер институтът „Уелдън“ щеше да има редовното си седмично съвещание. Надяваха се двамата балонисти да вземат участие. И тъй като те не бяха разказали още нищо за своите приключения – може би не им беше останало време да говорят! – всички се надяваха, че ще разкажат с подробности впечатленията си от пътешествията.

И наистина по една или друга причина и двамата не бяха казали нито дума. Безмълвен остана и слугата Фрайколин, когото неговите съплеменници едва не разкъсаха от възторг.

Ето какво двамата балонисти не бяха казали и не бяха пожелали да кажат:

Няма да се връщаме на това, което е известно за нощта на 27 срещу

28 юли – смелото бягство на председателя и секретаря на института „Уелдън“, голямото им вълнение, когато стъпиха на скалите на остров Чатхъм, изстрела срещу Фил Евънс, прерязаното въже и „Албатрос“, без своите двигателни витла, отнесен надалеч от югозападния вятър, докато се издигаше на голяма височина. Запалените му прожектори им бяха дали възможност да го проследят известно време. После той изчезна.

Бегълците нямаше от какво повече да се страхуват. Как би могъл Робюр да се върне на острова, след като витлата му нямаше да могат да работят още три-четири дни?

Те не се безпокояха, защото „Албатрос“, разрушен от взрива, щеше да бъде само плувача по морето отломка, а хората в него – разкъсани трупове, които океанът дори не би могъл да изхвърли на брега.

Отмъщението беше изпълнено в целия му ужас.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс, смятайки, че то е било предизвикано при законна самоотбрана, нямаха никакви угризения.

Фил Евънс беше леко ранен от изстреляния от „Албатрос“ куршум. Тримата тръгнаха да обикалят крайбрежието с надеждата да срещнат туземци.

Тази надежда не остана излъгана. Петдесетина туземци, живеещи от риболов, обитаваха западната част на Чатхъм. Те бяха видели въздушния кораб да се спуска над острова. Направиха на бегълците посрещане, каквото заслужават свръхестествени същества. Обожествиха ги или почти ги обожествиха. Настаниха ги в най-удобната колиба. Никога на Фрайколин не би могъл да му се представи по-добър случай да минава за бог на негрите.

Както бяха предвидили, Чичо Прюдънт и Фил Евънс не видяха вече въздушния кораб да се връща. От това заключиха, че катастрофата е станала в някоя от високите атмосферни зони. Никой вече нямаше да чуе да се говори за изобретателя Робюр, нито за чудната машина, на която неговите хора летяха заедно с него.

Сега трябваше само да чакат случай да се върнат в Америка. Остров Чатхъм рядко се посещава от мореплаватели. Месец август измина така и бегълците можеха с право да се запитат дали не бяха сменили един затвор с друг, в който въпреки всичко Фрайколин се чувствуваше много по-добре, отколкото във въздушен затвор.

Най-сетне на 3 септември един кораб пусна котва на остров Чатхъм, за да попълни запасите си от вода. Не сме забравили, че когато ги отвлякоха от Филадельфия, Чичо Прюдънт носеше със себе си няколко хиляди долара, а това беше достатъчно, за да се върнат в Америка.

След като благодариха на своите освободители, които ги изпратиха с най-почтителни церемонии, Чичо Прюдънт, Фил Евънс и Фрайколин отпътуваха за Оклънд. Те не разказаха нищо от своята история и след два дни пристигнаха в столицата на Нова Зеландия.

Там си купиха билети за един презокеански кораб и на 20 септември след щастливо плуване останалите живи пътници на „Албатрос“ пристигнаха в Сан Франциско. Те не бяха казали на никого откъде пристигат; но тъй като бяха платили добре, никой американски капитан не би поискал да узнае повече.

В Сан Франциско Чичо Прюдънт, Фил Евънс и прислужникът Фрайколин взеха първия влак от тихоокеанската железопътна линия. На 27 пристигнаха във Филаделфия.

Това е краткият разказ на станалото след бягството на двамата балонисти и заминаването им от остров Чатхъм. Ето как същата вечер председателят и секретарят можаха да заемат местата си на съвещанието в института „Уелдън“, залата на който беше необичайно препълнена.

Те и двамата никога не бяха изглеждали по-спокойни. Като ги гледаше човек, не би могъл да помисли, че нещо неестествено се е случило след паметното заседание на 12 юни. Три месеца и половина, които сякаш не съществуваха в техния живот.

След първите приветствия и ура, с които ги посрещнаха, без по лицата им да се мерне и най-малкото вълнение. Чичо Прюдънт свали шапката си и взе думата.

– Уважаеми граждани – каза той, – заседанието е открито.

Оглушителни ръкопляскания и при това заслужени! Защото удивителното беше не това, че заседанието беше открито, а че бе го открил Чичо Прюдънт заедно с Фил Евънс.

Председателят остави ентузиазмът да се изчерпи в приветствия и ръкопляскания. После продължи:

– На нашето последно съвещание, господа, тук избухнаха сериозни спорове („Слушайте, слушайте!“) между привържениците на предното и задното витло на нашия балон „Go a head“. (Признаци на изненада!) И така, ние намерихме начин да бъде постигнато съгласие между привържениците на едното и на другото витло и ето какъв е този начин: трябва да се поставят две витла: едното отпред, другото отзад. (Мълчание, предизвикано от пълно удивление.)

И това беше всичко.

Да, всичко! Нито дума за отвлечането на председателя и секретаря на института „Уелдън“! Нито дума за „Албатрос“ или за изобретателя

Робюр, нито дума за пътешествието, нито дума как пленниците са успели да се освободят! Нито дума най-сетне какво е станало с въздушния кораб, ако той още летеше в простора, и дали би следвало да се страхуват от нови насилия срещу членовете на клуба!

Разбира се, на всички им се искаше да разпитат Чичо Прюдънт и Фил Евънс! Но като ги видяха така сериозни, закопчани догоре, поуместно им се струваше да уважат държането им. Когато те сметнат за необходимо да говорят, ще заговорят. И тогава всички щяха да бъдат удостоени с честта да ги слушат.

Може би в това мистериозно приключение се криеше някаква тайна, която не биваше да бъде още изяснена.

Чичо Прюдънт отново взе думата сред тишина, каквато никога не бе настъпвала на съвещанията на института „Уелдън“.

– Господа – каза той, – сега ни остава само да завършим аеростата „Go a head“, който трябва да покори въздуха. Заседанието е закрито.

Осемнадесета глава в която достоверната история за „Албатрос“ завършва, без обаче да е завършена

На 29 април следващата година, седем месеца след неочакваното завръщане на Чичо Прюдънт и Фил Евънс, Филадельфия цяла беше в движение. Този път не ставаше дума за политика. Не се отнасяше, също така нито до избори, нито до митинги. Аеростатът „Go a head“, завършен благодарение на грижите на института „Уелдън“, най-сетне щеше да завладее своята родна стихия.

За аеронавт беше избран известният Хари У. Гъндър, чието име беше споменато вече в началото на тази книга, както и един помощник.

А пътниците щяха да бъдат председателят и секретарят на института „Уелдън“. Нима не бяха заслужили тази чест! Не беше ли тяхно право лично да протестираат срещу всяка машина, построена по принципа „по-тежък от въздуха“.

Дори след седем месеца те не бяха казали нито дума за своите приключения. Фрайколин също, въпреки желанието си, не беше казал нищо за изобретателя Робюр, нито за неговата удивителна машина. Разбира се, като упорити балонисти, Чичо Прюдънт и Фил Евънс не желяеха да се говори за въздушния кораб или за каквато и да било друга летяща машина. Докато балонът „Go a head“ не заемеше първото място сред въздухоплавателните съдове, те не желяеха да признаят нито едно от изобретенията на въздухоплаването. Още вярваха и искаха да вярват винаги, че истинското въздушно превозно средство е именно аеростатът и на него единствено принадлежи бъдещето.

Впрочем този, когото те бяха обрекли на такова ужасно отмъщение – напълно справедливо според тях, – не съществуваше вече. Никой от спътниците му също не би могъл да оцелее. Тайната на „Албатрос“ сега беше погребана в дълбините на Тихия океан.

Колкото до предположението, че изобретателят Робюр има убежище, остров, където да си почива сред огромния океан, то всъщност беше само хипотеза. Двамата балонисти обаче не бяха решили окончателно дали по-късно няма да пожелаят да направят някои издирвания по този повод.

И така, сега щяха да извършат великия опит, който институтът

„Уелдън“ подготвяше от толкова дълго време и толкова грижливо. „Go a head“ беше образец на най-съвършения аеростат, изобретяван досега в аеростатичното изкуство – нещо като „Енфлексибл“ и „Формидабл“ в корабоплавателното изкуство.

„Go a head“ притежаваше всички качества, които трябва да има един аеростат. Обемът му позволяваше да се издига до най-горните слоеве, до които може да стигне един балон. Непромокаемост, за да се задържа неограничено дълго време във въздуха. Здравина, за да преодолее всяко разширение на газа, както и пристъпите на дъжда и вятъра; вместимост, за да разполага с голяма подемна сила, достатъчна да го издигне заедно с всичките му съоръжения и произвеждащи електричество машини, които трябваше да осигурят на витлата му за високо летене сила, каквато никога дотогава не беше постигана. „Go a head“ имаше удължена форма, която щеше да облекчава хоризонталното му движение. Кошът му, платформа, подобна на коша на капитаните Кребс и Ръонар, събираше всички необходими инструменти за аеростата: физически уреди, въжета, котви и пр., а също така и батерии и акумулатори, източници на механичната му сила. Този кош имаше предно витло, задно витло и кормило. Но мощността на машините му сигурно беше много по-малка от мощността на машините на „Албатрос“.

„Go a head“ беше пренесен, след като го напълниха с газ, на поляната в парка Феърмънт, на същото място, където за няколко часа беше спрял въздушният кораб.

Излишно е да се казва, че подемната му сила беше осигурена с най-лекия от съществуващите газове. Светилният газ притежава около седемстотин грама сила на кубически метър, което нарушава съвсем слабо равновесието с околния въздух. Но водородът притежава подемна сила, която се равнява на хиляда и сто грама. С такъв чист водород, добит в специалните уреди на известния Анри Жифар, беше напълнен огромният балон. И така обемът му беше четиридесет хиляди кубически метра, подемната сила на неговия газ беше четиридесет хиляди кубически метра, която отговаряше на четиридесет и четири хиляди килограма.

Сутринта на 29 април всичко беше готово. От единадесет часа огромният аеростат се полюляваше на няколко фута от земята, готов да полети във висините.

Времето беше великолепно, сякаш нарочно поръчано за този важен опит. Всъщност може би щеше да е по-добре, ако духаше поне лек вятър, защото това би направило опита по-убедителен. Всъщност никога не се бяха съмнявали във възможността един балон да бъде управляван

в тихо време; но при вятър беше друго нещо, а именно при такива условия трябва да се правят опитите.

Но тъй или иначе, никакъв вятър не подухваше и нямаше ни най-малък признак, че може да задуха. През този ден по изключение Северна Америка нямаше намерение да изпрати на Западна Европа една от чудесните бури от своя непресъхващ запас и никога не беше избран по-хубав ден за успешен въздухоплавателен опит.

Трябва ли да обясняваме, че огромна тълпа се беше събрала в парка Феърмънт, че многобройни влакове бяха изсипали в столицата на Пенсилвания любопитни от всички съседни щати, че индустриалният и търговският живот бяха временно прекъснати, за да могат всички да присъствуват на тази гледка: господари, служещи, работници, мъже, жени, старци, деца, членове на Конгреса, представители на войската, магистрати, репортьори, бели и черни жители, всички събрани на широката поляна? Трябва ли да описваме бурното вълнение на този народ, необяснимото разместване, внезапното блъскане, което превръща тълпата в развълнувана, тръпнеща човешка маса? Трябва ли да кажем колко пъти от всички страни избухваха възгласи „ура“ като избухване на ракети, когато Чичо Прюдънт и Фил Евънс се появиха на платформата под аеростата, украсен с американското знаме? Трябва ли да обясняваме най-сетне, че повечето от любопитните не бяха дошли да видят отлитането на „Go a head“, а да погледнат двамата необикновени мъже, за които Старият свят завиждаше на Новия.

Защо двама, а не трима? Защо го нямаше Фрайколин? Защото Фрайколин смяташе, че пътешествието с „Албатрос“ е достатъчно за неговата слава. Той беше отклонил честта да придружи господаря си. Така че не приемаше своя дял от бурните овации, с които посрещнаха председателя и секретаря на института „Уелдън“.

От само себе си се разбира, че всички членове на известния институт „Уелдън“ до един бяха заели запазените места до кордона, който преграждаше поляната. Там бяха Трък Милнър, Бет Т. Фин, Уилям Т. Форбс, подръка с двете си дъщери мис Дол и мис Мат. Всички бяха дошли да подчертаят с присъствието си, че нищо не е в състояние да разедини когато и да било привържениците на „по-лек от въздуха“.

Към единадесет и двадесет топовен гърмеж извести края на последните приготовления.

„Go a head“ чакаше вече само сигнала за тръгване.

Втори топовен гърмеж отекна в единадесет и двадесет и пет.

„Go a head“, поддържан от своята мрежа, се издигна на

четирнадесет метра над поляната. По този начин платформата се озова над цялата тази дълбоко развълнувана тълпа. Чичо Прюдънт и Фил Евънс, застанали отпред, положиха лявата ръка на сърцето, което означаваше, че със сърцата си са с всички присъстващи. После протегнаха дясната си ръка към зенита, което означаваше, че най-големият от всички досега познати балони най-сетне ще завладее свръхземните простори.

Сто хиляди ръце притиснаха сто хиляди сърца и сто хиляди други ръце се вдигнаха към небето.

Трети топовен гръм се разнесе в единадесет часа и тридесет минути.

– Пускайте! – извика Чичо Прюдънт, изричайки заклинателните думи.

И „Go a head“, се издигна „величествено“ – наречие, запазено за всички описания на излитащи балони.

Действително това беше великолепно гледка! Като че ли кораб напускаше корабостроителницата. А всъщност не беше ли това кораб, отлитнал във въздушното море!

„Go a head“ полетя отначало по вертикална линия – доказателство за напълно спокойния въздух – и се спря на височина двеста и петдесет метра.

Там предприеха маневри за хоризонтален полет. Балонът, теглен от двете си витла се отправи към слънцето със скорост десет метра в секунда. Това е скоростта, с която китът плува във водата. И много приляга да го сравним с този гигант на северните морета, защото той имаше точно формата на това огромно китообразно.

Нов взрив „ура“ се понесе след изкусните аеронавти.

После, подчинявайки се на кормчията, „Go a head“ направи най-различни маневри – кръгообразни, полегати, праволинейни. Завъртя се в ограничен кръг, полетя напред, назад, така че да убеди и най-неубедените в управляемостта на балоните – ако биха се намерили такива хора! Ако биха се намерили, щяха да ги разкъсат!

Но защо нямаше вятър за този великолепен опит? Наистина жалко. Тогава несъмнено щяха да видят как балонът извършва, без колебание всички маневри, било отклонявайки се по наклонена линия, било преодолявайки въздушните течения като параход.

В този миг аеростатът се издигна на няколкостотин метра във въздуха.

Разбраха маневрата. Чичо Прюдънт и придружаващите го щяха да

се опитат да намерят някакво течение в по-горните слоеве, за да изпълнят докрай опита. Цяла система от вътрешни балончета, подобни на плавателния мехур на рибите, в които можеше да се вкара въздух с помпа, позволяваше на балона да лети вертикално. Без да изхвърля баласт при издигането си и без да губи газ при спускането, той можеше да се издига и да се спуска във въздуха по желание на аеронавта. Винаги имаше клапан в горната част на балона в случай, че му се наложи да се спусне бързо. Изобщо в балона бяха приложени познатите вече системи, но достигнали голяма степен на усъвършенствуване.

И така, „Go a head“ се издигаше по вертикална линия. Огромните му очертания намаляваха все повече и повече като оптическа измама. Изключително интересна гледка за зрителите, чиито вратове се бяха схванали от умора – нали гледаха все нагоре. Огромният кит се превърна малко по малко в делфин и в най-скоро време щеше да стане най-обикновена кротуша.

Без да престава да се издига, балонът достигна четири хиляди метра височина. Но в чистия въздух, без нито следа от мъгла, можеха да го видят дълго време.

Всъщност той се задържаше все още над поляната, сякаш беше завързан. Като че ли огромен похлупак беше затворил въздуха така, че той беше напълно неподвижен. Ни най-лек полъх нито на тази височина, нито на друга. Аеростатът се издигаше, без да срещне друга съпротива, умален от далечината, все едно, че го гледаха през обратната страна на далекогледа.

Изведнъж сред тълпата се разнесе вик, последван от сто хиляди други. Всички протегнаха ръце към една и съща точка на хоризонта. Тази точка беше на северозапад.

Там, в лазурната далечина, се беше появило движещо се тяло, което се приближаваше и нарастваше. Дали беше птица, размахала крила във високите слоеве на простора? Или болид, който прорязва полегато атмосферата. Все едно, той летеше с изключително голяма скорост и скоро щеше да мине над тълпата.

Едно подозрение прорязва като електрически ток всички умове, развълнува цялата поляна.

„Go a head“ като че ли видя това странно тяло. Сигурно беше почувствувал заплашващата го опасност, защото увеличи скоростта си и полетя на изток.

Да! Тълпата разбра! Името, подхвърлено от един от членовете на института „Уелдън“, беше повторено от сто хиляди уста:

– „Албатрос“!... „Албатрос“!...

Действително това е „Албатрос“! Това е Робюр, който се появява отново в небесните висини. Това е той, подобен на гигантска хищна птица, която ще връхлети върху „Go a head“!

Но нали преди девет месеца въздушният кораб, разрушен от взрива, със счупени витла, с разрязана на две платформа, беше загинал. Без удивителното хладнокръвие на изобретателя, който превърна в подемно витло предния двигател, целият екипаж на „Албатрос“ щеше да се задуши от бързото падане. Но ако бяха успели да се спасят от задушаване, как не се бяха удавили във водите на Тихия океан?

Частите от платформата, перките на витлата, покривите на кабините, всичко, което беше останало от „Албатрос“, се превърна в една обща отломка. Ако ранена птица падне във водата, крилата ѝ я поддържат над вълните. Робюр и екипажът му останаха отначало върху тази отломка, а после в гумената лодка, която бяха намерили в океана.

Един кораб ги откри няколко часа след изгрев слънце. Този кораб им изпрати лодка. Той прибра не само Робюр и екипажа му, но също така и плуващите останки на въздушния кораб. Изобретателят се задоволи да обясни, че корабът му е загинал при някакво сблъскване, така запази своята тайна.

Корабът беше английски, тримачтов, „Двамата другари“ от Ливърпул. Той пътуваше към Мелбърн, където пристигна няколко дни след това.

Бяха в Австралия, но все още много далеч от остров Хикс, където трябваше да пристигнат колкото се може по-скоро.

Сред развалините на задната кабина изобретателят беше намерил една значителна сума, която му даде възможност да задоволи всички нужди на екипажа, без да иска помощ от когото и да било. Скоро след пристигането в Мелбърн той издири малка, към стотонна гоелета. И тъй като Робюр беше вещ в мореплаването, той се отправи към остров Хикс.

Сега имаше само една натрапчива идея – да си отмъсти. Но за да отмъсти, трябваше да направи втори „Албатрос“. Все пак лесна работа за човек, който е построил първия. Използуваха всичко, което можеше да послужи от стария кораб, между другото двигателните витла, които бяха пренесли заедно с другите останки с гоелетата. Заредиха механизмите с нови батерии и нови акумулатори. Накратко, за по-малко от осем месеца цялата работа бе завършена и един нов „Албатрос“, свършено подобен на предишния, който бе взривен, също така могъщ и също така бърз, беше готов да полети.

Излишно е да се казва, че екипажът му беше същият и че този екипаж беше настървен срещу Чичо Прюдънт и Фил Евънс лично и срещу целия институт „Уелдън“ изобщо, това се разбира, без да трябва да се подчертава.

„Албатрос“ напусна остров Хикс в първите дни на април. По време на своето въздушно пътуване той пожела преминаването му да не бъде отбелязано в нито една точка на земята. Затова летеше почти винаги в облаците. Когато пристигна над Северна Америка, се приземи в едно пустинно място на Далечния запад. Там изобретателят, запазвайки най-дълбока тайна, научи нещо, което му достави голямо удоволствие – че институтът „Уелдън“ е готов да започне своите опити и че „Go a head“ с пътници Чичо Прюдънт и Фил Евънс щеше да потегли от Филадельфия на 23 април.

Какъв по-благоприятен случай да бъде удовлетворена жаждата за мъст, която изпълваше сърцата на Робюр и хората му! Страшно отмъщение, от което „Go a head“ не би могъл да се измъкне! Публично отмъщение, което в същото време щеше да покаже превъзходството на въздушния кораб над всички аеростати и тям подобни машини.

Ето защо в този ден като огромен лешояд, който се спуска от висините, въздушният кораб се появи над парка Феърмънт.

Да! Това беше „Албатрос“, лесно беше да го познаят дори тези, които никога не бяха го виждали.

„Go a head“ продължаваше да бяга. Но скоро разбра, че никога няма да се измъкне, ако лети хоризонтално. Също така не можеше да се спаси с вертикален полет, като се приближи до земята, защото въздушният кораб щеше да му препречи пътя, но ако се издигне нагоре, може би щеше да достигне зона, където да не го настигнат. Дръзка, но логична мисъл.

Обаче „Албатрос“ започна да се издига заедно с него. Много по-малък от „Go a head“, той приличаше на риба меч, която преследва кит и го пронизва с острието си, беше като миноносец, преследващ броненосец, който ще бъде взривен за миг.

Всички виждаха това, и то с голяма тревога! За няколко мига аеростатът се издигна на пет хиляди метра височина. „Албатрос“ го последва. Той маневрираше около него. Притискаше го в кръг, който все повече се стесняваше. Можеше да го унищожи с един скок, като пробие тънката му обвивка. Тогава Чичо Прюдънт и придружаващите го щяха да се прибият при страшното падане.

Зрителите, неми от ужас, задъхани, бяха обзети от онзи страх, който притиска гърдите и подкосява краката, когато гледаме как някой пада

от голяма височина. Подготвяше се въздушна битка, битка, в която нямаше дори изгледи за спасение, както при морските сражения – първа по рода си, но не и последна без съмнение, защото прогресът е един от законите, движещи този свят. И ако „Go a head“ бе издигнал американското знаме, „Албатрос“ беше развял своето знаме – черно, обсипано със звезди и със златното слънце на Робюр Покорителя.

„Go a head“ се помъчи да се отдалечи от неприятеля си, като се издигне по-високо. Изхвърли целия си запас от баласт. Направи нов скок от хиляда метра. Вече се виждаше като точка в простора. „Албатрос“, който непрекъснато го преследваше с пълна скорост на витлата, беше станал невидим.

Внезапно ужасен вик се надигна от земята.

„Go a head“ видимо нарастваше, въздушният кораб също се появи, спускайки се с него. Този път балонът наистина падаше. Газът, много разширен във високите пластове, беше спукал обвивката и наполовина бе излетял, балонът падаше бързо към земята.

Но въздушният кораб, намалил бързината на подемните витла, се спускаше със същата скорост. Той достигна „Go a head“, когато балонът беше на хиляда и двеста метра от земята, и се изравни с него.

Да го довърши ли искаше Робюр? Не!... Той искаше да помогне, да спаси екипажа на балона!

Затова направи ловка маневра аеронавтът и неговият помощник да се прехвърлят на платформата на въздушния кораб.

Дали Чичо Прюдънт и Фил Евънс щяха да се откажат от помощта на Робюр, да бъдат спасени от него? Те бяха способни на това! Но хората на изобретателя се нахвърлиха върху тях и насила ги прехвърлиха на „Албатрос“.

После въздушният кораб се отдръпна и застана неподвижно, докато балонът, напълно лишен от газ, падаше към дърветата на поляната, където се закачи и увисна като огромен парцал.

Страшна тишина цареше на земята. Сякаш животът беше отлетял от всички гърди. Много очи се бяха затворили, за да не видят върховната катастрофа.

Чичо Прюдънт и Фил Евънс бяха пак пленници на изобретателя Робюр. След като ги беше заловил, дали щеше да ги отвлече отново в простора, където беше невъзможно да го преследват.

Много вероятно.

Междувременно, вместо да полети нагоре, „Албатрос“ продължаваше да се спуска към земята. Дали щеше да кацне? Всички повяваха и

тълпата се раздели, за да му направи място сред поляната.

Вълнението беше достигнало връхната си точка.

„Албатрос“ се спря на два метра над земята. Тогава всички чуха сред дълбоката тишина гласа на изобретателя.

– Граждани на Съединените щати – каза той. – Председателят и секретарят на института „Уелдън“ са отново в моя власт. Мога да ги задържа, за да се възползувам от правото си на възмездие. Но по злобата, разпалена в душите им от успеха на „Албатрос“, разбрах, че човешкият разум още не е готов за голямата революция, до която един ден ще го доведе покоряването на въздуха. Чичо Прюдънт и Фил Евънс, вие сте свободни.

Председателят и секретарят на института „Уилдън“, както и аеронавтът и неговият помощник, трябваше само да скочат на земята.

„Албатрос“ веднага се издигна десет метра над тълпата.

Робюр продължи:

– Граждани на Съединените щати, моят опит е завършен. Но мнението ми отсега нататък е, че дори и прогресът не бива да се насилва преждевременно. Науката не бива да изпреварва нравите. Трябва да се извършва еволюция. С една дума, всяко нещо с времето си. Днес идвам твърде рано, за да мога да надвия противоречивите и разединени интереси. Човечеството не е узряло още за съюз.

Аз отлитам и отнасям със себе си моята тайна. Но тя няма да бъде загубена за човечеството. Ще му принадлежи в деня, когато то бъде достатъчно просветено, за да се възползува от нея, и достатъчно умно, за да не злоупотреби никога с нея. Прощавайте, граждани на Съединените щати, прощавайте!

И „Албатрос“, прорязвайки въздуха със своите седемдесет и четири подедни витла, понесен от своите двигателни витла, пуснати с най-голяма скорост, изчезна на изток сред буря от викове „ура“, този път възторжени.

Двамата балонисти, дълбоко унижени, както и целият институт „Уелдън“ в тяхно лице, направиха единственото нещо, което им оставаше да направят – прибраха се в къщи, докато тълпата, внезапно променена, беше готова да ги изпрати с най-груби сарказми, напълно заслужени този път.

А сега изниква пак въпросът: „Кой е този Робюр? Ще узнаем ли някога това?“

Днес вече това е известно. Робюр е бъдещата наука, може би ут-решната наука. Той е сигурният залог на бъдещето.

А колкото до „Албатрос“, дали той още пътува из земната атмосфе-ра в област, където никой не може да го стигне? Няма защо да се съмня-ваме. Ще се върне ли един ден Робюр Покорителя, както сам той обе-ща? Да! Той ще се върне, за да предаде тайната на едно изобретение, ко-ето може да промени социалните и политическите условия на света.

Колкото до бъдещето на въздухоплаването, то принадлежи на въз-душния кораб, а не на аеростата.

Бъдещите „Албатроси“ са призвани да покоряват въздуха.

КРАЙ

© 1886 Жул Верн
© 1947 Пенка Пройкова, превод от френски

Jules Verne
Robur-le-Conquérant, 1886

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране и разпознаване: Krasno HM 1947

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/479>]